Milli edebiyatımızın bir kazancı

Anadolu Şiirler

Eski HAYAT mecmuasının değerli şairi M. FARUK GÜRTUNCA'nın şiir kitabı çıktı. İstiklâl Savaşının altın sahifeleri, Anadolu kokusu, 300 sahife, mukavva cild, 50 kuruş. Her kitabcıda bulunur.

Cumhuriyet

Onaltıncı yıl sayı: 5406

İSTANBUL — CAĞALOĞLU

Telgraf ve mektub adresi: Cumhuriyet, İstanbul - Posta kutusu: İstanbul. No. 246

Telefon: Başmuharrir ve evi: 22366. Tahrir heyeti: 24298. İdare ve matbaa kısmı 24299 - 24290

Perşembe 1 Haziran 1939

En Büyük Kaybımız

O'nun için yazılan

Yazılar ve şiirler

2 nci tab'ı çıktı

Parti Kurultayının dünkü celsesi çok hararetli oldu

Nizamnamenin tadil edilen maddeleri üzerinde münakaşalar cereyan etti

Büyük Kurultayın Dilek Encümeni faaliyet halinde

Teşri ve murakabe hayatımızda inkişaf

Fikir ve söz hürriyetine tamamile malik bulunan Türkiye Büyük Millet Meclisi, memleketin en büyük müessesesi olmak itibarile herkesin ve bilhassa başta Devlet Reisi olarak hükûmetin samimî hürmetlerile muhattır.

Atatürk, bütün milleti beraberinde sürükliyerek İstiklâl harbini zafere götüren şuurlu idaresinde (milletin umumî temayüllerine dayanmağı ve bu temayülleri belirtmekte ona kılavuzluk etmeği) kendisine en derin bir samimilikle en kuvvetli bir mesned yapmıştı. Zaten vatanın kurtarıcısı ve Cumhuriyet Halk Partisinin kurucusu Büyük Atatürk küçük büyük bütün işlerinde daha ilerisi düşünülemiyecek derecelerde samimî idi.

Büyük kurultayın parti hayatımıza getirmekte olduğu yeni tekâmülleri Atatürkten intikal eden ayni samimiyetin memnuniyet verici eserleri olarak telâkki etmek lâzımdır. Yeni rejimimiz milletin kayıdsız ve şartsız hakimiyetine dayanır. Bu memleketin yaşayıp yükselmesinde bu esasın şart olduğunu bilenlere göre en selâmetli yollarda yürümek suretile onun fasılasız bir inkişafla gürbüzleşmesini istemekten daha tabiî ne olabilir? Cumhur Reisimiz Millî Şef İsmet İnönü yeni yüksek vazifesini deruhde ettikten sonra ilk iş olarak şimalî Anadoludaki seyahatile ve bilâhare İstanbula gelişlerinde doğrudan doğruya halkın içine atılmağa ve milletin derdlerini kendi ağzından dinlemek suretile yakından öğrenmeğe en büyük ehemmiyeti verdiğini göstermemiş miydi? İşleri ve ihtiyacları bu kadar yakından görmeğe kadar ileri gidenlere göre milletin siyasî hayatında mütemadi bir tekâmülün tahakkuku hiç şüphesiz en başta gelen ideal bir maksad olacaktır, ve bu böyledir.

Cumhuriyet Türkiyesinde tek partinin memleket ihtiyac ve temayüllerine mutabık bir zaruret olduğunu biz pek iyi biliyoruz. Türkiye Büyük Millet Meclisi totaliter diktatörlük rejimlerinin meclislerine asla benzemez. Fikir ve söz hürriyetine tamamile malik olan bu Meclis, memleketin en büyük müessesesi olmak itibarile herkesin ve bilhassa başta Devlet Reisi olarak hükûmetin samimî hürmetlerile muhattır. Seneler ve senelerdenberi bu Meclisin büyük Türk milletini daha etraflı temsil edebilmesi için en dikkatli gayretler sarfolunageliyor: Kadına haklarını iade eden büyük Türk inkılâbı Mecliste ifadesini bulmuştur. Mecliste ziraat ve san'at ehli meb'uslar var.

Cumhur Reisimiz İsmet İnönü hükû-

YUNUS NADİ

[Arkası Sa. 9 sütun 6 da]

Genel Sekreterin beyanatı

Fikri Tuzer, yapılan tadilâtın mucib sebeblerini anlatıyor

Ankara 31 (Telefonla) — Büyük Parti kurultayı umumî heyeti bugün saat on beşte Abdülhalik Rendanın başkanlığında açıldı. Abdülhalik Renda, celseyi açarken dedi ki:

«— Ebedî Şef Atatürkün medfenine çelenk konması hakkında ilk celsede ver-

[Arkası Sa. 9 sütun 1 de]

İngiltere, kimseyi memnun edemedi!

Yüksek Arab Komitesi bir beyanname neşretti

Müftinin taraftarları, Yahudi muhaceretinin durdurulmasını istiyorlar

Beyrut 31 (a.a.) — Büyük müftinin taraftarı olan yüksek Arab komitesi bugün bir beyanname neşretmiştir. Komite bu beyannamede İngiltere hükûmetinin «Beyazkitab» ını kat'î ifadelerle reddetmekte ve mezkûr hükûmetle mesai birliğinde bulunmaktan kat'iyyen imtina eylemektedir.

Bu beyannamede ezcümle Beyazkitabın Arabların emellerini tahakkuk ettirmemekte ve İngiliz siyasetinin muzlim kalmakta olduğu ve bu şerait altında mev'ud istiklâlin hayalî olacağı beyan edilmektedir.

Yüksek Arab komitesi, Yahudi muhaceretinin derhal ve kat'î surette durdurulmasını, Yahudilere arazi satılmaması-

[Arkası Sa. 3 sütun 5 te]

Berlin - İstanbul hava seferleri dün başladı

Berlinden kalkan bir tayyare dün akşam Yeşilköye geldi, bugün Almanyaya hareket edecek

Dün gelen alman heyeti Yeşilköyde

Devlet Havayolları tarafından İstanbul - Berlin arasında açılmış olan hava seferleri bugünden itibaren başlayacak, ilk yolcu tayyaresi bu sabah 7,55 te Yeşilköyden hareket ederek Belgrad, Sofya, Peşte ve Viyana tarikile Berline gidecektir. Berlinden hareket edecek olan diğer

[Arkası Sa. 7 sütun 3 te]

Molotof'un beklenen nutku

Sovyet Hariciye Nazırı çok mutedil beyanatta bulundu

Londra 31 (Hususi) — Sovyetler Birliği Başvekili ve Hariciye Nazırı Molotof bugün Sovyet meclisinde beklenen nutkunu irad etmiştir. Stalin, Mareşal Voroşilof'la Litvinof, mecliste hazır bulunuyorlardı.

Molotof, Sovyetlerin harici siyasetinden ve muhtelif devletlerle yapılan müzakerelerden bahsederek ezcümle şunları söylemiştir:

«— Sovyetler Birliğinin harici siyaseti ötedenberi istilâ hareketlerini durdurmağa müteveccihtir. Demokrat devletlerin siyasetinde bu noktai nazar lehine hasıl olan tebeddülât, memnuniyeti mucibdir. Sovyet Rusya ile demokrat devletler arasında cereyan eden müzakerelere devam edilecektir. Sovyet Rusya tam müsavat istemektedir. Biz, komşularımıza garanti vermek şartile demokrasilerle mütekabil yardım anlaşması akdini istiyoruz. Ancak bu anlaşma tam müsavat esasına dayanmalıdır.

Fransa, Lehistan ve Romanya ile an-

[Arkası Sa. 7 sütun 5 de]

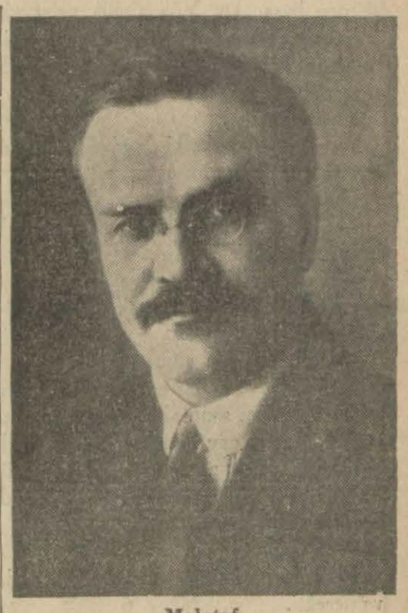

Molotof

Hariciye Vekilimizin yeni beyanatı

Sulh bizi çağırdığı zaman «mevcud» diyeceğiz

Pariste çıkan Le Petit Parisien gazetesinin sureti mahsusada Türkiyeye gönderdiği bir muhabirine, Hariciye Vekilimiz Şükrü Saracoğlu şu beyanatta bulunmuştur:

«— Mütekabil sempatilerimiz, kültür, his ve fikir yakınlıklarımız dolayısile Fransanın vaktile Türkiyede haiz olduğu imtiyazlı mevkii bugün tekrar alacağı görünüyor. İhtilâflarımızın kat'î surette halli bir gün, belki de saat meselesidir. Fransızlar, memleketimizde Fransız ihtilâlinin istinad ettiği ayni prensiplere, ayni haklara, ayni hürmetlere müstenid millî inkılâbımızla belki de artmış olan eski dostluğu tekrar bulacaklardır.

Zaten başka türlü olabilir miydi? Uzun senelerdenberi, mekteblerimizde, lisanımızın mecburî tedrisi devam etmiştir. Edebiyatımız, sizin edebiyatınızla öyle bir ifade ve ilham birliği arzeder ki, muharrirlerimizin eserlerini okuyacak olsanız, bu sizin de gözünüze çarpacaktır. Folklorumuz, Golva kokusile meşbudur. Sonra, ayni güneş altında, ayni arz dairesi üzerinde yaşamıyor muyuz? Akdeniz ikliminin, sizdeki ve bizdeki tesiri ayni değil midir?

Demek oluyor ki, anlaşmak üzere yaratılmışız. Sizin gibi, sulhu bütün kuvvetimizle seviyoruz; belki sizden de fazla seviyoruz. Çünkü, en kısa bir zaman zarfında muazzam bir değişiklik vücude getiren Türkiye, el'an çok büyük işler başarmak mevkiindedir. Her sene düzünelerle fabrika kuruyoruz, demiryollarımızı birkaç yüz kilometre uzatıyoruz, mekteblerimizin sayısını üç misline çıkardık, yanan mıntakaları imar ettik, binlerce hektar araziyi suladık, maden ocaklarını çoğalttık ve General Weygand'ın takdirini kazanan, mükemmel talim görmüş güzel ve büyük bir ordu tensik ettik.

Bu sebebledir ki, sulh bizi müdafaa için çağırdığı zaman sizin yanıbaşınızda bulunacağız ve sizin gibi: Mevcud! diye cevab vereceğiz.

Yanlış bir havadis

Almanyadaki talebelerimizin fena vaziyeti tekzib ediliyor

Ankara 30 (a.a.) — Bir İstanbul gazetesi, Almanyadaki Türk talebesinin son zamanlarda bazı haksız muamelelere maruz kaldığı hakkında bir haber neşretmişti. Almanya büyük elçiliği, bu haberin kat'iyyen hakikate tevafuk eylemediğini ve Almanyadaki Türk talebesine imtiyazlı misafirler gibi muamelede devam edildiğini bildirmektedr.

Meclisin tatili

İşlerin haziran ortasına kadar biteceği anlaşılıyor

Ankara 31 (Telefonla) — Parti nizamnamesindeki tadille teşekkül edecek olan 21 kişilik müstakil meb'usların Kurultayın cumartesi günkü celsesinde intihab edileceği anlaşılıyor.

Müstakil gurup pazartesi veya salı günü toplanarak, kendi aralarındaki idare heyetini seçeceklerdir. Gurup Reisliğine, genel başkan tarafından eski Gümrük ve İnhisarlar Vekili Ali Rana Tarhanın tayin edileceği haberi teyid etmektedir.

Meclis heyeti umumiyesi pazartesi günü toplanacaktır. Büyük Millet Meclisinin teşrinievvel başlarında toplanmak üzere, haziran ayının ortalarında tatil kararı vermesi muhtemeldir.

Yugoslavya Kral naibi Berlinde neler görüşecek

Prens Pol'un ziyareti şerefine Berlin bayraklarla süslendi, gazeteler hararetli neşriyat yapıyor

Yugoslav Kral Naibi, Romayı son ziyareti esnasında İtalyan Kralile bir arada

Berlin, 31 (Hususî) — Devlet Reisi Hitler, Yugoslavya Naibi Prens Pol'ü kabul etmek üzere bugün Behtesgadenden buraya gelmiştir. Prens Pol, refakatinde Yugoslavya Hariciye Nazırı Markoviç olduğu halde yarın (bugün) Berline muvasalat edecektir.

Prens Pol şerefine, Berlin şehri bu geceden bayraklarla süslenmiştir. Siyasî mehafilde Prens Pol'ün ziyaretine büyük bir ehemmiyet atfedilmektedir.

Ziyaret programı

Berlin, 31 (a.a.) — Yugoslavya

[Arkası Sa. 7 sütun 3 te]

Danzig ihtilâfı

Polonya son hadiselerin mes'uliyetini reddediyor

İngiltere, Leh ordusunun teslihine lâzım gelen parayı temin için meclisin muvafakatini alacak

Leh ordusundan bir parça

(Yazısı 7 nci sahifemizde)

MAHFİRUZ Sultan

Tarihî roman: 40 Yazan: Kadircan Kaflı

Mahfiruz telâşla mırıldanıyordu: «Etme aslanım, etme! Allah aşkına etme! Valide Sultan görürse!..»

Eğer, kendisi padişaha söyleyip de emir verdirmeseydi, şu anda zavallının boynu vurulmuş olacaktı. Dedesi ve kardeşi, nice günler ve haftalar yollara bakacaklar, onu bekleyeceklerdi. Fakat boş yere bekleyeceklerdi. Mahfiruz Kasım Paşayı karşısında görüyormuş gibi gözlerini açıyor, dişlerini sıkıyor:

— Alçak, canavar!

Diye mırıldanarak yumruğunu sallıyordu.

Sonra Uzun Hüseyinin köye dönüşünü düşünerek rahatlıyordu. Çakır Ali onun boynuna sarılacak; Koca Hasan onu bağrına basacaktı. Yüz altınla neler yapılmazdı: Uzun Hüseyin hiç şüphesiz yalnız o köyün değil, civar köylerin de en zengin adamı olacaktı!

Padişaha:

— Zavallının belki de yiyecek ekmeği yoktur. Birkaç akçe verilse!...

Dediği zaman şu cevabı almıştı:

— Elbet verilsin! Lâkin ne kadar olsun; sen söyle!

Mahfiruz birkaç saniye düşünmüş; çok görülmesinden korkarak, fakat bütün cesaretini toplayarak:

— Meselâ yüz altın...

Demişti. Bu kadar çok istemenin küstahlık olacağını sanmakla beraber, babasının hatırı için onu da göze almıştı. Halbuki ne Padişah, ne de hoca bu rakam üzerinde bir an bile durmamışlardı. Şimdi kendi kendini azarlıyordu:

— Niçin iki yüz demedim?

Bilmiyordu ki bin altın deseydi o da verilecekti.

Mahfiruz, sarayda Padişahın gözdesi olmanın büyük kudretini bütün manasile anlamıştı. Şimdi nişanlısının ölümünü öğrenmiş olmaktan duyduğu ıstırabı, babasını, kardeşini ve dedesini bahtsızlıktan kurtarmış olmakla uyutuyordu.

Artık sarayın duvarlarını sıkışık, tavan kubbelerini basık bulmuyordu. O da buranın belli başlı insanlarından biri demekti.

Akşama doğru:

— Seni Hünkâr istiyor!

Dedikleri zaman hemen doğruldu. Üstüne başına çeki düzen, yüzüne mümkün olduğu kadar tatlılık verdi; çabuk çabuk Padişahın odasına doğru gitti.

Birinci Ahmed kaç gündenberi daha iyi yiyip içiyor; daha serbest yaşıyordu. Hâdiseler yürüdükçe padişahlık kudretinin ne olduğunu anlıyordu. Bu haller onu daha cesur ve neş'eli yapıyordu. Delikanlılık hisleri de, kendilerini örten ve ayaklanmasına imkân bırakmıyan engellerin yok olduğunu seziyordu; şimdi o hisler mahpus kalan enerjinin birden boşalmasından doğan bir hızla fidanlaşıyordu. Hele o gün o köylüyü kurtararak ihsanda bulunmakla genc kızı sevindirdiğine şüphesi yoktu. Bunun için Mahfiruzun ellerini tutarak sokuldu:

— Benim cananım, hoşnud musun?

— Yeniden dünyaya gelmiş gibiyim, padişahım! Canım yoluna kurban olsun.

Padişahın on dört yıllık gözlerinde tuhaf ve titrek parıltılar görüldü. Sık sık nefes alıyor; bacaklarının titrediğini gizlemiyordu. Birdenbire ellerini çekti, kollarını genc kızın boynuna doladı, onu kırmızı yanaklarından şapır şupur öpmeye başladı. Bu saldırış pek ansızın ve biraz beceriksiz olduğu için ikisi de kendilerini tutamadılar; atlas örtülü divandan ipek halıların üstüne yuvarlandılar. Mahfiruz telâşla mırıldanıyordu:

— Etme aslanım, etme! Allah aşkına etme! Valide Sultan görürse!...

Bir iki dakika çırpındılar.

Demek ki Valide Sultan görmezse hiç bir şey lâzım gelmiyecekti.

Mahfiruzun teslim olmayışında işyandan ziyade naz seziliyordu. Kadınlık insiyakı onu padişahın lûtuflarını karşılıksız bırakmamak ve bir borc ödemek için zorluyordu. Halbuki Valide Sultan böyle bir şeyi yasak etmişti. Günah sayıyordu. Çünkü padişah henüz sünnet olmamıştı.

Hele Sadrıâzam gelsin; hazırlıkları henüz bitmiyen çok mühim işler yapılsın; devlet idaresini büsbütün kendi eline alsın da ondan sonra elbet pek şatafatlı bir şekilde sünnet düğünü de yapılacaktı.

Birinci Ahmed, çok genc ve beceriksiz olmasına rağmen maksada doğru epeyce ilerliyordu. Bu sırada sofadan ayak sesleri geldi; kapı açıldı, Valide Sultan girdi. İkide bir merakla kapıya bakan Mahfiruz onu daha çabuk gördü. Padişahın kollarından kurtulmak için yeniden çırpındı:

— (Etme Hünkârım, etme! Günahtır!...

Valide Sultan sert sert öksürdü; padişah o tarafa baktı. Kıpkırmızı olan yüzü hafifçe sarardı. Mahfiruz genc bir ceylân çevikliğile ayağa kalktı; Valide Sultanın çatık kaşlarının altındaki yeşil gözler belli belirsiz kımıldadı ve ona kapıyı gösterdi. Genc kız zaten duracak değildi, bir anda ve rüzgâr gibi odadan çıktı. Padişahın yanına doğru ilerliyen Valide Sultanın yüzünde azarla karışık bir gülümseme vardı. Yaklaştığı zaman onu elinden tuttu; sedire oturttu; kendisi de yanına oturdu:

— Aslanım, benim aslanım! Güzelce hatırını üzme! Ben kendi elceğizimle sana nice âhu bakışlı, ay yüzlü, inci dişli güzeller hazırlamaktayım.

Padişahın kaşları çatılmıştı. Sık sık soluk alıyor; annesini dinlemiyordu. Neredeyse yerinden fırlayacak, yürüyüp gidecekti. Zaten bunu düşünüyordu. Daha birkaç gün önceye kadar Üçüncü Mehmedin her işi Safiye Sultanın arzusuna göre yaptırmasını hoş görmiyenler arasında kendi annesi de vardı. Şimdi Birinci Ahmed de babasına mı benzeyecekti! Bunu istemiyordu ve isyan edecekti, lâkin Valide Sultan ona biraz daha sokuldu, sesini yavaşlatarak sözüne devam etti:

— Hele şu Safiye cadısını eski saraya gönderelim de o zaman her dilediğin olur. Duydun mu, Ekmekçi zade Ahmed Efendi haber verdi; Safiye Sultan Kasım Paşayı gizlice kendi dairesine çağırmış. Paşa gitmemiş ama «bir emirleri varsa başım üzerine... buyursunlar!» diye cevab yollamış! Umarım ki Aslanımı tahtından indirip şehzade Mustafayı çıkarmak isteyeler. Lâkin hak yardımcımızdır, tedbiri eksik etmiyoruz. Elbet muradlarına ermezler...

Birinci Ahmed, annesinin açtığı bu yeni mevzu karşısında aşk faslını unutmuş, can kaygusuna düşmüştü. Ona hak veriyordu. Valide Sultan şimdi vaktile Safiye Sultanın çevirdiği dalavereleri, Mahfiruzun, Canfedanın hapsedilmelerini de hatırlatıyor; Venediklinin yırtıcı ve zehirleyici karakterini en şişkin cizgiler ve gölgelerle oğlunun önünde canlandırıyordu.

Brinci Ahmed henüz bir çıkmazda bulunduğunu kabul ediyordu. Annesinin ellerini öptü. Özür diledi. Uslu duracağını söyledi. Bununla beraber Mahfiruza sakın bir şey yapılmamasını, hoş tutulmasını, kendisinin yanına gene gönderilmesini de tenbih etti.

— Çok iyi bir kızdır, ondan başkasını istemem. Elbet beklerim!

Dedi.

Hazinedar Mustafa Ağa şimdiden kendisini Kızlar Ağası olarak biliyordu. Safiye Sultanın etrafına sessiz, fakat sıkı bir çember örmüştü. Yirmi sekiz seneden beri, Üçüncü Murad zamanında Haseki Sultan, Üçüncü Mehmed zamanında da Valide Sultan olarak Osmanlı imperatorluğunu idare eden bu kadın şimdi etrafındaki dostların, sadık uşakların birer ikişer ihanet ettiklerini görüyor; üzülüyordu. Oğlunun ölümünden önce tasarladığı işleri yapıp bitirmekte acele etmediği için kendi kendisini azarlıyordu. Fakat artık bunun hçbir faydası yoktu. Bir hakikat vardı ki etrafı gittikçe boşalıyor; hiçbir emir veremiyor, verdiklerini de yaptıramıyordu.

Mısırdan yola çıkalı kırk gün olan Sadrıâzam Yavuz Ali Paşa birincikânunun yirmi dokuzuncu günü İstanbula geldi, hemen saraya çağırıldı. Padişah onunla görüşürken sağında Valide Sultan, solunda Hoca Mustafa Efendi bulunuyordu. Sadrıâzam oradan çıktıktan sonra divan odasına geçti. Vezirler, ve kazazkerler birer birer gelerek tebrik ettiler...

Askere cülûs bahşişi verilmesini Sadrıâzamın İstanbula gelmesine bırakmışlardı. Zira beraberinde para getiriyordu.

(Arkası var)

Feci bir kaza

Galata rıhtımına yanaşık bulunan Denizbankın Aksu vapuruna bir mavnadan karyola ambalâjları yüklenirken vincin sapanı kopmuş ve büyük bir ambalâj yüksekten mavnaya düşmüştür. Bu esnada mavnanın orta kısmında bulunan liman işçileri kendilerini süratle denize atmışlardır. Fakat işçilerden Rizenin Tersane köyünden Hacı Mehmed kaçmağa imkân bulamamış ve ambalâjın altında kalmıştır.

İlk şaşkınlık geçip de ambalâj kaldırıldığı zaman Mehmedin başından yaralanmış bir şekilde kanlar içinde yattığı görülmüş ve hemen hastaneye kaldırılmıştır. Fakat ifade veremiyecek kadar ağır yaralı olan Hacı Mehmedin hayatından ümid yoktur. Diğer işçiler denizden toplanmıştır.

Bir tramvay kazası

Vefada Ekmekçioğlu medresesinde oturan amele Hüseyin, Tepebaşından geçerken 549 sayılı vatman Sezainin idaresindeki tramvayın çarpmasına maruz kalarak yaralanmıştır.

Hüseyin tedavi altına alınmış, suçlu vatman yakalanmıştır.

Şehir ve Memleket Haberleri

Yeni kadro

Belediyede 149 kişi açıkta kaldı

Malî senebaşının girmesi dolayisile dün Belediyede yeni kadro tebliğ edilmiştir. Buna nazaran 1115 kişiden mürekkeb olan Belediye muhasebe kadrosunda tekaüd müddetlerini dolduran 24 kişi açığa çıkarılmıştır. Maaşlılardan kadro harici kalanların sayısı 13 kişidir. Ücretlilerden de 63 kişi açıkta kalmıştır. İktısad işleri müdürlüğünden 8 maaşlı, 3 ücretli, yazı işlerinden 1 maaşlı memur, 13 hademe, Zat işlerinden 1 maaşlı memur, fen işlerinden 1 ücretli ressam, Haller idaresinden 12 ücretli memur açıkta kalmışlardır.

Hukuk işleri müdürü Muhlis tekaüdlüğünü taleb etmiştir. Muhakemat âmiri Feyzi, avukat Hâmid Nafiz ve Ömer Cemil ile bir memur açıkta kalmışlardır.

İktısad müdürlüğünde müdür muavini Halid, İktısad murakibi Alâeddin açıkta kalmışlardır.

Bu suretle açıkta kalanların heyeti umumiyesi 149 kişidir.

Bunlardan tekaüd müddetini doldu - ranlar derhal tekaüd edileceklerdir. Di - ğerleri de münhalât vukubuldukça mün - hallere alınacaktır. Ücretle çalışanlara biriktirme sandığına verdikleri paranın iki misli tediyat yapılacak, maaşlı olanlara da maaş kanununun maddei mahsusası mucibince ya iki ay açık maaşı ve yahud ikramiyeleri verilerek alâkaları katedilecektir.

ŞEHİR İŞLERİ

Mısırçarşısının istimlâki

Belediye, istimlâk kararı verdiği Mısırçarşısındaki mal sahiblerinin isim ve adreslerini tespit ettirmektedir. Buradaki dükkânların istimlâki için 100,000 lira kâfi gelecektir. Diğer taraftan Çarşı esnafı da kendilerinin buradan çıkartılmaması için uğraşmakta ve İmar Bankasından yüz bin lira istikraz ederek Mısırçarşısını tamir ve ıslah etmek istediklerini söylemektedirler.

Şehir plânının tasdiki

Şehir plânının tasdiki hakkında Nafıa Vekâletile temas etmek üzere Belediye İmar müdürü Hüsnü ile harita şubesi müdürü Galib dün Ankaraya gitmişlerdir. Şehircilik mütehassısı Prost da bugün Ankaraya giderek plân hakkında Vekâlet imar bürosuna izahat verecektir. Vekâlet, bundan sonra plânı tasdik edecektir.

Buz satışları

İstanbulda yüz paradan fazlaya buz satılmaması ve her bayide buz bulunmasının temini hakkında Dahiliye Vekâletinin verdiği emir dikkatle takib edilmektedir. İstanbulda buz satan 78 bayi vardır. Bunlar, Vekâletin emrine tevfikan «burada yüz paradan gece gündüz buz bulunur» levhasını asmışlardır. Belediye memurları bu ilân haricine çıkan bayiler hakkında zabıt tutmaktadırlar. Ancak bazı bayilerin müşterilerden kâğıd veya ip parası da aldıkları görülmüştür. Belediye memurları bunun üzerine zabıt tutmuslardır. Bu vaziyet üzerine buzcular müşterilere buzu kâğıdsız ve ipsiz olarak vermeğe başlamışlardır.

Belediye, teklifimizi kabul etti

İstanbul caddelerindeki binaların bir renge boyanması hakkındaki teklifimiz Belediyece de tasvib edilmiştir.

Belediye, caddelerin hangi renge boyanması münasib olacağını şehircilik mütehassısı Prost'tan sormuş, o da biri mavi gir, diğeri mavi bej olmak üzere iki renk intihab etmiştir. Bir renk boya göz alacağından iki renk seçilmiştir.

Belediye, asfalt şose üzerindeki binaların ayni renge boyanması için alâkadarlara tebliğat yapmağa başlamıştır.

Esnafın muayenesi

Muayeneye tâbi esnafın muayene ve cüzdan alma muamelelerine bugünden itibaren başlanacaktır. Muayene ve cüzdan verme işi haziran sonuna kadar devam edecektir. Hazirandan sonra muayeneye tâbi olup da sıhhî muayenesini yaptırmamış ve sıhhat cüzdanını almamış bulunan esnaf cezaya tâbi tutulacaktır.

DENİZ İŞLERİ

Ereğli limanında yüzdürülen şilepler

Geçen kış esnasında Karadenizde çıkan büyük bir batı karayel fırtınası yirmi kadar vapuru Ereğli limanında sıkıştırmış ve bunlardan dokuz şilep tehlikeli şekilde karaya düşmüştü. Bu şileplerden hepsi kurtarılmış, fakat Galata şilepile Kaplan şilepi bırakılmıştı. Bunlardan Kaplan şilepinin tahlisine Kalkavanzade İbrahim kaptanın Geyve tahlisiyesi tarafından teşebbüs edilmiş ve Kaplan yüzdürülerek limanımıza getirilmiştir. Galata şilepi de kurtarılacak oulrsa Ereğli faciası sadece Millet Şilepi ve içindeki denizcilerimizin batmasile kapanmış olacaktır.

Fırıncılar memnun

Belediyenin istediği teşkilâtı yapacağız diyorlar

Vali ve Belediye Reisi Lûtfi Kırdarın İstanbulun ekmek meselesinde Belediyenin sadece nâzım rolünü oynayacağı şeklindeki beyanatı İstanbul fırıncılarınca memnuniyetle karşılanmıştır. Fırıncılar, Belediyenin, İstanbul fırınlarının ıslahında önayak olmasını sevincle görerek bir teklifte bulunmaktadırlar. Fırıncılar diyorlar ki:

«—Belediye muhakkak ki halkın menfaatlerini korurken bizim de mağdur olmamamızı gözönünde bulundurur. Biz bundan esasen emindik ve Belediyenin beş büyük ekmek fabrikası kuracağı şayialarına ihtimal vermiyorduk.

İstanbul fırınlarının hemen nısfı Cumhuriyet devrinde ve Belediyenin tasdik ettiği plânlar dahilinde inşa olunmuştur. Bütün fırınlarımızın hamur makineleri vardır. Fakat fırınlarımızın bir tipte ve verilecek bir mühlet dahilinde yenilenmesini teklif ediyoruz. Bu suretle fırınlarımızın hepsi Belediyenin vereceği şekilde yapılmış ve matlub husule gelmiş olur.

Fırın işçilerinin yaşayış ve tekâmülleri işini de Belediyenin gözü önüne koyuyoruz. Ekmek gibi en mühim bir gıda maddesile uğraşan bu işçilere iyi bir hayat temini ve ihtısaslarının artırılmasına çalışılması lâzımdır. Bunun için bize düşen fedakârlığı yapmağa hazırız. Belediyenin bize yol göstermesi takdirinde biz bu yoldan yürüyecek ve fırınlarımız sür'atle matlub şekle getireceğiz.»

Men'i israfat kanunu

Kanunun tatbiki yeniden tekid edildi

Dahiliye Vekâleti, israfatın önüne geçilmesi hakkındaki kanunun tatbiki için vilâyetlere bir emir göndermişti. İstanbul Vilâyeti, Vekâletin bu emrine 926 senesinde Vilâyet meclisi umumisince tesbit edilmiş kararları raptederek alâkadar kaymakam ve müdürlere göndermiş ve bunların ahkâmına riayet edilmesi lüzumunu kat'iyetle tebliğ etmiştir:

1 — Geline aid cihaz merasimi yapılmıyacak ve cihaz verilmiyecektir.

2— Gelin arabasını beş arabadan başka araba takib etmiyecektir.

3 — Gelin odasında asgı asılması, nişan ve çevre merasimi yapılması memnudur.

4 — Düğün için her nevi hediye götürülmesi yasaktır.

5 — Düğün bir günden fazla devam etmiyecektir.

6 — Düğün için umumî salonlarda balo, çay ve sair ziyafet verilmiyecektir.

7 — Yalnız akraba ve çocuklara bir gün için ziyafet verilebilir. Bunların harici kimse davet edilmiyecektir.

8 — Löğusa vesilesile de ziyafet vermek, hediye götürmek memnudur.

9 — Sünnet düğünü yapılamaz. Yalnız aile aralarında hususî eğlence yapılabilir.

10 — Sünnet çocukları mücevheratla sokaklarda gezdirilemezler.

Bu emre riayet etmiyenler hakkında zabıt varakası tutulur. Elde edilen eşya muhafaza altına alınır ve sulh ceza mahkemesinin kararına arzedilir.

Sular umum müdürü Bursada

Bursa, (Hususî) — Nafıa Vekâleti Sular Umum Müdürü Salâhaddin, şehrimize gelmiştir. Umum Müdür; Bursa ovasında şimdiye kadar yapılmış olan bütün tesisatı gezmiştir. Bir kısmının evvelce muvakkat kabulleri yapılmış olan bu tesisat işlemeye açılmış bulunmaktadır. Kat'î kabulleri de yakında ikmal olunacaktır. Umum Müdür M. Kemalpaşa ve Karacabey ovalarında başlanan işleri de görmeye gidecektir.

Çoruma faydalı yağmurlar yağdı

Çorum (Hususî) — Epeyce zamandır havanın kurak gitmesi yüzünden büyük endişelere düşen çiftçilerimiz yağan bereketli yağmurlardan derin sevinc duymuştur. Zıraî mahsulât geçen yıllara nazaran çok bereketli bir vaziyettedir.

İngiltereden alınan damızlık taylar

Bursa, (Hususî) — Ziraat Vekâleti, Karacabey harası için İngiltereden 50 bin liraya on bir tane damızlık kısrak ve on tay satın almıştır. Halisüddem İngiliz ırkına mensub olan bu damızlık kısraklar Liverpolden memleketimize gelmiş ve haraya gönderilmiştir.

Sanayi odaları

İktısad Vekâleti bir kanun lâyihası hazırlıyor

Yeni kurulacak mıntaka sanayi odalarına aid hazırlıklar ikmal edilmektedir. İktısad Vekâletince bu hususta bır kanun lâyihası hazırlanmıştır.

Yeni sanayi odalarına devlet sanayi müesseseleri de kayıdlı olacaktır. Şimdi İstanbul Ticaret Odasına birinci dereceden üçüncü dereceye kadar kayıdlı esaslı 2000 sanayi müessesesi vardır. Fakat odaya kayıdlı bulunan diğer derecelerdeki sanayi müesseselerile kayıdlı bulunmıyanların yekûnu da buna ilâve edilince İstanbulda 8000 kadar sanayi müessesesi bulunduğu tahmin olunmaktadır. İstanbul Ticaret Odasının sicilline kayıdlı sanayicilerin odaya temin ettiği varidatın 40 bin lira kadar olduğu söylenmektedir. Bunlar Sanayi odasına raptolununca Oda varidatında mühim noksan husule gelecektir.

ADLİYEDE

Tatilde nöbetçi mahkemeler

Adliyede, mahkemelerin 20 temmuzda başlıyacak ve 5 eylûle kadar sürecek yaz tatili için hazırlıklar yapıldığını yazmıştık. Bu müddet zarfında İstanbulda nöbetçi kalacak mahkemeler, Vekâletin tasvib ve iş'arile belli olacaksa da, geçen senelerdeki nöbetçilik vaziyetlerine göre, bu sene birinci ve ikinci ceza ile, ikinci hukuk ve ikinci ticaretin nöbetçi bırakılacağı sitidlâl olunmaktadır Bu ceza mahkemelerinden biri, ağırceza işlerine bakacaktır.

Hizmetçi yüzünden bir hâdise!

Gedikpaşada oturan emlâk sahibi Kâzım, evinde kiracı Evayi tokatlamak ve kocası Süreni yumruklamaktan suçlu olarak Sultanahmed üçüncü sulh ceza mahkemesinde muhakeme edilmiştir. Ev sahibinin, yanında iş gören hizmetçinin kendisini bırakarak bu karı kocanın hizmetine girmesine muğber olduğu, bu sebeble tokat atıp yumrukladığı anlaşılmıştır. Mahkeme, Kâzımın 50 lira para cezası ödemesine karar vermiştir.

Boğulan çocuk hakkındaki tahkikat

Samatyada, yeni doğmuş bir çocuğun boğularak öldürülmesi tahkikatına devam olunmaktadır. Çocuğun anası olduğu sanılan Vartuhi, birbirini tutmıyan muhtelif ifadeler vermiş, bunlardan birisinde çocuğunu yolda bir arabadan kaçarken yere düşürdüğünü, bu yüzden ölen çocuğu Yedikulede Kazlıçeşme civarında küçük mezarlık denilen yere bıraktığını söylemiştir. Vartuhi, aklından zoru olup olmadığı anlaşılmak üzere müşahede altına alınmıştır. Suca iştirakten diğer bazı yakınları hakkında da tahkikat yapılmaktadır.

Yeni islerine başlıyan hâkimler

55 lira maaşla terfi eden İstanbul asliye birinci ceza mahkemesi azasından Münib, Sultanahmed üçüncü sulh ceza mahkemesi hâkimliğine tayin edilmiş, yeni işine baslamıştır. Bu mahkemenin hâkimi Kâmil de, Çanakkale Müddeiumumisi olan Hayreddin Sakirin yerine Beyoğlu sulh ceza hâkimliğine tayin olunarak, yeni işine başlamış bulunmaktadır.

MÜTEFERRİK

Lâğvedilen teşekküller

Yeni Vekâletler teşkilâtı dolayısile yeni idareler kurulmasından dolayı dün bazı teşekküller son günlerini yaşamışlardır. Bu meyanda Türkofiş teşkilâtı dün resmen sona ermiştir. Fakat bunun yerine kaim olacak mıntaka ticaret müdürlüğü teşkilâtı için hiçbir emir gelmemiştir. Deniz Ticaret müdürlüğü de dün akşamdan itibaren kanunen kalkmıştır. Fakat bu teşkilâtın yerine kaim olması lâzım gelen liman reisliklerine dair de henüz bir emir yoktur. Bu teşkilâtta bulunan memurların bugün maaşlarını alamıyacakları anlaşılmaktadır.

Denizbankın lâğvile yerine kaim olacak limanlar ve denizyolları umum müdürlüklerine aid teskilât kanunu da dün akşama kadar Büyük Millet Meclisinden çıkmadığı için Denizbank da şimdilik kalmıştır.

İşçi mümessilleri

İş yerlerinde işçilerin mümessil intihab etmeleri için verilen mühlet bitmiştir. Fakat birçok iş yerlerinde intihab usule muvafık olmadığından ve bazılarında da intihaba fesad karıştığından seçim feshedilmiş olduğundan intihab müddeti haziranın 15 ine kadar uzatılacaktır.

Fransız profesörü bugün konferans verecek

Şehrimizde bulunan Paris Üniversitesi devletler hukuku profesörü ve maruf hukukçulardan de Lapradelle, dün, Üniversiteyi gezmiştir. Profesör, bugün saat 17 de Hukuk Fakültesi birinci sınıf dersanesinde devletler hukukunun müessese halinde inkişafı adlı bir konferans verecektir.

Siyasî icmal

Beşler konferansı

Londradan bildirilen bir habere göre İngiliz Başvekili Çemberlayn; İngiltere, Fransa ve Sovyetler Birliği arasında bir anlaşma misakı meydana gelmesini müteakıb büyük devletlerin arasındaki ihtilâflı bütün meselelerin üzerinde görüşülmek üzere mezkûr üç devletle Almanya ve İtalyanın iştirak edecekleri bir konferans teklif edecektir.

İngilterenin Fransa ile birlikte Moskovaya yaptığı son teklifler şunlardır:

1 — İngiltere, Fransa ve Sovyetler Birliği devletlerinden biri Avrupa kıt'asında bir tecavüze uğrarsa bunun müdafaası için kendisile diğer iki devlet derhal işbirliği yapacaklardır.

2 — Âkid büyük devletlerden biri Avrupada istiklâlini müdafaa için yardım etmek üzere teminat verdiği küçük devletlerden biri yüzünden harbe girerse kendisile diğer iki büyük devlet derhal beraberce çalışacaklardır.

3 — Avrupadaki diğer tecavüz hâdiselerinde yahud tecavüz ihtimali göründüğü takdirde yapacakları hareket hakkında üç büyük devlet, aralarında istişarede bulunacaklardır.

4 — Bu anlaşma Milletler Cemiyeti misakının esasatını temsil etmekteyse de tatbiki için bu müessesenin evvelce muvafakatini istihsale hacet bulunmıyacaktır.

İşte bu dört esasın Sovyetler tarafından kabul edilmesini müteakıb İngiltere beşler konferansını davet etmeği düşünmüştür. İngilterenin bu tasavvuruna karşı İtalyan matbuatı; şüphesiz hükümetten aldığı ilham üzerine derhal cevab verdi. Ve böyle bir konferansın vaziyeti tenvir edecek yerde büsbütün karıştıracağını söyledi. İngiltere ile Fransanın Sovyetler ve diğer devletlerle teminat sistemini meydana getirdikten sonra böyle bir konferansı toplamakla İtalya ile Almanyayı tazyik etmek istiyeceklerini de İtalyan gazeteleri iddia etmişlerdir.

Bu neşriyat, İngiliz Başvekilinin hakikaten beşler konferansını toplamağa teşebbüs eylese bile bunun tahakkuk etmiyeceğini gösteriyor. Çünkü İtalya kabul etmiyecektir. Almanya henüz birşey söylememiştir. Fakat iki hafta evvel Papanın böyle bir beşler konferansının toplanması için önayak olmak üzere yaptığı istimzaçlara şiddetle muhalefet gösteren Almanya olmuştu. Bu yüzden (Vatikan) teşebbüsünü diplomasi mümessilleri vasıtasile ilerletmeğe lüzum görmemişti.

Almanya ile İtalyanın bütün metalib ve müddeiyatını müzakere edecek olan bu konferans tasavvuruna en ziyade müsaadekâr davranan İngiltere olmuştu. Lâkin o zaman İtalya beşler konferansının toplanmasına pek muhalefet göstermemişti. İtalyanın bu müsaadekâr tavru hareketi karşısında Almanya nimresmî surette vaziyetini şu suretle tayin etmişti: İngiltere, Fransa ve Sovyetler Birliği arasında bir misak akdi hertürlü müzakere kapısını büsbütün kapatmış olacaktır.

Almanyanın bu muhalefetine rağmen İtalya; Umumî Harbde Londra muahedesinin on üçüncü maddesile kendisine yapılan vaidlerin yerine getirileceği hakkında Fransa söz verdiği takdirde beşler konferansına gitmeğe taraftar olduğunu ihsas etmişti. Hatta İngiltere böyle bir söz vermesi için Fransayı zorlamıştı. Anlasılan Fransa buna yanaşmamıştır. Çünkü İngilterenin düsündüğü besler konferansına karşı İtalya Almanyadan evvel vaziyetini ve muhalefetini ilân etmiştir.

Muharrem Feyzi TOGAY

İki motosiklet çarpıştı

Beyoğlunda Yunusağa mahallesinde oturan Mehmed Dalgıcın idaresindeki numarası okunamıyan kira motosikletile İstinye virajında, mütekabil istikametten gelen Gölcek 1 plâka sayılı, Boyacıköyünde diş doktoru Noyarın idaresindi motosiklet arasında bir çarpışma olmuştur.

Kaza neticesinde Mehmed Dalgıç çenesinden ve diz kapağından, Nobar da dizinden yaralanmıştır. İki motosikletin de bazı aksamı ehemmiyetli surette hasara uğramıştır. Yaralılar tedavi altına alınmış ve çarpışma hakkında tahkikata başlamıstır.

Adama çarpan otobüs

Çatalcadan gelmekte olan şoför Hüseynin idaresindeki 11 plâka numaralı otobüs, Şehremini caddesinden geçerken Ali isminde birine çarparak başından yaralanmasına sebebiyet vermiştir.

Ali tedavi altına alınmış, şoför Hüseyin yakalanmıştır.

Cumhuriyet

Nüshası 5 kuruştur

Abone şeraiti	Türkiye için	Haric için
Senelik	1400 Kr.	2700 Kr.
Altı aylık	750 »	1450 »
Üç aylık	400 »	800 »
Bir aylık	150 »	Yoktur

SON HABERLER

Türk Hava Kurumunun genel merkez içtıma ı

Hava Kurumunun şimdiye kadar 69,719,026 lira hasılat temin ettiği anlaşıldı

Ankara, 31 (a.a.)— Türk Hava Kurumu genel merkez heyeti, bugün saat on buçukta Erzurum meb'usu General Zeki Soydemir'in başkanlığı altında, nizamnameye göre altı aylık toplantısını yapmış, geçen toplantının zabıt hulâsasını, merkez idare heyetinin altı aylık mesai raporunu, mürakıblerin raporunu, bilânço ile 1939 - 1940 bütçesini tasvib ve tasdik ettikten ve mayıs içinde toplanması lâzım gelen Kurultayın, gelir vaziyeti dolayısile kurumun yeni bünyesine göre nizamnamenin alacağı şekli tespit edebilmek için teşrinisaniye bırakması zaruretini kabul ederek toplantıya nihayet vermiş tir. Merkez idare heyetinin altı aylık mesai raporu aşağıdadır:

Türk Hava Kurumunun son altı ayı, millî havacılığımızın inkişafını ve kuvvetlenmesini temin yolunda aziz milletimizin ve havacı gencliğin hararetli çalışmalarile geçmiştir. 938 - 939 gelirimizin «5.500.052» liraya kadar çıkması ve geçen senenin verimlerine nazaran 156 bin 128 liralık bir çoğalma göstermesi kurumuzun candan yardımlarile yaşatan vatandaşların alâkalarında hiçbir eksiklik mevcud olmadığının delilidir. Son yıl içinde 1.815.159 lira varidat temin eden pyiangomuzun satışı da her yıl yükselmekte devam etmektedir. Türk milletine karşı duyduğumuz şükranı huzurunuzda bir kere daha tekrarlamakla kudsî bir vazifeyi ödemiş oluruz.

Türkkuşu:

Bu sene Türkkuşuna müracaat eden lise talebesinin sayısı 1.074 tür. Genelkurmay başkanlığının tensibile, bu yaz kurum tarafından bir «Hava Gedikli hazırlama yuvası» açılacak, plânör kurslarından geçen gedikliler tedris senesi başında havayolları emrine gönderilecektir.

Türkkuşunun 27 tayyaresi ve 154 plânörü vardır. 938 ikinciteşrinindenberi Türkkuşu atölyesinde 16 sı 1 ve iki kişilik akrobasi plânörleri olmak üzere muhtelif tipte 32 plânöre tam revizyon yapılmış, 10 tane us 4 tadil ve tamir görmüş, «5» us 4 tamir edilmiş, «3» tayyare ile «12» tayyare motörünün revizyonu yapılmış, «28» yeni us 4 ve bir yeni bs 5 plânörü inşa edilmiştir.

Plânör inşa ve tamir işlerile tayyare ve motör revizyonlarını daha geniş ölçüde yapabilecek atölyenin kurulması için hazırlıklarımız bitmiştir. Tahminî olarak 300,000 lira masrafla vücude getirilebilecek bu atölye önümüzdeki yıllar içinde yapılacak inşaat ilâvelerile gerek M. M. Vekâletinin gerekse Devlet Havayollarının ihtiyacını karşılıyabilecek bir fabrika haline gelecektir. Bu hususta Başvekâletle ve Genelkurmay Başkanlığile mutabık kalınmıştır.

Raporumuzu bitirirken 23-12-938 tarihinde kurumumuzu yüksek himayelerine kabul ederek millî davalarımızın en mühimlerinden birine kıymetli alâkalarını lût fetmiş olan Millî Şef İsmet İnönüne Türk Hava Kurumunun minnettarlık ve bağlılık duygularını bir defa daha teyid etmeği şerefli bir vecibe sayarız. İşlerimizle çok yakından meşgul olarak bizi direktiflerile aydınlatan sayın Başvekil doktor Refik Saydama ve çalışmalarımızı daima müzaheretlerile kuvvetlendiren Genelkurmay başkanlığı ile Millî Müdafaa Vekâletine karşı hislerimiz şükranla doludur.

Bugüne kadar 69,719,026 lira gelir temin eden ve ordu havacılığına 49 milyon 71,927 liralık yardımda bulunan Türk Hava Kurumunun yarınki mesaisinde de muvaffak olabilmesi için en kuvvetli istinadgâhı muhterem heyetinizin itimadları olacaktır.

«Korsika dramının son perdesi»

İtalyan gazeteleri, Korsikayı istiyorlar

Roma 31 (a.a.) — İtalyanın Korsika ve Nis hakkındaki mutalebatı münasebetile Fransa aleyhine gazeteler tarafından yapılmakta olan ve Mussolini'nin mutalebatını Tunus, Cibuti ve Süveyş üzerinde temerküz ettirdiği gündenberi arkası kesilmiş bulunan neşriyat, yeniden başlamıştır.

Ciano ailesine aid olan Telegrafo gazetesi, bugün dört sütunluk bir makale neşretmiştir. Bu makale, «Korsika dramının son perdesi» unvanını taşımaktadır.

Bu gazete, ezcümle Korsika'nın en sonunda zarurî olarak büyük İtalyan ailesine kavuşacağını ve zulüm ve itisafla tarihî hukukun iptal edilemiyeceğini yazmaktadır.

Fransız sefirinin mülâkatı

Roma 31 (a.a.) — Kont Ciano, dün öğleden sonra Fransız sefiri François Ponçet'yi kabul etmiştir.

Yunanistanda silâh altına çağırılan sınıflar

Atina 31 (a.a.) — Atina ajansı bildiriyor:

Yunanistanın birçok askerî mıntakalarında geçen seneler yapıldığı üzere bu sene de Atina, Tire ve Halsis mıntakasını ihtiva eden birinci kolordu dairesinde henüz talim görmemiş olanlar silâh atına alınacaklardır. Bu talim devresi birkaç ay sürecektir.

Amerikada bir günde 372 kaza oldu

Nevyork 31 (a.a.) — «Memorial Day» bayramının an'anevî kaza bilânçosu bu sene 372 kazazedeye baliğ olmaktadır.

Adanada belediye intihabatı

Adana 31 (Hususî) — Devlet Şûrasınca iptal edilerek mayısın 18 inde yeniden başlıyan Adana Belediye intihabı sona ermiş ve reisliğe Halkevi başkanı Kasım Ener seçilmiştir.

Alman - Danimarka paktı imzalandı

Berlin, 31 (a.a.) — Hariciye Nazırı Von Ribbentrop ile Danimarkanın Berlin sefiri Zahle saat 17 de Hariciye Nezaretinde Almanya - Danimarka ademi tecavüz paktını imza etmişlerdir. Bu pakt ile her iki millet hiçbir sebeble biribirine karşı kuvvet kullanmamağı taahhüd etmektedir.

İsmet İnönünün teşekkürü

Ankara 31 (a.a.) — Riyaseti Cumhur Umumî Kâtibliğinden:

Reisicumhur İsmet İnönü, Cumhuriyet Halk Partisinin beşinci büyük kurultayı münasebetile temiz duyguları ve Partiye bağlılığı havi olarak memleketin her tarafından aldıkları telgraflardan dolayı memnuniyet ve teşekkürlerinin iblâğına Anadolu Ajansını memur etmişlerdir.

Mükâfat alacak malûller

Ankara 31- (Telefonla) — İstiklâl harbi malûllerinden olup 397 sayılı kanunun birinci maddesi mucibince para mükâfatı verileceklerin bir cetveli hazırlandı ve buna dair kanun lâyihası Meclise verildi. Bu cetvele göre, Ertuğrul gemisi bandosunda deniz gedikli üçüncü sınıf subay İzzet oğlu Mustafaya 1200, Harbiye mektebi kütübhane memurluğundan mütekaid ihtiyat Albay Refete 600, Kuvayi Milliyede milis emekli Binbaşı Aydınlı İsmail Efe ile Galib oğlu Edibe 300 lira, ve diğer 60 ere de yekûnu 6300 lira olan muhtelif mükâfatlar verilmektedir.

Alman gönüllüleri Hamburg yolunda

Cuxhaven, 31 (a.a.) — İspanyadan gelen Alman lejyonerleri, saat 21 de «Neş'e, kuvvetten doğar» teşkilâtının beş vapurile buraya gelmişler ve kendilerini karşılamağa çıkmış olan birçok Alman harb gemisi tarafından selâmlanmışlardır. Admiral Graf Spee ve Admiral Scheer kruvazörleri ile altıncı muhrib filosu ve ayrıca 4 muhrib, lejyonerlerin istikbaline çıkmışlar ve müteakıben halk, İspanyada döğüşmüş olan eski muharibleri alkışlarken geçid resmi vaziyetinde mevki almışlardır. Filo, Cuxhaven önünde demirlemiştir. Filo, geceyarısından sonra Elbe halici tarikile Hamburg'a doğru yoluna devam edecektir. Göring, lejyonerleri Hamburga muvasalatlarında selâmlıyacaktır.

Gönüllüler Hamburgda

Berlin, 31 (Hususî) — İspanyadaki Alman gönüllüleri akşam üzeri Hamburga muvasalat etmişlerdir. Mareşal Göring gönüllüleri bizzat karşılamıştır. Halk gönüllüler lehine muazzam tezahürat yapmıştır.

Ruzvelt Vaşingtona döndü

Nevyork 31 (a.a.) — Ruzvelt, saat 4 te hususî trenle Hydepark'dan Vaşingtona hareket etmiştir.

Hâdiseler arasında

Varlık ve çokluk

Bu sütun nüfus meselesini deşmeğe çok uğraştı. Kurultaya verilen dilekler arasında bu davanın da bulunmasına karşı alâkamız tamdır.

Bugünlerde Fransız matbuatı da ayni meseleyi birçok zaviyelerinden kurcaladı. Fransanın ve Türkiye'nin nüfus davası, esaslarında birleşiyor ve neticelerinde ayrılıyor: Her iki memleketin gayesi de nüfusu çoğaltmak; fakat Türk ırkının doğum kabiliyeti Fransada olduğu gibi tehlikeli bir inhitat manzarası göstermiyor. Bizim gayemiz bir inhitatla mücadele değil, bu kabiliyeti geniş toprak larımızın taleb ettiği bir ölçüde en sağlam verimlerine kavuşturmaktır.

Esasta Fransa ile beraberiz ve Fransanın büyük gazetelerinden birinin başmuharririle beraber düşünüyoruz. Wladimir d'Ormesson yazıyor: «Nüfus meselesi ancak birbirinden çok farklı tedbirlerle halledilir. Birincisi aile lehinde bir ruh haleti yaratmaktır. İki üç nesildenberi sosyal hayatımızda herşey aile fikrini kuvvetlendireceği yerde kansız düşürmeğe uğraşıyor. Çalışma hayatı ailenin kâfi derece lehinde değildir. Mekteb tedrisatı din duygusunu hususî bir iş telâkki ettiği için ailenin esaslı disiplinlerinden birini körükörüne mahvetmiştir.»

Bu satırlar, doğurmayı karnı için bir yük, mes'uliyetsiz hayatı için bir işkence ve zarafeti için bir tehlike farzeden dejenere şehir kadını için doğrudur. Anayı çocuğa bağlıyan din alâkası, ondan daha reel ve daha canlı bir milliyet imanile telâfi edilmedikçe, modern Türk evlerinde beşik, içinde kötü cayırtılar kopan kafa şişirici bir fuzuli nesne sayılacak. Şehir kadınını doğurmaya teşvik edecek metodla köylü kadınına çocuklarını yaşatmanın çarelerini koşturacak tedbirler arasında çok fark var. Biri aile fikri üstüne titretecek yeni bir iman işi, öteki doğan çocuğu yaşatacak sağlık tedbirlerinin organize edilmesi davasıdır.

Bekârı evlendirmeğe, evliyi çoluk çocuk sahibi olmağa teşvik, teşvik de değil, mecbur edecek cemiyet baskısı ile, doğan çocukları koruyacak millî şefkat birbirine karıştırılmamalı. Fakat bu tazyik ve bu himaye, nüfus davasını başaracak tedbirlerin iki temel prensipidir.

Tazyika çok taraftarım. Bu sütunda bekârdan alıp evliye ve çocuksuz evliden alıp çocuklu evliye veren vergi, ikramiye, mükâfat ilâh.. kanunlarını birkaç defa müdafaa ettim. Bu tecrübeyi başka milletler yaptılar ve muvaffak oldular. Başka çaresi olmadığını da, bizde, inkılâb senelerinin zengin nüfus edebiyatı yanında aksayan nüfus tedbirlerimizin kifayetsizliğinde gördük. Çok çocuklu ailelere yardım kararımız, kanunlaşmış olmasına rağmen, tutulmamış bir vaid halinde kaldı. Çocuğu koruma teşekküllerimizin seneden seneye inhitata doğru gittiklerini biliyoruz.

Nüfus davasını dağınık hayır teşebbüsleri halinden çıkararak tek merkeze, muayyen prensiplere ve netice verici kanunlara bağlamakla halledebiliriz. Kurultayın meseleye sistemli bir müdahalesini beklediğimize işaret ederken en büyük millî davalarımızdan biri üstünde konuştuğumuza inanıyoruz. Milletlerin hayatlarile nüfusları arasındaki münasebeti belirten hâdiselerin bugünkü kadar zengin olduğu bir dünyada bizden evvelkilerin hiçbiri yaşamadılar. Yüksek beşerî ideallerimiz ne olursa olsun, bugün, milletler için var olmanın ilk şartı çok olmaktır.

PEYAMI SAFA

Köy kanununda yapılacak tadilât

Ankara 31 (Telefonla) — Köy kanununun bazı maddelerini değiştiren bir lâyihaya göre, köy gelirleri, köy işlerini gören köyün aylıklı adamlarının aylık ve yıllıklarile köy hududları içinde yapılacak mecburî köy işlerine yetmezse; en yüksek haddi 20 lirayı aşmamak üzere herkesin hal ve vaktine göre, köy ihtiyar meclisi kararile köyde oturanlara ve köyde maddî alâkası bulunanlara salma salınır.

Deniz Bankı ilga eden kanun

Ankara 31 (Telefonla) — Devlet Deniz yolları ve devlet limanları İşletme Umum müdürlüklerinin teşkilât ve vazifelerine dair kanun lâyihası Meclisin nafıa, iktısad ve bütçe encümenlerinden geçti, ruznameye alındı. Evvelce esaslarını bildirmiş olduğum bu lâyiha Deniz Bankı ilga etmekte ve Münakale Vekâletine bağlı bu iki umum müdürlüğün teşkilât vazifelerini tesbit etmektedir.

Büyük davalar

İki Avrupa

Yazan: *Andre Tardieu*

1939 ilkbaharı bir ittifaklar mevsimi oldu. Her tarafta ittifaklar ve her mevzuda ittifaklar imzalanıyor. Sulhtan yirmi sene sonra, harb öncesini ihya ediyoruz.

1919 da, bilmiyorum neden, harbe sebebiyet verenlerin ittifaklar olduğuna hükmedilmişti. Halbuki, ittifaklar, mukabil teminatlarile, uzun zaman Avrupayı huzur ve rahata kavuşturmuştu.

Milletler Cemiyeti böyle teşekkül etti. Fikir fevkalâde güzeldi, fakat maalesef herkesi bırakıp çekildi.

Milletler Cemiyeti açılmadan evvel ortadan kaybolan Birleşik Amerikayı takiben, arka arkaya, 1926 da Brezilyanın, 1933 te Japonya ile Almanyanın, 1937 de İtalyanın, 1938 de İsviçre ile Şilinin, 1939 da İspanyanın kaçtıkları görüldü. Habeşistan, Avusturya ve Çekoslovakya, başka yollardan, huzurlarına nihayet vermişlerdi.

Versay muahedesinden sonra akdedilen ve Milletler Cemiyeti tarafından istihlâf edilmek istenilen birkaç hususî ittifak da, garib bir tezad eseri olarak, Cemiyetle ayni zamanda inhilâl etti. Fransız-Belçika ittifakı, Fransız - Leh ittifakı, Fransız Çekoslovak ittifakı ve Küçük Antant bu cümledendir.

Şimdi, 1939 da, ittifaklar tekrar başlıyor. İşte idare eden, şimdiye kadar ittifaklara bilhassa muarız olan Büyük Britanyadır. Büyük Britanya, Fransa ile ittifak etmekle kalmamış, 1936 da Mısırla, 1939 da Lehistan ve Türkiye ile ittifak etmiş, Rusya ile de birleşmeğe çalışmakta bulunmuştur. Romanyaya ve Yunanistana da garanti vermiştir.

Fransa onu takib etti ve zâfa uğrıyan Lehistan, Rusya ittifaklarile, hiç akdedilmemiş Türkiye ittifaklarını canlandırdı.

Karşı taraf ayni şeyi yapıyor. İki buçuk sene evvelki Neurath - Ciano ittifakına ilâveten, bu ayın 7 sinde, yeni bir ittifak imzalanacağını ilân ettiler ve geçen pazartesi günü, Berlinde, mutantan bir imza merasimi yapıldı. Ayni ittifaka sürüklenmek istenen Japonyanın verdiği cevab müphem görünüyor.

Bugünkü vaziyeti yirmi sene evvelki vaziyetle karşılaştırırsak, Avrupa kıt'asını o zamanki gibi, karşılıklı iki grupun paylaştığını görürüz.

***

Almanyanın 1914 te olduğu gibi bugün de hâkim bulunduğu grup, ihtiva ettiği arazi ve nüfus itibarile o zamankinden daha kuvvetlidir. Kazancları ve kayıbları karşılaştırılırsa, kazanclarının fazla olduğu görülür.

Hitler Almanyası, imparatorluk Almanyasına nazaran Alzas, Loren'i, Şlesvig'i, Danzig'i, eski Prusya Polonyasını kaybetmiş, fakat Almanya Avusturyasını, Bohemyayı, Moravyayı ve Slovakyayı kazanmıştır.

İtalya, Almanyadan daha talihli çıkmış. 1919 sulhu aleyhine harekete geçmeden evvel ondan istifade etmişti. Bu sayede, 1914 te sahib olduklarına, önce Alman Tirol'ünü, Triyesteyi, İstrya'yı, Dalmaçyanın bir kısmını, sonra da, Arnavudluğu ve Habeşistanı ilâveye muvaffak oldu.

1914 ün üçüncü müttefiki olan Avusturya - Macaristandan, bugün ufacık bir Macaristan kalmıştır. Fakat, bakiyyesinden bir kısmının, yani Transilvanya, Hırvatistan ve Bosna, eski kurbanları olan Slavlara gitmesine mukabil, diğer kısmı, yani Tirol, Alman Avusturyası ve Çekoslovakya, tamamen müttefikleri olan İtalyaya ve Almanyaya geçmiştir.

Bundan maada, İngilterenin 1921 de budalaca kaybettiği bir memleket daha vardır ki, o da ta uzaktan Almanyaya iltihak etmiştir: Japonya - Japonya cephe değiştirdi. Yugoslavya ile İspanyanın da, temayül itibarile, maalesef ayni vaziyette oldukları söylenebilir. Bunlar, mühim değişmelerdir.

Bilhesab, İtalya - Almanya zümresi, bugün eski ittifakı müsellesine faiktir. Maamafih, bu faikiyet, bu grupun eskisinden daha kuvvetli olduğu manasını tazammun etmez.

***

Fransız - İngiliz antantı da bazı noktalarda kazanmış bazı noktalarda kaybetmiştir. En büyük kayıbı, 1915 ten 1935 senesine kadar müttefiki iken, zecrî tedbirler deliliği neticesinde düşmanı olan ve bugün Almanyaya, hiç görülmemiş derecede kuvvetle bağlı bulunan İtalyadır.

Öteki kayıb Japonyadır. Avrupalı bir müttefike muhtac olan Japonya, bu müttefiki Londrada kaybedince, on beş sene sonra Berlinde aradı.

Üçüncü kayıb Belçikadır. Fransa ile akdine talib olduğu ittifakı 1919 da imza eden Belçika, onu 1937 de feshetti.

Dördüncü kayıb olarak Rusyayı, beşinci olarak, 1914 İspanyasının sempatik bitaraflığını sayabiliriz. Gelecek harbde bitaraflık devam edecektir. Fakat sempati? Malûm değil.

Bu kayıblara, tıpkı karşı tarafta olduğu gibi, bazı kazanclar tekabül ediyor ki ihmal edilecek şeyler değildir.

Başta Türk ittifakı geliyor. Ağlebi ihtimal, bunu, müslüman Arnavudluğun İtalya tarafından işgaline medyunuz. 1914 te Türkiye Almanya için kıymetli bir müttefikti. Almanya onu kaybetti.

Sonra Romanya geliyor ki, nihayet İngilizlerle Fransızlardan fazla Almanyadan korkacak ve ilhak edilmek korkusile, belki de iş işten geçtikten sonra bunlara iltihak edecektir.

Birleşik Amerika hakkında birşey söylemiyorum. Amerikanın bilhassa çekindiği Japonyadır. Bu sebeble, bütün filosunu Pasifik denizine göndermiştir. Buna rağmen, iki sene harbden sonra, 1917 deki gibi hareket edecektir.

Netice itibarile, Fransız - İngiliz grupu, diplomatik bakımdan 1914 senesine nazaran daha az iyi mevkide görünebilirse de, diğer bütün noktai nazarlardan, ezici bir tefevvuka sahibdir.

***

Hududlardan ve ittifaklardan sonra, bir de kuvvetlere bakalım. İngiliz - Fransız grupu, her tarafta 1914 tekinden ve İtalya - Almanya grupundan kuvvetlidir.

Maliye bakımından kuvvetlidir. Altın ihtiyat mevcudu, mukabil tarafın mevcudunu fazlasile geçiyor. İtalya, kendi maliyesini ancak hokkabazlık sayesinde durdurabiliyor. Almanya, 1938 de yaptığı 150 milyar franklık borc tezyidi ve 1 mayıs 1939 da neşrettiği vergi bonoları kanunile, ümidsiz vaziyetini itiraf ediyor. Bu iki memleket, parasızlık yüzünden, harbe bir sene bile dayanamazlar.

Fransız - İngiliz grupu, iaşe ve silâhlanma bahsinde de ekonomik üstünlüğe sahibdirler. Almanya, ilhaklar sayesinde vaziyetini düzeltmiştir. Fakat İtalya, düzeltmiş değildir. Her ikisi de, harb malzemesi imalâtı için zarurî olan iptidaî maddeden çabucak mahrum kalacaklardır.

Fransız - İngiliz grupu, denizde bu bakımdan üstündür. Zira, Akdenizin iki kapısı elinde bulunduğu için, Alman ve İtalyan filoları arasındaki muvasalayı kesebilecektir. İtalya sahilleri, baştanbaşa düşman ateşine maruzdur. Arnavudluğun işgalinden sonra Adriyatiği kapamak imkânını elde etmiş bulunuyor. Fakat diğer sahiller?

Askerî vaziyet, Roma - Berlin mihverine nazaran, Paris - Londra mihveri için, keza daha mükemmeldir. Fransanın 1939 ordusu, 1914 ordusuna faiktir. Elimizde Maginot hattı vardır. Almanya kadrodan mahrumdur. İngiltere mecburî askerliği ihdas etmiştir.

Siyasî vaziyet de, yirmi beş sene evvelkinden yüksektir. İngiltere, 1914 teki muzır tereddüdleri görmiyecektir. Ramsay Mac Donald ölmüştür.

Fikrî ve manevî vaziyet de tefevvukumuzu ifade ediyor. Fransızlarla İngilizler arasında itimadsızlık kalmamıştır. Almanlarla İtalyanlar arasındaki vaziyet ise bambaşkadır. İtalya, bilhassa Alman boyunduruğunu bilen şimalî İtalya, her biri bir teftiş manası taşıyan bu mütevali ziyaretlere hiddetleniyor. Diktatörlerin, memleketlerine teminat vermek maksadile ileri sürdükleri sebeblerin saçmalığı, tehlikeyi gördüklerini ispat ediyor.

Ve nihayet, Papalığın, Yahudiliğin, Protestanlığın ve fikir hürriyetinin düşmanlığı kazanılmışken, harbe girmek tehlikelidir.

İngiltere kimseyi memnun edemedi

(Baştarafı 1 inci sahifede)

nı ve Filistinin Arab vahdetini tahakkuk ettirecek müstakil bir devlet haline getirilmesini istemektedr. .

Muhaceret işi nasıl halledilebilir?

Londra 31 (a.a.) — Times gazetesinin Kudüs muhabiri, Filistin meselesi hakkında neşrettiği uzun bir etüdün sonunda diyor ki:

«— Gizli yahudi muhacereti meselesini en doğru olarak halletmenin yegâne çaresi Filistin yahudilerine daha elverişli başka topraklar bulmaktır.

Şayed bu gayretler akim kalırsa, Filistinin, şu veya bu suretle parçalanması işine avdet etmek daima mümkündür. Yahudilere Filistinde genişliyebilecek hududlar çizilir ve oraya girecek yahudilerin kontrolu ve memleket dolup taşınca da buna bir nihayet vermek hususu gene yahudilerin kendilerine bırakılır. Burada Arablara da bir yer vermek ve bu iki ırk arasında dahilî bir harbin önüne geçmek için belki de yegâne vasıtadır.»

HEM NALINA MIHINA

Mide harbi

Paris, 27 mayıs

Harbi yalnız toplar, tanklar, tayyareler değil; tarlalar da yapar. Çelik bakımından zengin olan Almanya - peyki İtalyayı saymıyorum; çünkü o her bakımdan fakirdir - buğday itibarile kendi kendini doyuracak halde değildir. (Burada buğdayı bütün yiyeceklerin yerine sembol olarak aldım.) Almanyada, insan ve hayvan doyuran her madde ihtiyaca vefa etmez.

Büyük Harbin son yıllarında, Almanya ile müttefikleri yani Avusturya - Macaristan, Türkiye ve Bulgaristan, Romanyayı, Lehistanı, Ükraynayı, hatta Kafkasyayı işgal etmiş oldukları halde gene açlıktan sıkıntı çekiyorlardı. Türkiyeye silâh ve cepane getiren her Alman vagonu, memlekette yiyecek namına ne varsa alıp götürüyordu. Romanya, Lehistan ve bilhassa Ükraynanın bütün mahsulleri sistematik bir surette hep Almanya ve Avusturya - Macaristana nakledilmişti. Buna rağmen Almanyada, Avusturyada, eski bir tabirle, kutu lâyemut geçiniyorlardı. İngiliz ablukasının aç bıraktığı Almanya ve Avusturya, bu yüzden maddî ve manevî büyük ıstırablar çektiler. Sütsüz kalan çocukları, gıdasız anneleri de kâfi derecede besliyememişti. Onun için bu memleketlerde harb nesilleri, diğerlerine nisbetle cılızdır.

1914 - 1918 yıllarına nazaran, vaziyet bugün daha fenadır. Çünkü Lehistan, Romanya, Ükrayna işgal altında değildir; Türkiye, müttefik değildir, Bulgaristanla Macaristanın Berlin - Roma mihverinin kuyruğuna takılıp takılmıyacakları kat'iyetle malûm değildir. Bu iki memleket, bütün buğdaylarını son kilesine varıncıya kadar Almanyaya verseler, gene Avusturya ve müteveffa Çeko-Slovakya ile beraber 90 milyona yaklaşan nüfusu besliyemezler. O halde Almanya ile İtalya, yarının harbinde aç kalmağa mahkûmdurlar.

Almanyadan gelen tanıdıklar, bu memleketin, daha şimdiden, harbde imiş gibi yiyecek bakımından sıkıntı çektiğini, bazı maddelerin vesikaya tâbi olduğunu söylüyorlar. Bir Türk, bir kuşhane pilâv pişirmek için, bir hafta yağ toplamak mecburiyetinde kalmıştır. Eskiden herkesin bol bol karnını doyurduğu Viyanada, bir hafta evvel, en büyük otelde tereyağı bulunmamış, kayış gibi bir biftek iki bayat yumurta zor bulunmuştur. Çeko-Slovakyada da kilerler ve ambarlar sür'atle boşalmaktadır. Alman askerleri ne bulurlarsa satın alıp memleketlerine hediye göndermektedirler. Türk talebeye aileleri tarafından yollanan yiyecek maddelerinin yarısı posta ve gümrük memurlarının kursağına girmektedir. Bütün Almanyada sebze namına patatesten başka birşey yok gibidir. Müttefik İtalyada bol bol bulunduğu halde meselâ portakaldan, limondan eser yoktur. Manzara, bugünden 1916 dakinin aynidir. Halbuki daha top patlamış değildir.

Fransada, ise herşey bol ve ucuzdur. En pahalı şey, tavuktur. Başta muz olmak üzere dükkânlarda yemiş, sebze, et doludur. Şimdiden turfanda beyaz ve siyah üzümler, camekânları süslüyor. İngilterede de vaziyetin ayni olduğuna şüphe yoktur. Harb çıkarsa İngiliz ve Fransız donanmaları, bir taraftan kendi halk ve ordularını beslerken diğer taraftan karşıdakileri aç bırakacaktır.

Göring'in «tereyağı yerine top» politikası iflâs etmiş; topları kullanmak için tereyağına ihtiyac olduğu anlaşılmıştır. Almanya daha silâh harbi başlamadan mide harbini kaybetmiş bulunuyor.

Hamiş: Yukarıki yazıyı bitirdikten sonra, Parisin meşhur Büyük Bulvarlarında şöyle bir gezintiye çıktım. Müvezziler, «Paris - Soir'ın son tab'ı» diye bağrışıyorlardı. Gazetenin birinci sahifesinde Hariciye Vekilimizin sevimli ve enerjik yüzünü görünce ikinci bir 50 santim vererek gazeteyi aldım.

Bu defa gazete, büyük harflerle «Ankarada M. Massigli ile M. Saracoğlu, Fransız - Türk itilâfının son şeklini hazırlıyorlar.» diye müjde veriyordu. Paris - Soir gibi en çok okunan bir gazetenin ayni günde bir saat ara ile birinci sahifesini, hep Türkiyeye aid yazı ve haberlere hasretmesi, Fransız efkârı umumiyesinde Türkiyeye ve Türkiye ile anlaşmaya ne büyük ehemmiyet verildiğini gösterir.

Belçikada bir deniz kazası

Anverst 31 (a.a.) — Salı günü Hoboke'den hareket eden Yugoslav «Perun» petrol gemisinin çekmekte olduğu üç sarnıçlı duba Lacarogne'nun 45 mil şimali garbisinde batmıştır. Belçikalılardan mürekkeb olan beş kişilik tayfası boğulmuştur.

Şimal hikâyeleri

Bir yıldönümü

Şerif Hulûsi

26 kânunusani 19.. pazar. Hoffmann'ın doğum günü. Bir gün evvel, akşamüstü bürodan çıkarken, masa arkadaşı Waitz'le kapıda buluştular. Zaten sözlüydüler. Havanın soğuk olmasına rağmen, yürüyerek Bismarck caddesine kadar indiler. Dükkânlara sıra ile girip çıktılar, girip çıktıkça da yükleri fazlalaştı. Kahvesinden pastasına kadar hertürlü yiyecek, çiçeğinden kolonyasına kadar hertürlü koku, ve nihayet sürpriz eşyası, yeni gramofon plâkları aldılar, bir otomobile binip, Hoffmann'ın Grünewald'daki evine gittiler. Waitz:

— Pazar günü çılgın bir eğlence günü olacak! diyordu.

Otomobil büyük bir bahçenin parmaklığı önünde durdu. Şoför iki genc kıza, bahçe içindeki küçük eve eşyanın taşınması için yardım etti. Soğuk bir geceydi. Hoffmann arkadaşını yemeğe alıkoydu. Geç vakte kadar pazar gününe aid şeyler üzerinde, odanın hazırlanma şekli hakkında konuştular. Waitz:

— Fritz'in pastasını, diyordu, kendi elinle yapmalısın. Ben sana yardım ederim.

Hoffmann, kumral uzun saçlarını ince parmaklarile düzelterek:

— Biliyor musun, bu adama karşı nasıl bir sevgi besliyorum? diyordu, bir genc kadın tasavvur et ki, hayatta tatmadığı hiçbir arzu kalmamıştır, günlerce bir erkeğin kolları arasında sarhoşluk demleri yaşamıştır, onun için yaşamanın ötesinde bir fevkalâdelik, yeni bir sergüzeşt imkânı yoktur. Hislerini bu kadar kuru bir memba haline gelmiş sanır. İşte ben böyleydim. Zannediyordum ki, artık ellerim erkeğe temastan bir zevk duymıyacak, dudaklarımda sade kekremsi bir lezzet duyacağım.

Waitz bu uzun hitabeyi yarıda keserek:

— Herhalde, bu adamda da yeni birşeyler keşfetmiş olacaksın! dedi.

— Keşif de ne demek! Bu adamı o kadar seviyorum ki, bu doğum günü herkese sevinc getirirken, bana yeniden hayata doğmanın derin hazzını veriyor: Öyle ki, etimde yeni bir ihtiras, gözlerimde yeni bir hayal, kulaklarımda işitilmedik seslerin uğultusu var.

***

Ertesi sabah iki arkadaş erkenden kalktılar. Evin bahçeye ve caddeye bakan büyük odasını süslediler, aradaki kapıyı açarak salonla birleştirdiler. Büfede Fritz'in sevdiği içkiler, gramofonda Fritz'in kıvrak vücudünün bütün zevkini kolları arasında sıkacağı sevgilisine duyuracak plâklar, ve ilâh..

Saatler geçiyor, on, on bir, on iki.. İki arkadaş hafif bir öğle yemeği yediler. Saat ikiye geliyor. Yelkovan döndükçe, Hoffmann'ın kafasında da dönen bir his var. Bu o kadar ağır bir his ki, genc kız vaktin yaklaştığını anladıkça, vücudünde tatlı bir rehavetle karışık bir yorgunluk duyuyor. Bir an geldi, yelkovan sür'atle dönmeğe başladı. Kadın bu sür'atin içinde, birden, hertürlü imkânı kazanıvermenin zevkini duydu. Saat tam dört...

Dünkü soğuğa mukabil bugün hava çok güzel.. Güneş her tarafı yorgun, endişeli, hatta ürkek ışığile aydınlatıyor. Kapının önünde bir otomobil durdu. İki genc kız bahçeye koştular. Elinde kocaman bir paketle Gustav amca, sonra da ihtiyar karısı. Berlinin öbür ucundan gelen bu yaşlı karı kocanın yorgunluktan lâkırdı söylemeğe takatları yoktu, rahat koltuklarda dinlendikten sonra, ancak hal hatır sorabildiler ve:

— Ayol, siz burasını gelin odası gibi süslemişsiniz! dediler.

Gerçekten Hoffmann'da bir gelinin saffeti, bir gelinin çıtkırıldım hali vardı. Gene zil çaldı. Bir kalabalık, ellerinde paketler, gülüşerek, şakalaşarak içeri girdiler. Artık, zil durmadan, bugünün neşesini, dindarlarını ibadete davet eden kilise çanları gibi ev halkına ilân ediyor. Zilin feryadı sona erdi, ve günün en mühim davetlisini haber veremeden, ve ev sahibine bu sevinci tattırmadan dinî vazifesini ikmal etti, Hoffmann'ın kalbini kemiren bir sızı başladı:

— Acaba, hasta mı? Acaba, mühim bir işi mi çıktı? Yoksa, gelmek mi istemedi?

Hasta olsa haber yollardı, mühim bir işi çıksa telefon ederdi. Bunlar haricindeki sebeblerin hiçbirisini düşünmek istemedi. Kalabalık eğleniyor, dans ediyor, şarkı söylüyor. Genc kız bu gürültünün içinde, bir köşeye sinmiş bir mırıltı gibidir. Şarkı söylemek istese, sesinde hislerini ifşa edecek. Gözünde Fritz kâh yaklaşıp, kâh uzaklaşan müphem bir hayal. Bazan sarı saçlarının gizli bir el tarafından okşandığını hissediyor. Waitz, genc kızın bu derin teessürüne deva bulmak için herşeyi yapıyor. Bugünü yeni bir doğuş kadar mühim addeden arkadaşının ıstırabına çare bulamamak, onu da büyük bir keder içine atıyor.

Kalabalık, sonunda iki arkadaşı da saracak derecede neş'esini artırdı. İçki içilmeğe başlandı. Vaktin nasıl geçtiği belli olmadı. Şimdi, Hoffmann süzgün ve mest gözlerile etrafa bakınıyor, ve her insanı, Fritz'ine yakındır diye bu süzgün ve mest gözlerile okşuyordu. Delikanlı yarıda kalmış bir rüya gibi gözlerinin, dudaklarının ucuna takılı.. Hislerini bu rüyayı tamamlamağa zorluyor.

Davetliler birer birer gitmeğe hazırlanınca, genc kız yalnızlığı, Fritz'sizliği yeniden hissetmeğe başladı. Herkes gidip, yalnız Waitz kalınca, ona:

— Bari, sen beni bırakıp gitme! diye yalvardı.

Masanın başındaydılar. Genc kız, ellerile saçlarını okşuyor. Bu, belki bir okşama değil, kafasında durmadan şahlanan bir hissi uğuşturmaktı. İçiyorlardı. Nihayet, Hoffmann'ın ince vücudü, bu kemirici hissin yorgunluğuna dayanamadı, kendini Waitz'in kucağına attı. Hıçkırıyordu, ve arasıra inliyordu:

— Fritz, sevgili Fritz! Yeniden doğmağa ihtiyacım vardı. İstiyordum ki.. Vücudümde daha doyurulmamış.. Yok, hayır.. Isırılmamış hislerin acısını duyuyorum.. Waitz, beni okşa.. Ellerin, onunkiler kadar sert.. Bu şahlanmış.. Dinmeyen sızıları.. Yeniden hayata gözlerimi açmak istiyordum.. Halbuki, yeniden kapanacak.. İçimde bir mezar korkuncluğu var.. Her taraf ölü, sağım solum ölmüş hislerin mezar kitabelerile dolu.. Söyle, sevgili Waitz.. Hayır, hiçbir şey söyleme..

— Hoffmann'cığım, üzülme: Bil ki, o bugün gelemediyse, yarın, öbür gün gelecek..

Genc kız, ıslak yüzünü, taze bir takım hayallerin hâlâ izlerini taşıyan mahmur gözlerini arkadaşına çevirdi:

— O gelmiyecek! dedi. Gelse de, ben mezara girdikten sonra.. Beni gömdükten sonra..

Yavaş yavaş hıçkırıkları söndü, yüzü kurumağa başladı, saçları Waitz'in kucağında dağıldı. Kirpiklerinde takılı kalan bir iki inci tanesi, sanki hulyasının yegâne ziynetleriydi. Waitz arkadaşını yatağına yatırdı, kendisi de kanapeye uzandı.

Ertesi sabah kalkınca, kutuda bir mektub buldular. Hoffmann, açmağa cesaret edemedi. Arkadaşı açtı, ve evvelâ kendisi okudu:

«Sevgili Hoffmann!

Beni mazur göreceğini ümid ederim. Yolumun üstüne kumral saçlı, gözleri bizim tanımadığımız acayib renkli, bal sarısı bir genc kız çıktı. Çiğneyip geçemedim. Narin bileklerile beni o kadar kuvvetle sıktı ki.. İnce parmaklarının, bu satırları yazarken bile, dudaklarımdaki temasını hissediyorum. Yeni ve meçhul bir diyarda seyahat eden bir garib yolcunun şaşkınlığı içindeyim. Her adımda karşıma yepyeni hisler çıkıyor. Doğum gününü tebrik ederim. Fritz»

Waitz mektubu katladı, masanın üstüne koydu. Genc kızın yaşaran gözlerine bakmağa cesaret edemedi. Mantosunu, şapkasını giydi ve:

— Allaha ısmarladık! dedi.

Güneş parlaklığile herkesi neş'eye, çalışmağa davet ediyordu. Fakat, genc kızın evi üstüne bütün şeametile çökmüş gibiydi.

ÖLÜM

Mülga Seyrisefain Zat İşleri müdürü Hilmi Öktem, müptelâ olduğu hastalıktan rehayab olamıyarak 29 mayıs 939 salı günü vefat etmiştir. Cenazesi Kınalıadadaki makberi mahsusuna defnedilmiştir. Bulunduğu bütün memuriyetlerde iffet ve istikametile tanınmıştı. Tanrıdan kendisi için rahmet, ailesi ve hemşiresi İfakat için sabırlar dileriz.

Lisan Mütehassısı Prof. ANJEL

FRANSIZCA

Dershanesi, Bahçekapı Tramvay yolunda Selâmet hanı. İhtisasımız: Mükâleme, Tercüme, Tahrir usulü, "Tetebbu„ a yardım. Dersler münferid veya müşterektir.

Aktüel reklâm

Amerikada romanını bastırmak istiyen bir hırsız nasıl yakalandı?

Amerikada bir hırsızın, hayatından mevzu alarak yazdığı roman, orada geçen enteresan yeni hâdiselerden biridir. Hâdisenin başlangıcından şimdiki safhasına kadar takib ettiği cereyana gelince, Nevyorkta romanlar basan büyük bir matbaanın direktörüne, bir ziyaretçinin geldiği kartviziti getirilmek suretile haber veriliyor. Kartvizite bakan direktör, «Riçard Pasmonako, Birleşik hükûmetler umum hırsız cemiyetlerinin fahrî reisi, fevkalâde hırsızlık hâdiselerine mahsus altın madalya hâmili v.s.» yazılı olduğunu görüyor ve ayrıca kartvizitin üzerine elle yazılmış, «hayatımdan mevzu alınarak yazılmış bir roman, acaba matbaanızın işine yarar mı?» satırlarını okuyor. Direktör, bu müracaati bir parça komik buluyor. Bununla beraber, ziyaretçiyi kabule karar veriyor. Ancak daha evvel de ihtiyatî tedbirler alarak, bütün memur ve müstahdemlere rovelverlerini hazır bulundurmalarını tenbih ediyor, kendisi de rovelverini el altında bulundurarak müracaat eden adamı karşısına getirtiyor. Bu adam, derli toplu giyinmiştir, hal ve tavrı da ölçülüdür. Karşı karşıya oturuyorlar, gelen adam, eserinden bir parçayı okuyarak, direktöre bir fikir vermek istiyor. Bu parça okununca, direktör, müsaid bir fikir ediniyor. Okunan parçada, bir hırsızlık faaliyeti düzgün bir üslûbla canlı olarak yazılmıştır. «Peki» diyor, «ben bu romanı satın alır ve bastırırım. Lâkin, mevzuunun hayatınızdan alınmş olduğunu bana ispat etmelisiniz!» Buna karşı Çarls Pasmonako «hayhay» diyor, «bunu size en kısa bir müddet zarfında ispat edebilirim!» Ondan sonra da veda ederek, tabiin bürosundan ayrılıyor. Misafir gittikten sonra, müracaati not etmek isteyen tâbi, dolma altın kalemini bulamadığı gibi altın saatinin de uçtuğunu görerek, tabancasına el atmak isterken, onun da yerinde yeller estiğinin farkına varıyor. Derhal zile basan tâbi, bütün memur ve müstahdemleri çağırıyor, bunların da gelip giden adamla karşılaştıktan sonra saat ve rovelverlerinin kayıblara karıştığını öğreniyor. Ertesi gün tekrar gelen adam, bir çanta içerisinde bütün kalem, saat ve rovelverleri geri getiriyor, «maksad, size meharetimi isteğiniz üzerine ispat etmekten ibaretti; şaka, bu kadarla bitti!» diye romanının ne zaman basılacağını soruyor. Kitabın pek yakında neşredileceği cevabını alıyorsa da, iş bu kadarla kalmıyor. Bir daha gelmemesi endişesile, arada geçen zamanda iş Nevyork polisine aksettirilmiştir, polis ispat ve şaka mazereti tanımıyor, aşıran adamı götürüyor. Kendisi şimdi kilid altındadır, mahkemenin ne karar vereceği belli değildir. Diğer taraftan gürül gürül basılmakta olan romanına, hayatındaki - şimdilik son olan - bu hâdise, en aktüel reklâmdır!

Kibrit fabrikasında bir kaza

Büyükderede Kibrit fabrikasında çalışan Hikmet, kibrit kutularını istif ederken, kutulardan birinin anî olarak parlaması üzerine yaralanmıştır.

Hikmet hastaneye kaldırılarak tedavi altına alınmıştır.

Kızılay haftasına hazırlık

İstanbul Belediyesi hududu içinde bulunan Kızılay kaza şubelerinin başkanları dün Kızılay İstanbul mümessili doktor Neşet Usmanın riyasetinde toplanarak 1 temmuzda başlıyacak olan (Kızılay haftası) nın programını tespit etmişlerdir.

Kızılay menfaatine müsamere

Beyoğlu şubesinden:

Kızılay kurumu menfaatine 3 haziran cumartesi akşamı Zozo Dalmasın iştirakile Bomonti bahçesinde verilecek müsamere.

Proğram:

Yeni büyük revü, orkestra, balet heyeti, görülmemiş sürprizler. Tafsilât el ilânlarındadır.

Eminönü Halkevinde temsil

Eminönü Halkevinden:

1 haziran perşembe, 2 haziran cuma ve 3 haziran cumartesi akşamları saat 21 de Evimizin Cağaloğlundaki salonunda gösterit şubemiz amatörleri tarafından (Dekbazlık) piyesi temsil edilecektir. Davetiyelerin Ev bürosundan alınması rica olunur.

ASKERLİK İŞLERİ

Şubeye davet

Sarıyer Askerlik şubesinden:

Samsun lisesi tarih öğretmeni iken İstanbula gelen yedek teğmen Şevket oğlu Seyfeddinin hemen şubeye gelmesi.

ERTUĞRUL SADİ TEK

Şehzadebaşı TURAN tiyatrosunda bu gece Her yer 20, paradi 10, localar 100 (YANIŞ YOL) yeni büyük eser Okuyucu Aysel

SİNEMA

« Gece yarısı Baronesi »

Don Amech, Claudette Colbert ve John Barrymorun çevirdikleri bu film Pariste şimdi geçen kordelâların en güzellerinden biridir

Paristen yazılıyor:

Amerikalılar bazan münasebetsiz komediler yaparlar ama, ekseriya da bu işte muvaffak olurlar. Şüphesiz insanları ağlatmaktan ziyade güldürmek güçtür. «Geceyarısı Baronesi» nin hiç şüphesiz filmciliğe büyük bir yenilik getirdiği iddia olunamaz. Fakat insanı bir saat dünya kaygularından uzaklaştırarak eğlendirebilecek bir eserdir.

«Geceyarısı Barones» i Claudette Colbert'tir. Cenub sahillerinden gelen bir tren mendirek üzerine yarı baygın bir halde uzanmış, bu kadını Parise getiriyor. Halinde epeyce bir düşkünlük ve çantasında da ancak beş on kuruş bir para vardır. Bütün servetini Monte - Carlo kazinolarında bırakmıştır. Gardan çıkıyor. Hava, çok berbaddır. Müthiş yağmur yağıyor. Zavallı kadın eski bir gazeteyi siper yaparak kendisini ıslanmaktan kurtarmaktadır. Bu sırada yanına sokulan bir taksi şoförile tanışıyor. Adam Macardır. İsmi de Czerini'dir. O şahsiyet altında bize görünenin Don Amech olduğunun derhal farkına varıyoruz.

Don Amech taksi şoförü rolünde

Czerini ile Claudette kısa bir zamanda yekdiğerlerine karşı büyük bir sempati duyuyorlar. Bu vaziyet karşısında biraz şaşırıyoruz ama, sonra iş kısmen düzeliyor. Çünkü Claudette'in öyle alelâde bir şoförle yaşamaya niyeti olmadığını anlıyoruz. Kibar kadın, taksiye binmekten ise tramvay veya yeraltı treninde gezmeyi tercih edecek bir zihniyettedir. Çünkü şimdiye kadar hususî otomobilden aşağı inmemiştir. Aradan biraz geçince Claudette eski mükellef hayatına tekrar kavuşuyor. Zira, oldukça yaşlı, fakat fevkalâde zengin John Barrymore'la tanışmıştır. John, Claudette'in kendisinden ziyade karısının âşıkı Francis Lederer'den hoşlandığını görünce onunla şöyle bir mukavele yapıyor: Barones Czerni ismi altında Francis ile flört yapacak ve delikanlıyı John'un karısile münasebette devam etmekten meneyleyecektir.

İşler bir anda John'un çizdiği hududu da aşıyor. Lederer, fevkalâde sevdiği Claudette ile evlenmeğe kalkışıyor. O esnada şoför birden meydana çıkıyor. Claudette'i tekrar bulabilmek için bütün meslektaşlarını seferber hale koymuş olan Don Amech sevgilisini yeniden ele geçiriyor ve onunla izdivac ediyor. Seyircilerin de memnuniyetinden ağızları kulaklarına varıyor.

Filmde büyük bir âhenk hâkimdir. Aktörler, rejisörün tertibatı, mükâlemeler ve teferrüat yekdiğerine çok uygundur. Claudette Colbert bu vesile ile de hassas ve mahir bir artist olduğunu tekrar ispat etmiştir. Partönerlerinden Don Amech ile John Barrymore da yarattıkları şahsiyetlerin derilerinin içine çok iyi girmişlerdir.

Bir iki satırla

★ Fransız rejisörü André Hugon «Moulin Rouge» ismindeki filminin ilk faaliyetine aid çalışmalara başlamıştır. Bu kordelâda komik Lucien Baroux ile Reneé Dary mühim roller deruhde etmişlerdir. Andre Lafaur da müzikhol direktörlüğünü ifa edecektir. Eserdeki saf kız rolünü temsil etmek için de Primerose isminde 16 yaşında bir genc kız bulunmuştur.

★ Amerikanın denizlerde istiklâlini temin etmiş olan Simon Bolivar'ın hayatını tasvir için vücude getirilecek olan filimde başrolleri Errol Flyn ile Bette Davis oynıyacaklardır.

★ Olivia de Haviland ile David Niven, Warners biraderler stüdyosu hesabına «Yağma» isminde bir filim çevireceklerdir.

★ Londrada bulunan Simone Simon'un orada yerleşmiş olan zengin bir Holandalı ile M. Miesiegaes ile evleneceğine dair bir şayia çıkmışsa da gerek artist ve gerek Holandalı bu rivayeti tekzib etmişlerdir.

★ Meşhur İngiliz muharriri Sinclair Lewis «Ben burada mes'ud olamam!» ismindeki eseri filme çekilecektir. Başrolleri Lewis Stone ile Fay Bainter oynıyacaklardır.

Pırlanta tektaş yüzük ve plâk iğne satılıyor

Dört kıratlık temiz bir tek taş pırlanta yüzükle çok güzel bir plâk iğne Sandal Bedesteninde teşhir edilmektedir. Hazıranın 1 inci perşembe günü saat 14 te açık arttırma ile satılacaktır

TAN SİNEMASI

Yaz mevsimine tenzilâtlı fiatlarla başladı

Her gün gündüz ve gece muhitte oynanmamış iki büyük film gösterecektir.

Paris Çiçeği — Danielle Darieux

Haydudun oğlu — Vallas Berri

Seanslar her gün 2,30 dan itibaren devamlı matine geceleri 20,30 da

Duhuliye 10 kuruş - Mevki 20 - Balkon 25 kuruş

LÂLE TATIL ETMİYOR

Salonlarındaki tecdidi hava tertibatından aldığı kuvvet müşterilerinin gösterdiği yüksek alâkadan kazandığı cesaretle.....

L Â L E

Mevsimin en güzel 2 yeni ve süper filminden mürekkeb büyük programını yaptı:

1 — BİRİNCİ FİLM:

Meşhur NİNO MARTİNİ

AŞK ŞARKISI

2 — İKİNCİ FİLM:

Fransızca sözlü, eşine ender raslanan bir film

KARA ALAY

HUMPHREY BOGART — ANN SHERİDAN

ve yeni METRO JURNAL en yeni ve en son haberler. Hepsi Bu akşam saat 8,30 da LÂLE Sinemasında

RADYO

Bu akşamki program

Türkiye Radyodifüzyon Postaları

	DALGA UZUNLUĞU			
	1639 m.	183 Kcs.	120 Kw.	
T. A. Q.	19,74 m.	15195 Kcs.	20 Kw.	
T. A. P	31,70 m.	9465 Kcs.	20 Kw.	

12,30 Program, 12,35 Türk müziği (Pl.) 13,00 Memleket saat âyarı ajans ve meteoroloji haberleri. 13,15-14 Müzik (Cazband) Pl. 19 Program, 19,05 Müzik (Dans müziği - Pl.) 19,30 Konuşma (Ziraat saati) 19,45 Türk müziği (Fasıl heyeti) 20,30 Memleket saat âyarı, ajans ve meteoroloji haberleri. 20,45 Türk müziği 1 — Salimin Hicaz peşrevi. 2— Rifatın Hicaz şarkı: (Sislendi hava) 3 — Şevkinin Hicaz şarkı: (Sen bu yerden gideli) 4 — Falkin Hicaz şarkı: (Ateşi süzani firkat) 5 — Tanbur taksimi. 6 — Koşma: (Ebruların zahmi) 7— Rahminin Kürdili Hicazkâr şarkı: (Sen ey canımın canı) 8 — Osman Nihadın Kürdili Hicazkâr şarkı: (Akşam güneşi) 9 — Salâhaddin Pınarın Kürdili Hicazkâr şarkı (Akşam güneşi) 9 — Salâhaddin Pınarın Kürdili Hicazkâr şarkı: (Aşkınla yanan gönlüm) 10 — Sadeddin Kaynağın Muhayyer şarkı: (Ne zaman görsem onu) 21,30 Konuşma. 21,45 Esham, tahvilât, kambiyo - nukud ve ziraat borsası (fiat) 21,55 Neş'eli plâklar. 22,00 Müzik (Küçük orkestra - Şef: Necib Aşkın) 23,00 Son ajans haberleri ve yarınki program. 23,15-24 Müzik (Cazband) Pl.

Operalar ve operetler

20,35 Budapeşte: Sihirli flüt.
21,20 Münih: Büyülenmiş genc kız.
21,35 Montpellicu: Mabed kuşu.
21,45 Monte Ceneri: Don Porkale.
22,05 Roma: Policeto.

Büyük konserler

20,05 Beromünster: Nielsen ve Beethovenin eserleri.
21,05 Hilversum II: Debussy, Ravel ve sair bestekârların eserleri.
21,20 Breslav: Macar musikisi.
21,20 Doyçlandzender: Orkestra konseri.
22,05 Brüksel: Rossini'nin eserleri.
22,35 Brüno: Glasunof'un balet parçaları.
22,35 Stokholm: Sibelius'un eserleri.
22,50 Lüksemburg: Senfonik konser: (Wagner, Çaykovski ve Strauss'un eserleri
23,05 Varşova: İngiliz musikisi.
23,35 Kopenhag: Weber.

Oda musikileri

15,35 Stokholm: Trio konseri.
19,15 Leipzig: Muhtelif parçalar.
19,25 Brüno: Çek bestekârlarının eserleri.
22,35 Droitvich: Dohnanyi"nin bir kuvartet.
22,45 Sottens: İtalyan bestekârlarının eserleri.

Solistlerin konserleri

19,35 Viyana: Piyano ile Macar musikisi.
22,15 Hilversum I: Piyano konseri.
23,05 Doyçlandzender: Dohnanyi'nin bizzat verdiği konser.

İdam edilen katiller

Sıvas (Hususî) — Sıvasa bağlı Ulaş nahiyesinde 933 senesinde feci bir cinayet olmuş, bir aile halkı katledilmişti. Ulaş nahiyesinde Ohannes, Türik ve Samyaz isminde üç arkadaş, kumar oynamışlar ve paralarını kaybettikten sonra para tedariki çaresine başvurmuşlardır. Nahiyede zengin olarak bilinen hancı Nazaret oğlu Artine müracaat ederek para istemişlerdir. Artin, parası olmadığını söylemiş ve bu adamları başından defetmiştir.

Üç arkadaş, Artinin paralarını ele geçirmek için bir gece Artinin evine girmişler, zavallı adamla karısını ve dört çocuğunu canavarca parçalamışlardır.

Katiller o vakit yakalanmış ve Ağırceza mahkemesi bu şerirlerden ikisi hakkında idam kararı vermiş, Türiğin yaşı küçük olduğundan 19 sene hapse mahkûm edilmiştir. Karar, Temyiz mahkemesince tasdik edildikten sonra Büyük Millet Meclisinden de geçmiş ve katillerden Hampazla Ohannes hakkındaki idam hükmü infaz olunmuştur.

Niğdede bir katil idam edildi

Niğde (Hususî) — 3 eylûl 937 gecesi Niğdenin Çayır mevkiinde iki kişiyi paralarına tamah ederek uyurken kafalarına demir vurmak suretile öldüren Kayserili Edib hakkında verilip muamelesi tekemmül eden idam hükmü hükûmet önünde infaz edilmiştir.

Niğdede bir baraj yapılıyor

Niğde (Hususî) — Niğdede yapılmakta olan ve Türkiyenin ilk toprak barajı bulunan 2,5 milyon metre mikâbı hacmi istiabisindeki Gebere barajının temel atma merasimi parlak şekilde icra edilmiştir. İlk temel taşı Vali Faik Üstün tarafından konulmuştur.

Sakarya sinemasında

2 Harika, 2 Süper film birden :

SAHRA BEKÇİKERİ

CHARLES VANEL - JEAN PIERRE AUMONT

KADIN OYUNLARI

LORETTA YOUNG ve WARNER BAXTER

Fiatlara dikkat :

Birinci ve Balkon 15 kuruş

BEŞİNCİ KURULTAYIN AÇILIŞ

Töreni ve Nutukları Filme alınmıştır.

Bugün matineler- den itibaren İPEK ve MELEK Sinemalarında programlarına ilâveten gösterilecektir.

San'ata dair

Büyük bir şaire ilham veren kadın

Parisin güzel Elen diye tanıdığı Barones Dudevant erkek gönüllerinde fırtınalar husule getiriyordu

1830 - 1840 senelerinde Paris edebiyat âleminin nazarı dikkatini celbeden en alâkabahş yeri Barones Dudevant'ın meşhur edebiyat salonu idi. Romantizme kuvvetli eserlerile yeni bir veche veren ve edebiyat tarihinde George Sand namile maruf olan Armandin Dudevant, Quais Malaquois'da muhteşem bir evde oturuyordu. Parise her yeni gelen san'atkâr, edib muhakkak onun tarafından davet olunurdu. Güzel Barones, erkek gömleği giymiş ve kıravat takmış bir vaziyette, üzerinde İran şalından mamul bir cübbe ve ayaklarında şark terlikleri olduğu halde minderin üstüne uzanmış bir şekilde, elindeki çubuğile şark tütünü tüttürerek davetlilerini kabul ederdi. Armandin, gayrimeşru bir aşk mahsulü dünyaya gelmişti. Annesi Parisin tanınmış monden kadınlarındandı. Babası Baron Moris Dupin idi.

Küçük yaşta bir İngiliz kollejine veriliyor. Bilâhare babasının çiftliğine gidiyor. Orada kırlarda, bahçelerde at üzerinde sportmen bir genc kız oluyor. On sekiz yaşlarında, statü vücudlü, manalı bakışlı, sempatik yüzlü, bir bakışta erkek gönüllerinde fırtınalar vücude getirebilecek gayet güzel bir genc kız oluyor. Tavrındaki bu bedîî asalete rağmen içi romantiktir. Dimağında husule gelen hayali âlemleri yaşamak, daima macera bulmak için bocalar. İhtiraslarının tatmin edilmediğini gördükçe sevdiği oyuncağı bulamıyan çocuk gibi hırçınlaşır. Bir gün çiftliğe misafir gelen mütekaid miralay Duvant, içindeki mütezad âlemlerin gözünde manalaşmasile güzelliği baktıkça artan bu genc kıza meftun oluyor.

Güzel Armandin bir maceranın sürükleyici temayülüne kapılarak onunla evlenmeğe razı oluyor.

Fakat çok geçmeden geniş muhayyilesinde yarattığı âlemlerin hakikatten pek farklı olduğunu görerek hırçın ruhunun galeyanlarına mağlûb olarak kocasını terkediyor, Parise gidiyor. Orada hakikatte göremediği kendi âlemini kalemile yaratmağa başlıyor. Ve o zamandan itibaren Parisin güzel Elen diye taptığı ve edebiyat tarihinin George Sand diye takdir ettiği büyük edib meydana çıkıyor.

***

Bir gün George Sand iyi bir ahpabına akşam yemeğine davetlidir. Orada kendisine, şiirlerile Pariste henüz sevilmeğe başlanan, altın saçlı, sevimli ve santimantal yüzlü, yanaklarının yarısına kadar inen favurilerile karakteristik bir gösterişi olan yakışıklı ve güzel bir genc takdim ediliyor. Bu çoktanberi onunla tanışmak istiyen Alfred de Musset'dir. İşte bu tanışma genc şairin hayat seyrini değiştiren ve edebiyata en ince ve duygulu şiirleri kazandıran bir hâdisedir.

Alfred bu karşılaşmada, ince ruhunun ve geniş muhayyilesinin kalemile tecessüm ettiremediği ideal sevgilinin karşısında hakikat oluverdiğini hissediyor. İlâhî güzelliğile, binbir mana fışkıran derin bakışlı gözlerile, gönlünde ilhamlar kaynatan karşısındaki bediiyatın remzi şekline girmiş heykele malik olmak ihtirasile titriyor. Genc şairin ruhunda husule gelen bu galeyan yüzünün bütün çizgilerinde tecessüm ediyor ve genc kadının kurnaz gözlerinden kaçmıyor. O da romantik ruhunun derinden derine sızladığını hissediyor. O zamana kadar yalnız hayalindekilere meyletmiş olan gönlü bu sefer karşısında duran hakikî bir varlığın etrafını sarıyor. O zamana kadar hayalinin süslediği hakikatleri gören gözleri gönlünün onları bezendirdiğini görüyor.

Bu sevgisini ekseriya da itiraf ediyor. Meşhur münekkid Saint - Beuve'e yazdığı bir mektubda «Alfred'i sevdiğimi bütün dünyaya ilân edin» ve «Alfred hakikaten bir Efele kadar güzeldir» diyor.

***

Âşıklar, gürültülü Parisi bırakarak klâsik ve sakin bir aşk yeri olan Venediğe gidiyorlar. Gondol safaları onların aşklarını derinleştiriyor. Derinleşen sevgiler san'at âlemine güzel eserlerin verilmesine sebeb oluyor. Alfred'in büyük bahtiyarlığı o zaman yazdığı şiirlerde görülür.

George Sand acayib kıyafeti ve elinden hiç düşmiyen kalın İspanyol pirosile Venedikte nazarı dikkati celbediyor. Ve peşinde birçok âşıklar dolaşmağa başlıyor. Bu hal maceraperest kadında ruhî tahavvüller husule getiriyor. Gönlünün bir şahsın etrafında ona münhasır olarak kalması canını sıkmağa başlıyor. Yeni maceralar aramak ihtirası yeniden canlanıyor.

Bir gün Alfred'in hastalığına gelen bir doktor hoşuna gidiyor. Bu Pietro Pagello'dur. Hasta sevgilisinin yanında, romantik ruhunun sürüklemesile yeni bir sevgi âlemine tereddüdsüz atılıyor.

Bu hal Alfred'i çok müteessir ediyor. Bir ilâh gibi tapındığı ve yalnız kendisini sevdiğini zannettiği kadının başka birisile sevişmesi zavallı şairi perişan ediyor. Kendisini deli gibi Parise atıyor. Orada yaralanan kalbinin sızılarını, gönlünün derin ıstırablarını kaleminden dökerek mütselli olmağa çalışıyor.

Bir müddet sonra yeni sevgilisile beraber Parise gelmiş olan George Sand, hercai ruhunun inhisar kabul etmiyen bir isyanile doktor Pietro'yu terkediyor ve ona Venediğe dönmesini tavsiye ediyor. Eski hatıralarının cazibesi ve Alfred'e karşı olan hakikî bir sevginin tesirile tekrar ona dönüyor. Fakat ne de olsa büyük aşkın bağlayıcı kuvveti eskisi kadar olamıyor. Ve tekrar Alfred'i terkediyor. Bu ikinci bırakılış hassas şaire daha fena tesir ediyor ve eserlerinin en iyileri bu acıların nümunesi oluyor.

Lamartin'e mektublar, Ümidim Allahtır, Geceler ismindeki eserlerinde aşkına lânet etmesine rağmen gene onu yâdediyor.

Kahvlerde serseri gibi dolaşıyor, teselliyi alkolde buluyor. Bu hal sıhhatini berbad ediyor.

Bir gün Pantainbleau parkında sevgilisini görüyor. Fakat kendisini göstermemek için gizleniyor. Bu tesadüf ruhunda eski hatıraların verdiği derin sızılarla büyük galeyanlar husule getiriyor. Hemen evine dönerek bir hamlede ve hiç tashih etmeden «Hatıra» ismindeki eserini yazıyor. Bu eser zavallı şairin bedbaht aşkının son ve en büyük feryadıdır.

George Sand bu feryada cevab bile vermiyor. Çünkü o sıralarda hem çok meşgul, hem de yeni ve büyük bir san'atkârı yetiştirmekle ve ona sevgisile ilham vermeğe çalışıyordu. Bu san'atkâr Frederik Chopin'dir.

Büyük aşkile Alfred de Musset'ye edebiyatın en güzel aşk şiirlerini yarattırdıktan sonra bir piyano şairi olan Chopin'e musiki san'atının şaheserlerini verdirmekle meşguldü.

Zeynel AKKOÇ

Tekirdağında kiraz bayramı

Tekirdağ (Hususî) — Her yıl mayısın son haftasında Tekirdağında kutlulanan kiraz bayramı bu pazar günü de çok alâkalı ve zevkli bir şekilde yapılmıştır. Daha sabahın alaca karanlığında yollara dökülen Tekirdağlılar, arabalar, otomobiller ve muhtelif vasıtalarla bağların yolunu tutmuşlar ve akşama kadar kiraz ağaçlarının altında coşkun bir neş'e içinde eğlenmişlerdir. Kiraz bayramı münasebetile Tekirdağ boşalmış, bütün yurddaşlar pazar gününü yemeklerile ve muhtelif musiki aletlerile bağlarda eğlence içinde geçirmişlerdir. Havanın müsaid oluşu, bu yıl kiraz bayramının sonsuz bir alâka ile yaşanılmasına yaramıştır, kirazların bolluğu da bu eğlenceleri takviye etmiştir.

Sahte sened

Maznunlar hapis cezasına mahkûm oldular

Emre muharrer sahte sened hazırlamak ve kullanmak iddiasile açılan bir davanın kararı, İstanbul Ağırceza mahkemesinde dün akşam bildirildi. Yorgi Sırmacıoğlu ile Perikli, Anesti bu senedi hazırlamaktan, Katina da kullanmaktan suçludurlar. Mahkeme, suçu sabit gördü. Karara göre, Perikli, şahsen davacı olan Olimpiyonun dükkânına gitmiş, dört liralık bir çanta almış ve bu çantanın faturasını istemiş, faturaya beş kuruşluk pul yapıştırılırken arada boş bir yer bıraktırmış ve mağazanın mührü de basılan bu fatura kâğıdı, boş yere sonradan rakam ve yazı ilâvesile, 3025 liralık emre muharrer bir sened şekline sokulmuş. Bu suretle, gûya Olimpiyo, Anestiden Yorginin kefaletile borc para almış oluyor. Katina da bu senedi, sahte olduğunu bilerek icrada muamele mevkiine koydurmuş ve böylece borclu görünen tacirin mallarına haciz konulmuş.

Dava mevzuu hâdiseyi burada anlatıldığı gibi sabit bulan mahkeme, Yorgi Sırmacıoğlu ile Perikli ve Anestinin birer sene hapislerini, Katinanın tecilsiz üç ay hepsini, 2200 kuruş muhakeme harcı ile davacının avukat ücreti olmak üzere 40 lira ödemelerini, sahte senedin iptalini, davacının uğradığı zararı tayin ve tespit edememesine mebni isterse hukuk mahkemesine müracaat edebileceğini, temyizi kabil olarak ittifakla karar altına aldı.

Bursada bir çocuk düşürme davası

Bursa (Hususî) — Yaylacık köyünde garib bir çocuk düşürme hâdisesi olmuştur. Ahmed isminde biri, evine hırsızlama dut ağacı kesip getirdiğinden iki jandarma ve muhtarla ihtiyar heyeti azaları evini aramaya gitmişler, fakat, Ahmed evde bulunmadığı için hâmile bulunan karısı bu anî ziyaretten çok ürkerek dört aylık çocuğunu düşürmüştür.

Hâdise, Adliyeye intikal etmiş, iki jandarma ile muhtar, ihtiyar heyeti azaları, kâhya ve korucudan mürekkeb sekiz kişi çocuk düşürmeye sebebiyet vermek suçile Ağırcezada muhakeme edilmeye başlanmıştır. Mahkemede suçlular bu eve girmediklerini, yalnız hırsızlama odunları aramak için evin kapısına vardıklarını söylemişlerdir. Reis Osman Sabri, kendilerinden evi aramaya dair bir arama emri alıp almadıklarını sormuş, suçlular almadıklarını bildirmişlerdir.

Müteakiben çocuk düşürülmesine dair olan rapor okunmuş, bunda, sukutun vaki olduğu ve bunun sebebinin heyecana atfedilmesi zarurî bulunduğu yazılmıştır.

Reis, suçlulara bu rapora karşı bir diyecekleri olup olmadığını sorunca, hepsi ayrı ayrı:

— Rapordan malûmatımız yok, şimdi işitiyoruz, biz böyle bir teşebbüste bulunmadık, evine de girmedik, kendi kendisine gitmiş, böyle bir rapor almış, demişlerdir.

Bilâhare, bu eve girilmemiş olduğuna dair jandarma karakol kumandanı Ziya onbaşile heyetin zabıt varakası okunmuş, bunda da, Eminenin esasen çocuğu düşürmeye çalıştığı da kaydedilmiş bulunduğu görülmüştür. Bunun üzerine reisin sualine karşı davacı Ahmed:

— Yalan bayım! Benim altı tane çocuğum vardır. Biz böyle şey nedir bilmeyiz, iftira ediyorlar, cevabını vermiştir. Muhakeme, şahidlerin celbi için talik olunmuştur.

Tekirdağ orta okulunun müsameresi

Tekirdağ (Hususî) — Ders yılının nihayetlenmesi münasebetile orta okul son sınıf talebeleri Halkevi temsil salonunda bir veda müsameresi vermişlerdir. İki defa tekrarlanan bu müsamerede valimiz, tüm komutanımız ve yüzlerce yurddaşımız bulunmuşlar, talebelerin muvaffakiyetlerini takdirle seyretmişlerdir. Müsamereye İstiklâl marşile başlanmış, muhtelif şarkılar söylenmiş, müteakiben «Makasçı» piyesile «Bir yalanın sonu» komedisi temsil edilmiştir. Keman ve kitara ile yapılan sololar, Dumlupınar ve Bahar tabloları, zeybek raksları çok alkışlanmıştır. Çok müstaid olan genclerin bu müsameresi Tekirdağlılara zevkli ve neşeli iki gece yaşatmıştır.

Macaristan seçiminde hükûmetin galibiyeti

Budapeşte 31 (a.a.) — Yapılan tahminlere göre parlamento intihabatı hükûmet fırkasına 172 ve sağ cenah muhaliflerine 41 azalık temin etmiş olduğundan siyasî mehafil, nasyonal sosyalistlerin kazancının kendileri için dahi ümid edilmez bir netice olduğunu beyan etmekte, yalnız bunun birgûna ehemmiyeti olmadığını, bununla hükûmetin takriben dörtte üç gibi kahir bir ekseriyeti haiz olacağını ilâve etmektedirler.

ŞEHRİN İÇİNDEN

Çırçır ve Hünkâr sularında

Çırçırın iptidaî tesisatı halkın kolay istifadesine mâni oluyor, her şeyden evvel kovalarla su taşınmasının önüne geçmelidir

Çırçır suyunda çeşmebaşı

Yazan: Salâhaddin Güngör

— Elim ayağım titriyor. Kuzum evlâdım, şu bardağı sevabına dolduruver!

— İki saattir bekliyorum, insaf yahu!..

— Hani bizim şişe?...

— On beş kuruş vereceksin!..

— Hanım.. Söyle de içeriden doldursunlar... Şifası kaybolmasın!

— Herife bakın... Karnı küpe döndü. Hâlâ, durmadan içiyor...

— Hu... Bayan... Şişe elimde kaldı...

Demir parmaklıklarla örülmüş hacet penceresi gibi bir yerin önüne, başı örtülü yaşlıca bir kadın oturmuş. Belli ki gayet hesabî birşey... Kimseye bedava su içirtmiyor. Arada bir; sıvışanlar da olsa, gözünden kaçırmıyarak hemen çalyaka ettiriyor. Membaın içinde, üstü başı sırsıklam bir adam, elinde iki bahçıvan koğası, birini boşaltmadan, ötekini doldurarak bağrı yanıklara habire su yetiştirmeğe çalışıyor. Fakat taşma su ile değirmen döner mi?.. «Kara taştan damla damla akan su» çabuk tükeniyor. Haydi zarurî bir intizar daha... Hasırlılar, damacanalar, şişeler, sıra sıra, nöbetlerini bekliyedursun, halk, sabırsızlanıyor. Demir parmaklıklar arasından yüzlerce el hep birden uzanıyor:

— Aman su... Aman bir bardak su!..

Eğer, cennette de Kevseri böyle dağıtacaklarsa, ben, cehennemlik olmağa çoktan razıyım.

Biraz kalabalığa sokulmak istedim. Ne mümkün?.. Hacet penceresi önünde, az kalsın hacetime kavuşmadan, kaburga kemiklerim birbirine girecekti.

Rahmetli Ziya Paşanın meşhur mısraları aklıma geldi:

«Bir katre içen çeşmei pürhunu fenadan
Başın alamaz bir dahi barânı belâdan!»

Gerçekten de öyle! Başını belâya sokmadan bir şişe su doldurabilene aşk olsun!

İnsan, susuzluktan helâk olma mertebelerine gelse çeşme başında ancak bu kadar çırpınabilir ve bir bardak su için ancak bu derece tehalük gösterir!..

Etrafıma bakıyorum: Eşeğe binip gelenler bile var. Arada bir, kavga döğüş edenler de oluyor.

Kendi kendime:

— Acaba, diyorum, şu damla damla akan suyu, bir gün evvelinden bir küçük hazne içinde toplasalar ve bir boru vasıtasile dışarı verseler, herkes musluğu açıp, rahatça bardağını doldursa olmaz mı?...

Böyle «kökü suda» bir gelir kaynağına sahib olan zatın, bu kadarcık bir masrafı göze alacağını ümid etmek lâzım.

Çırçır suyunun şöhreti, aşağı yukarı seksen senelik bir maziye dayanıyor:

«Vaktile Mardik Oskanyan isminde bir Ermeni delikanlısı, papaz mesleğine girmek istemiş. Fakat cılız ve hastalıklı olduğu için kabul etmemisler. O da işi derbederliğe vurmuş. Elinde kitabı, koltuğunda heybesi Sarıyer dağlarında dolaşır dururmuş. Arasıra susadıkça, o zamanlar iki yaprak arasında akan Çırçır suyuna ağzını dayayarak hararetini giderirmiş.

Gel zaman, git zaman bu dağ gezintileri Ermeni delikanlısına yaramış. Midesi düzelmiş. İştihası yerine gelmiş. Öyle ki, ikinci müracaatinde; vücudünde, papazlığa kabulüne mâni olacak hiçbir arıza bulamamışlar ve merakla:

— Ne ilâc kullandın ki, böyle çabucak iyileştin?.. diye sormuşlar.

— Hiç! demiş, yalnız susadıkça filân yerdeki sudan içerdim!

Fakat papazın bu indî iddiası, Çırçır suyunun şöhretini tahkim için kâfi gelmemiş. Aradan bir zaman daha geçmiş.

Devrin Yahudi zenginlerinden Avram Kamanto, mesane hastalığına tutulmuş. Hekimlerinin tavsiyesile mi, yoksa kendiliğinden mi, her nasılsa bu Çırçır suyundan içmeğe başlamış. Tesadüf bu ya... İyileşmiş. Kamanto, derdinden kurtulunca, ilk işi Polray adında bir hekimi, Parise göndererek Çırçır suyunu tahlil ettirmek olmuş!»

Bana bu izahatı veren su sahibi Remziden, vatandaş sıfatile; küçük bir ricam var: Bugünkü iptidai tesisat, halkın Çırçır suyundan zahmetsizce istifadesine mâni oluyor. Yukarıda bahsettiğim gibi, bu kadar az akan bir su mutlaka fayans bir hazne içinde toplanmak ve emaye borularla, membadan dışarı verilmek icab eder. Ta ki, herkes ondan kana kana içebilsin! Eğer, hiçbir şey yapmak mümkün değilse, temizliği çok su götüren bir takım koğalar ve maşrapalarla su taşınmasının önüne geçilmelidir.

Çırçır suyundan dönüşte, «Hünkâr» a uğradım. Ben görmiyeli burası bir hayli değişmiş. Vaktile, ya eşek sırtında, yahud da, dilimiz bir karış dışarı çıkarak, nefes nefese tırmandığımız patikanın yerinde şimdi kumsal bir dağ yolu var.

Otomobiller, mesireye kadar kolaylıkla gidip geliyorlar. Altımızda dalga dalga kıpırdayan yeşil vadi.. Tepemizde cıvıl cıvıl kaynaşan bakir koru... Yanıbaşımızda çağıl çağıl akan buz gibi kaynak suyu! Kimin canı isterse, testisini, şişesini alıp serbestçe dolduruyor. Etrafı nadide mevsim çiçeklerinin tarhlarile süslenmiş fiskiyeli havuza karşı, haftanın yorgunluğunu dinlendirmeğe gelenler arasına biz de karıştık.

Buğusunu hiçbir buz dolabından almamış nefis Hünkâr suyu ve Hünkâr suyile yapılmış gazozdan içerek, akşam geç vakte kadar, orada kaldık:

Hünkâr suyu müsteciri Emin, bize, mesirenin her tarafını ve bu arada, yeni su ve gazoz fabrikasını gezdirdi. Su, membadan el değmeksizin mesire yerinin altındaki fabrikaya iniyor ve orada gene el değmeden kaynar sularla yıkanan galonlara ve hasırlılara dolduruluyor.

Eski Hünkâr suyundaki lâübali sahnelere, yenisinde raslayamadım. Kulağım, hiçbir sarhoş narasile zedelenmedi, ve gönlüm hiçbir müstekreh manzara ile bulanmadı. Buraya gelenlerin hemen hepsi de ağırbaşlı insanlar...

Koca mesirede, hemen de çıt yok. Herkes, kendi âleminde... Komşunun tavuğu komşuya kaz görünmüyor. Kimse, kimseye gözün üstünde kaşın var, demiyor.

Akşam, alaca saçlarını, yeşil dağların boynuna dolarken, Hünkâr suyundan ayrıldık.

Salâhaddin GÜNGÖR

Lehistanda feci bir tayyare kazası

Lublin 31 (a.a.) — Kont Stanislas Zamoyski ile Kont Jean Tyszkiewicz bugün bir tayyare kazası neticesinde ölmüşlerdir. Her ikisi de bir turizm tayyaresile Lublin eyaletinde kâin Miedzyrezdeki malikânesinde Kont Andre Potockiyi evvelki gün ziyarete gitmişlerdir. Dün ayni tayyare ile hareket ederken tayyarenin kanadı bir çite çarparak kopmuştur. Buna rağmen tayyare, 100 metre kadar yükselmiş, fakat biraz sonra civardaki tarlalardan birine düşmüştür. Tayyare parçalanmış ve içindekiler ölmüştür.

Tunusta mahkûm olan İtalyan tayyarecisi

Tunus 31 (a.a.) — Kesif bir sis esnasında memnu mıntakanın üzerinden uçan İtalya posta hattı pilotlarından İtalyan Giovanni Figini mahkeme tarafından para cezasına mahkûm edilmiştir.

İLİM KÖŞESİ
İHTIRALAR KEŞİFLER

Neptunun keşfi

Birçok ilmî keşiflerle dolu olan ondokuzuncu asrın ilmî zaferlerinden en büyüğünün Neptun seyyaresinin keşfi olduğu şüphesizdir. Seyyarelerin hareketlerindeki bazı intizamsızlıkların mevcudiyeti daha Newton zamanındanberi astronomların dikkat nazarlarını celbetmekte idi. Bu intizamsızlıklar, seyyarelerin hesabla tayin edilen mevkilerinin rasadla bulunan mevkilerine uymamasıdır. Bunun halli için teleskoplarda tadilât, hesab işlerinde daha ince yollar bekleniyordu. Bu intizamsızlıklardan biri, yeni keşfedilmiş olan, Uranus seyyaresinin hareketinde görülüyordu. Bu fark hiçbir zaman 2 dakikalık kavsi geçmediği halde, ne de olsa gene bir farktı. Genc İngiliz astronomlarından Adams ile maruf Fransız astronomlarından Leverrier ayrı ayrı yollardan giderek bu intizamsızlığın sebebini buldular. Henüz meçhul olan bir seyyarenin Uranus hareketine muziblik yaptığını riyazî tahlille keşfettiler. Kembric Üniversitesini muvaffakiyetle bitirerek Griniç rasadhanesine henüz çırağ edilmiş olan Adams bulduğu hesab neticesini rasadhane müdürüne vermişti. Fakat pek mağrur olan rasadhane müdürünün bu hesabları okumadan kâğıd sepetine atması yüzünden seyyarenin keşif şerefi daha ziyade Leverrier'de kalmıştır.

O sıralarda semanın iyi haritaları Almanlarda bulunduğundan Leverrier Berlin rasadhanesi müdürü Galle'e şu mealde bir mektub yazmıştı:

«Teleskopunuzu güneş dairesi üzerinde Aquarius (Delv) bürcüne, tulü 326 derece olan bir noktaya tevcih ediniz, bu noktanın bir derece civarında, dokuzuncu kadirden bir yıldıza benziyen bir seyyare göreceksiniz.»

Filhakika 1846 senesi eylûlünün 26 ncı gecesi Berlindeki râsıdlar aradan yarım saat geçmeden gökte Leverrier'nin dediği noktadan 52 dakikalık mesafede seyyareyi gördüler ve bu seyyareye Neptun adı verildi.

Bu keşif riyazî astronominin ve müspet ilmin en büyük zaferlerinden biridir.

Prf. SALIH MURAT

Bir İngiliz lordunun millî mudafaaya yardımı

İngilterenin en büyük zenginlerinden, meşhur Lord Nuffield, mecburî askerlik hizmetinin ihdası üzerine, İngilizlerin davete icabet hususunda gösterdikleri tehalükten mütehassis olarak, ordu ihtiyaclarının tehvini maksadile millî müdafaaya bir buçuk milyon İngiliz liralık bir teberruda bulunmuştur. Lordun bu teberruu, sahibi bulunduğu Morris Motors fabrikası hisse senedlerinden bir buçuk milyon İngiliz lirası kıymetinde bir miktarının millî müdafaa emrine tahsisi suretile vuku bulmuştur. Hisse senedlerinin senelik geliri 105,000 İngiliz lirasıdır.

İngiliz milyarderinin bu muaveneti ilk defa değildir. Son on dört sene zarfında Lord Nuffield'in bu suretle dağıttığı paraların yekûnu takriben iki buçuk milyar Fransız frankıdır. Millî müdafaaya yaptığı son yardımdan evvel Birmingam Üniversitesine on milyon Fransız frankı hibe etmişti.

Elektrikli trenlerde sürat rökoru

Milâno 31 (a.a.) — Seri bir elektrik treninin tecrübe manevrasında Bolonya ile Milâno arasındaki 219 kilometrelik mesafe, bir saat 24 dakikada yani saatte vasatî 156 kilometreden fazla bir sür'atle katedilmiştir.

Niğdedeki askerî alaylara sancak verildi

Niğde (Hususî) — Niğdede askerî alaylara, ordu müfettişi İzzeddin Çalışlar tarafından, büyük merasimle sancak verilmiştir. Gönderdiğim resim, alay komutanlarını sancaklarla birlikte göstermektedir.

DUYDUNUZMU?

Satılık köy

Geçenlerde, Fransanın Normandiya eyaletinde, bir iki tane şimendifer istasyonu satılığa çıkarılmıştı. Şimdi de, gene orada, fakat bu sefer Lot eyaletinde bir kasaba satılık. Evleri, tarlaları, bahçeleri, hatta mektebi, belediye dairesile, harac mezad satılık bütün bir kasaba. İstasyonlar, demiryolunun başka tarafa naklinden dolayı trensizlikten satıldı; bu kasabacık da işsizlikten satılıyor. Orada kurulan fabrika işlemez olmuş. Kasaba halkı, çoluk çocuk işsiz; açlığa ve sefalete mahkûm.

Fransız gazetelerinde, sütunlar bu satılık kasabanın ilânile dolu. Belki, kapılarını kapayan fabrikayı işletmeğe bir talib çıkar da kasabaya da sahib olur.

Zamanımızda, koskoca şehir parçalarına sahib olanlar var; fakir bir kasaba birşey ifade etmez. Fakat derebeylik devrinde olsaydı, «beni alan yok mu?» diye gazete sütunlarına sığınıp boynunu büken bu fakir kasabayı avcuna alarak: «Devlet ben'im» diyecek kimbilir kaç başıbozuk çıkardı.

Sakallı haydud

Hayvanların içinde en mânasızı bence keçidir. Sesinin bedliği cümleye malûmdur. Ötmekle bağırmak arası, mendebur bir çığırış. Canım çayır, çimen, düz ova dururken, güneşten cayır cayır yanan kup kuru kayalara tırmanır, cılız, dikenli, külüstür şeyler arar, bulur, onları yer. Bahçede, bostanda bırakmağa gelmez. Nerede gözünüz gibi sevdiğiniz bir fidan, bir fide varsa ona musallattır. Başınızı azıcık öteye çevirdiniz miydi, dalda yaprak bırakmaz. Cırlak, tabiatsız, arsız ve hırsız bir mahlûktur.

Süt verirmiş. Neye yarar?. On mislini yedikten sonra.

Bir tek marifeti vardır. Koyunsuz yer olacak da, adı Abdurrahman Çelebi olacak.

Yunanistana öyle zarar vermiş ki, Yunanlı eksperler, «keçi bizim en büyük düşmanımızdır» demeğe mecbur olmuşlar ve ona 1 numaralı halk düşmanı yaftasını yapıştırmışlar. Şimdi, Yunanistanda, her çiftçi muayyen mikdarda keçiden fazlasını besleyemiyor. Cezası var.

Ne zamandır düşünrdüm de sakalından utanmadan, Abdurrahmanlığından ve çelebiliğinden sıkılmadan, düz duvara tırmanan, gözgöre hırsızlıkla geçinen bu suratsıza lâyık bir sıfat bulamazdım. 1 numaralı halk düşmanı, bu hayduda, biçilmiş kaftan!

Yeni Kayseri Valisi Bursadan ayrıldı

Bursa, (Hususî) — Kayseriye tayin olunan Bursa valisi Şefik Soyer şehrimizden ayrılmıştır. Vali Şefik Soyeri, Karaköy yolunun başlangıcı olan Dua çınarı mevkiinde bütün hükûmet, parti ve müessesat erkânı, sporcular teşyi etmişlerdir. İnegöle ve Karaköye kadar gidenler de olmuştur. Vali Şefik Soyer Yalova kaymakamlığından Bursa valiliğine ağustos 935 te tayin olunmuş ve burada üç sene dokuz ay bulunmuştur. Bu müddet zarfında Bursada epey işler yaptırmıştır.

SPOR

Fenerbahçenin 31 inci yıldönümü

İngiliz takımı 6 haziranda Londradan hareket edivor

Fenerbahçe kulübünün otuz birinci yıldönümü münasebetile davet edilen İngiliz amatör Middlesex Wandrers futbol takımı 6 haziranda Londradan hareket edecektir.

1906 senesinde teşekkül eden İngiliz amatörleri kulübü şimdiye kadar yaptığı seyahatlerin ellincisini İstanbula yapmış olacaktır.

İngiliz takımının, ikinci ve üçüncü maçlarını Ankarada yapması ihtimali vardır .Fenerbahçe ile İngiliz takımı arasında yapılacak maçı İstanbul futbol ajanı Kemal Halim idare edecektir. Kemal Halim bu maça hazırlık olmak üzere haftada üç gün muntazaman idman yapmaktadır.

Fenerbahçe, Wandrers maçından evvel Galatasaray - Fenerbahçe tekaüdleri arasında bir maç yapılacaktır. Bu maçı eski futbol ajanı avukat Abdullah idare edecektir.

Wandrers takımı Ankarada maç yapmadığı takdirde ikinci oyunu 17 haziran cumartesi Taksimde, 18 haziran pazar günü son maçı da Kadıköy stadında yapacaktır.

İngilizlerin son maçından evvel Fenerbahçe tekaüdlerile Matbuat takımı arasında da bir maç yapılacaktır.

Gül kupası atletizm müsabakaları

İstanbul atletizm ajanlığı tarafından hazırlanan gül kupası müsabakaları pazar günü Kadıköy stadında yapılacaktır. Üçüncü ve dördüncü kategori atletler için hazırlanan bu müsabakalara yüzden fazla atlet kaydedilmiştir.

Müsabakalar öğleden sonra başlıyacak ve bir günde neticelenmis olacaktır.

Kurtuluş, Bozkurt basketbol maçı

Galatasaray kulübü tarafından tertib edilen basketbol turnuvasının finali önümüzdeki salı günü, saat sekizde Galatasaray kulübü salonunda yapılacaktır.

Kurtuluşla Bozkurt takımları arasında yapılacak bu müsabaka iki takım arasındaki ikinci karşılaşmadır.

Birinci karşılaşmada mühim sayı farkile müsabakayı Bozkurt takımı kazanmıştı. Kurtuluşun yaptığı maçalarda kazandığı puvan daha çok olduğu için iki takım berabere olduklarından bu ikinci nihaî müsabaka büyük bir alâka ile beklenmektedir.

Avrupa basketbol şampiyonası

Avrupa basketbol şampiyonluğu müsabakaları Litvanyada devam etmektedir. Litvanya ile, Finlandiya arasındak maç, rökor sayılacak bir sayı ile nihayet bulmuştur.

Finlandiyalıların yaptığı 9 sayıya karşı Litvanya 112 gol atmıştır.

Şampiyonada Litvanya 6, Polonya 5, Letonya ve Estonya 4, Fransa 3, İtalya 2 maç kazanmışlardır. Macaristan ve Finlandiya takımları altışar defa mağlûb olmuşlardır.

İngiltere: 6 - Cenubî Afrika: 1

Cenubî Afrikaya gönderlien ikinci bir İngiliz takımı ilk maçını Kapta, Cenubî Afrika millî takımile yapmıştır.

İngiliz millî takımı bu maçta 6 - 1 galib gelmiştir. Maçta 75,000 kişi bulunmuştur.

İskocya mektebleri: 2 İngiliz mektebleri: 1

Edinburgh şehrinde yapılan İskoçya, İngiltere mektebleri arasındaki beynelmilel futbol maçını 2 - 1 İskoç mektebleri takımı kazanmıstır.

G. Saray - Fener gene karşılaşıyor

Bu mühim müsabaka Taksim stadyomunda yapılacak

İstanbul futbol ajanlığından:

3/6/939 cumartesi günü yapılacak maçlar:

Taksim stadı:

Galata Gencler - Bozkurt saat 14 hakem Şevki Çanga.

Yan hakemleri: Rıfkı Aksay ve Halid Uzer.

Anadoluhisarı - Demirspor saat 15,45 hakem Adnan Akın.

Yan hakemleri: Sıtkı Eryar ve Fikret Kayral.

Beşiktaş - Vefa saat 17,30 hakem Şazi Tezcan.

Yan hakemleri: Feridun Kılıç ve Necdet Gezen.

4/6/939 pazar günü yapılacak maçlar.

Taksim stadı:

Beylerbeyi - Kadıköyspor saat 14 hakem Ahmed Adem Göğdün.

Yan hakemleri: Rıfkı Aksay ve Neşet Şarıman.

Süleymaniye, Şişli - Kasımpaşa, Galataspor saat 15,45 hakem Sami Açıköney.

Yan hakemleri: Ziya Kuyumlu ve Bahaeddin Uluöz.

Galatasaary - Fenerbahçe saat 17,30 hakem Tarık Özerengin.

Yan hakemleri: Nuri Bosut ve Şazi Tezcan.

Müebbed boykot kararı

Beşiktaş kulübünden 45 sicil sayılı Bedi Teğin, müebbed boykot.

Yukarıda adı, soy adı, kulübü ve bölge sicil sayısı yazılı idmancı bir müsabaka esnasında sui hareketinden dolayı müebbed boykot cezasile tecziye edilmiştir. Bu tarihten itibaren kendisinin müsabakalara iştirak ettirilmemesi lüzumu tebliğ olunur.

Su sporları ajanlığı

Su sporları ajanlığına futbol hakemlerimizden Şazi Tezcan tayin edilmiştir.

Pendikte yapılacak güreşler

Pendikte 4 haziranda Kızılay menfaatine alaturka güreşler yapılacaktır. Başa 80, yenilene 20, baş altına 40, yenilene 10, ortaya 20, yenilene 5, desteye 10, venilene 2 lira verilecektir.

Galatasaray spor kulübü azalarına

Beden terbiyesi kanunu hükümlerine tevfikan kulüb azaları için yeniden defter tanzimi icab ettiğinden arkadaşların 6 kıt'a fotoğraf ve hüviyet cüzdanlarile on beş gün zarfında kulübe müracaatleri rica olunur.

Altın kaçakçısı bir Yahudi

Bursa, (Hususî) — Şehrimizde yakalanan altın kaçakçısı aslen Çanakkaleli ve eski sarraflardan olan Yahudi Yasefle gizli gizli altın topladığı ve bunları İstanbula götürerek sattığı haber alınmış, bunun üzerine zabıta bazı tertibat almış ve sarraf Yasef Salamon İstanbula hareket etmek üzere iken üstü başı aranmıştır. Bu aramada on tane Osmanlı altını, bir beşibirlik, üç Mahmudiye bulunmuştur. Yasef Salamon bu altınlarla birlikte Adliyeye teslim edilmiştir.

22 seneye mahkûm oldu

Bursa, (Hususî) — Selçuk Gazi köyünde yıllarca seviştikten sonra evlenen Ahmedle Emine arasında olan faciayı bildirmiştim. Ahmed, on beş günlük karısını bir düğünden sarhoş olarak eve dönünce tabanca ile öldürmüştü. Bu cinayetin Ağırcezada görülen muhakemesi bitmiş ve Ahmedin, karısı Emineyi kasden öldürdüğü sabit görülerek kendisi 22 sene ağır hapse mahkûm edilmiştir.

Amerikada yayaları sigorta etmiyorlar mı?

Sebeb, seyrüsefer kazalarının calibi dikkat nispette artmış olmasıdır

Seyrüsefer kazaları, nakil vasıtaları makineleştiği nispette artıyor. Avrupada, Amerikada hep bu kazaların çokluğundan şikâyet ediliyor. Bu mevzu, gazetelerde de uzun uzadıya kaleme alınmakta, muhtelif neşriyat yapılmaktadır. Amerikalı bir gazeteci, bir hayat sigortasında yaptığı röportaja aid yazıda bu mevzua dokunarak bilhassa yayan yolcular seyrüseferin ne derecede tehlikeli olduğunu şöyle anlatıyor:

«Hayat sigortasının alâkadar memuruna hayatımı sigorta ettirmek istediğimi söyleyince sordu:

— Bisiklete biner misiniz?

— Hayır!

— Otomobil kullanır mısınız?

— Hayır!

— Pilot musunuz? Meslek icabı veya başka sebeblerle sık sık uçar mısınız?

— Hayır, böyle tehlikeli hiçbir işle meşgul değilim. Ekseriyetle yaya yolculuk eden bir adamım!

Aramızda geçen bu konuşmadan sonra, memur beni baştan aşağı şöyle bir süzdü ve omuz silkti:

— Maalesef sizin hayatınızı sigorta edemeyiz!!

— Sebeb?

— Bugünkü nakil vasıtalarile tahaddüs eden seyrüsefer vaziyetlerine göre, yaya yolcu olmanız, hayatınızın sigorta edilmesini tamamile imkânsızlaştırıyor. Çünkü, bu şartlar içerisinde daimî tehlikeye maruzsunuz!»

Almanyada

Harb güvercinleri için büyük bir abide dikiliyor

Almanyada Şpandav parklarından birinde harb güvercinleri âbidesi dikilecektir. Bu âbidenin dört metre büyüklüğünde ve yüz çeki ağırlığındaki esas taşı, Odenvald'dan getirilmiştir. Bu taş, âbidenin kaidesi olacaktır. Hayvanat bahçesi san'at müşaviri Berlinli heykeltraş Robs, güvercinler âbidesi inşasını üzerine almıştır. Abidenin üst kısmında bronz dan yapılmış yirmi beş muhabere güvercini uçar halde görünecektir. Umumî Harbde Almanlar hesabına çalıştırılan güvercinler namına dikilen bu âbidenin kaide kısmı önüne «bizim muhabere güvercinlerimize 1914 - 1918» yazı ve rakamı kazılacaktır. Muhabere güvercini yetiştirenler iş birliğinin teşebbüsile, Alman istihbarat teşkilâtına Umumî Harbde bu vasıta ile temin olunan yardımdan dolayı dikilecek olduğu bu âbidenin yeri, ordu muhabere güvercinleri müessesesinin bulunduğu parktadır. Güvercinlere şükran ifadesile hazırlanmakta olan âbidenin yapılması bu yaz bitmiş olacak ve âbidenni örtüsü merasimle kaldırılacaktır.

Akşehir istasyonunda bir kaza

Akşehir (Hususî muhabirimizden) — Ilgınlı Sarıboya oğullarından Hasan Akşehir istasyonunda trenden atlıyarak vagonların altında kalmış ve ölmüştür. Hâdisenin sebebi şudur: Tren Ilgından geçerken Hasan, hiç kimseye görünmeden yük vagonlarına atlamış ve Akşehir istasyonuna az bir mesafe kalınca görülmek korkusile kendini yere atmış, fakat vagonların altına doğru yuvarlanmış, birinci vagondan elleri kesilmiş, üzerinden geçen ikinci vagon da ezerek ölümüne sebeb olmuştur. Hâdiseye adliye el koymuştur. Anlaşıldığına göre Hasan parasız seyahat etmek arzusuna kurban olmuştur.

Türk Mecmuacılığında görülmemiş yeniliklerle her aile, her münevver ve her gencin en özlü, en olgun ve en nefis mecmuası olmak gayesile çıkan

YENİ MECMUA

Bu arzusuna kavuşmuş bulunuyor.

Dördüncü sayısile, 20,000 okuyucuya hitab eden yeni mecmuanın yarın çıkacak olan beşinci sayısında hiç bir mecmuada mulamıyacağınız güzellik ve olgunlukla karşılaşacaksınız.

Beşinci sayıda:

Harb gevezeliği (Peyami Safa) — Senfoni - Şiir - (Necib Fazıl) Halkulvad fıtrî (Turhan Tan) — Edebî portreler serisinde Namık Kemal (Hakkı Süha) — Aşka dair (Selâmi izzet) — Vurgun peşinde (Vâ-Nû) — Markoni (ömer Rıza) — Dönme dolabı cilveleri (Sermed Muhtar) — Selçuk kız san'at mektebi (Naci Sadullah) — Bir namus meselesi (Mahmud Yesari) — Fenebahçenin amcapaşaları (Eşref Şefik) Sinema, moda sahifeleri, şiirler tenkidler.

Ayrıca şimdiye kadar hiçbir mecmua ve gazetenin yapmaya muvaffak olamadığı HATAY röportajlarının birincisi:

Hatay Devlet Reisi ile mülâkat

Hatay Devletinin kuruluş tarihi ve mücadelesi

Şimdiye kadar neşredilmemiş malûmatlarla bizzat Devlet Reisi Fkselans TAYFUR SÖKMEN tarafından yalnız **Yeni Mecmuaya** verilmiştir.

Gene bu sayıda:

Said Faik'ın en güzel hikâyesi, büyük san'atkâr Ramiz'in harikulâde bir seri karikatürü, ressam Ercümend'in tabloları.

Yeni Mecmua Türkiyenin yegâne halk ve gencilik mecmuasıdır

36 sahife Yarın mutlaka alınız. **10 kuruş**

Zonguldak Valiliğinden:

Zonguldak vilâyeti içinde Kozlu - Ereğli limanı yolunda yapılacak «54000» lira keşif bedelli tesviyei türabiye işi kapalı zarf usulile eksiltmiye konulmuştur.

Eksiltme 15/6/939 günü saat 11 de Zonguldak Vilâyet Daimî Encümeninde yapılacaktır.

Eksiltme şartnamesi ve buna müteferri diğer evrak Zonguldak Nafıa Müdürlüğünde ve Daimî Encümen kaleminde görülebilir. Muvakkat teminat «4050» liradır.

Eksiltmiye girmek istiyenlerin ihale gününden sekiz gün evvel Zonguldak Vilâyetine müracaat ederek Vilâyet makamından alınmış müteahhidlik ehliyet vesikasile Ticaret Odasından bu yıl içinde alınmış vesika ve muvakkat teminatlarile birlikte teklif mektublarını yukarıdaki günde ihale saatinden bir saat evveline kadar Vilâyet Daimî Encümen Reisliğine vermeleri ilân olunur. (3834)

ASEPTA

Kürkleri, elbiseleri, çamaşırları, halıları ve sairevi tahrip eden GÜVELERİ kökünden yok eder.

ASEPTA

Yemek salonuna, yatak odasına, banyo odasına, mutfağa, apteshanelere koyacak olursanız SİNEK SİVRİSİNEK ve bütün haşaratı uzaklaştırdığı gibi fena kokuları da izale eder. Sari hastalıklar mikroplarını taşıyan haşarattan korunmak için evinize, apartımanınızın içine bir veya bir kaç

ASEPTA

tableti asmak kâfidir.

Eczanelerde ve büyük Bakkaliye mağazalarında satılır, Deposu: Şark İspençiyari Lâboratuvarı T. A. Ş. İstanbul

Tefrika No. 67

DÜNYA BÖYLEDİR İŞTE...

KEMAL RAGIB

— Yok, yok, onları istemem. Soracağım bu kadardı.

Parayı garsonun eline sıkıştırdı. Yerinden fırladı. Otelden çıktı. Nereye gideceğini düşünmeden yürümeye başladı. Şimdi ona her yer güzel görünüyordu:

— Muallâ ile evleneyim. Gelip şurada bir iki ay da biz kalalım.

Diye söyleniyordu.

Demek ki, Muhtarın bütün söyledikleri yalandı. Telefonla oda hazırlatması da, hep onu şaşırtmak, inandırmak için uydurulmuş çirkin bir oyundu.

Sonra bir aralık gene sarsıldı:

— Acaba, diye düşündü; Muallâyı en sonunda kandırdı, bu gece burada buluşmak için ondan söz almıştı da onun için mi sahiden telefon etti?... Sonra da, kimbilir, belki onun bir işi çıktı, yahud da genc kız gene vazgeçti, ne oldu ise oldu da onun için mi bu akşam gelmediler? Başka akşama mı bıraktılar?.

Şeytanî bir ses, için için, ona bunları fısıldarken genc doktor silkinmeye çalışıyor, Muallâya artık her zamankinden daha çok inanıyordu:

— Ben anlamıştım, diyordu. Bunun altından bir şey çıkacağını biliyordum. Muallâ gibi bir kızdan umulur mu hiç?. Kimbilir, o ağabeyim olacak mel'un, nasıl bir düzenle zavallı kızcağızı buraya kadar sürükledi?. İçinde bir kötülük olsaydı, onun, bırakıp da kaçar mıydı?... Muhtarın elinden kurtulmak için işte üç gündür şirkete bile uğramamış!...

Geç vakitlere kadar, tek başına çamlar da dolaştı. Sonra otele döndü:

— Muhtar Bey geldi mi?...

Diye bir daha sormaktan kendini alamadı. Daha sonra odasına çekildi. Bu geceyi de, şu son iki gece gibi, gene hemen hemen uykusuz geçirdi; fakat bu sefer, insanın uykusunu bile kaçıran bir sevinc içinde sabahı buldu.

* * *

Aradan günler geçti. Hastanedeki işlerini bitirince Suad Namık, sokağa fırlıyor; Muallânın izini bulmak için, oradan oraya koşuyordu. En sonunda nereye taşındıklarını öğrendi. Hemen o akşam da Yeşilköye gitti. Sora sora evlerini buldu.

Kapıyı, her zamanki gibi, gene o ihtiyar kadın açtı. Doktoru görünce biraz şaşırdı. Sanki hiç de beklemiyor gibiydi. Suad Namık, aldırmadı. İçeriye girdi. Kapıyı kapadı:

— Hanımın, evde yok mu?.

Diye sordu.

Kadıncağız, ne diyeceğini bilmiyordu. O aralık yukarıdan da Muallânın sesi duyuldu:

— Kim geldi; Makbule Hanım?.

Diye sesleniyordu.

Genc doktor yürüdü:

— Benim, dedi.

Muallâ, onun sesini tanıdı. Sonra merdiven başından uzandı. Yüzünü de gördü. Sapsarı oldu. Hizmetçi kadının yanında sözü uzatmak istemedi. Duyulur duyulmaz bir sesle:

— Buyurunuz, dedi.

Suad Namık merdivenleri çıktı. Onun yanına gelince:

— Seninle biraz konuşacağım, dedi. İstersen, ilkönce annenin hatırını sorayım, ondan sonra...

Genc kız, kendini çarçabuk topladı:

— Annem içeride namaz kılıyor. O namazını bitirinceye kadar siz bu odaya buyurunuz. Fakat, bilmiyorum, ne konuşacağız?. Konuşacak ne var?.

Bunu söylerken odanın kapısını da açmış, Suad Namığa yol gösteriyordu.

Genc doktor, içeriye girer girmez, hemen oracıkta söze başladı:

— Ne idi o, bana yazdığın mektub, Muallâ?..

— Hiçbir şey sormamanızı rica etmiştim, sanırım.

— Ondan bir gece evvel Beşiktaştaki eve geldim. Annen yalnızdı. Sen de Boğaziçinde bir tanıdığına gitmişsin; gece orada kalacak mışsın, öyle söyledi. Boğaziçinde miydin o akşam?. Söylesene, nerede idin?. Öyle idi de, neden bana bir gün evvel söylemedin? Niçin benden sakladın?.

— Ne diye soruyorsunuz bunları?. Ne yapacaksınız?. Benden hiçbir cevab beklemeyiniz, diye yazdım. Neden hâlâ zorluyorsunuz?..

— Sen de neden saklıyorsun sanki?.. Sen sakladıkça, insanın aklına neler geliyor, biliyor musun?. Onu da düşünsene bir kere.

— Ne gelirse gelsin. Nasıl isterseniz öyle düşününüz.

— Ne oldu sana böyle Muallâ?. Ondan bir gece evvel ne kadar iyi idin. Bana karşı ne kadar sıcak, ne kadar sokulgandın. Şirketten çıkacağını söyledin. Buna, belki için için üzülüyordun öyle iken, başımız dinc olsun diye bunu bile göze almıştık. Ne oldun birdenbire?..

— Bilmiyorum. Hiçbir şey sormayınız bana!.

— Söylemiyecek misin, o gece nerede idin?..

— .....

— Ben biliyorum ama...

— Biliyor musunuz?. Nerede imişim?.

— Biliyorum, dedim ya.

— İyi ya öyle ise, bana ne diye soruyorsunuz?.

— Bir türlü inanamıyorum da ondan...

— Nasıl isterseniz.

— O gece Boğaziçine gitmedin değil mi?...

— Bilmiyorum.

— Bilmiyorum, olur mu?. Ya gittin, ya gitmedin?

— .....

— Gitmedin değil mi?.. Nerede idin öyle ise?.

— .....

— Söylemiyecek misin? Duydum ama ben... Büyükadaya gitmişsiniz?.

Genc kızın gözleri karardı. Bir koltuğa tutundu. Sonra gene, çarçabuk kendini topladı. Kestirip atmak istiyormuş gibi katı, uzak bir sesle:

— Evet.

Dedi.

— Kimden duyduğumu sormuyorsun.

— Mademki duymuşsunuz, kimden olursa olsun.

— Kiminle gittin oraya?.

— Size ne ilişiği var, kiminle gittimse gittim, diyip çıkardım ama onu da biliyorsunuz, elbet.

— Biliyorum.

— Ne diye soruyorsunuz, öyle ise?.

— Bir kere de senin ağzından duymak istiyorum.

— Ne olacak sanki?. Ne kazanacaksınız?.

— Anlamak için...

— Anlayacağınız bu işte: Kiminle gittim, diye duydunuzsa onunla...

(Arkası var)

Tecessüsler

Delilik ve mes'uliyet

Hergün karşılaştığımız insanların kaçının akıllı, kaçının deli olduğunu hiç düşündünüz mü?

Yazan: *H. BİLGİÇ*

Günde yüzlerce insanla, sokakta yanyana, arka arkaya yürür; tramvayda, vapurda, tünelde, dizdize oturur; işimizin başında, karşı karşıya konuşuruz. Bunların kaçı akıllı, kaçı deli diye hiç düşündüğümüz var mıdır? Olsa bile, pek seyrek. Çünkü, deliliği mutlaka zahirî alâmetlerile ölçmeye alışmışızdır.

Kafasına, yaldızlı kâğıddan külâh geçirip kendisini tacidar sanan ve şan ve şerefile mütenasib muamele görmezse küplere binen megaloman deli; mevhum servetini elinden kapmak için peşinde dolaştığına hükmettiği mevhum düşmanlara saldıran fikrisabit müptelâsı; sokak ortasında çırçıplak gezen meczub; kendisini Allah yerine koyan mistik, kafalarının içinde dolaşan bu ayarı bozuk fikirleri harice vurdukları için, nazarımızda gayri mes'uldürler. Fakat, nice mecnunlar vardır ki, muvazenesizliklerinin zahirî alâmetini bize göstermedikleri için, aramızda akıllı geçinip giderler. Asıl deli, hem de tehlikeli deli bunlardır.

Deliliğin, zahirî alâmetlerle kendini göstermesi bir istisnadır. Hakikî deli odur ki, zaman zaman gelen, hangi sebeblerin tesiri altında coştuğu anlaşılamıyan buhranlarla tabiiliğini kaybeder ve iki buhran devresi arasında, en makul insanlar kadar usturuplu hareket eder. Bu deli, bir dakika evvel aklı başında, mükemmel bir insan olduğu halde, meçhul bir kuvvetin tesirile, hem de halinde, bakışında, sözlerinde hiçbir değişiklik olmadan, birdenbire muvazenesini kaybeder. Böyle zamanlarında, belki de iradesinin hilâfına ve bütün mukavemetine rağmen, cinayet işliyebilir. Bu delilerin içinde, buranın yaklaştığını hissedip kendisini bir yere kapatmaları için muhitindekileri ikaz edenler bile vardır.

Aklı gelir gider takımdan olan bu deliler, buhran devresi haricindeki zamanlarda bir ruh hastalıkları mütehassısı tarafından muayene edilecek olurlarsa, alınlarına derhal mes'uliyet damgası vurulacağına şüphe yoktur. Hele normal zamanlarında, hatta bazan buhran devresinde, saçmalamak, bağırıp çağırmak, saldırmak şöyle dursun, en akıllı uslu insanları geride bırakacak derecede makul ve mantıklı davranmaları, tıbbın teşhisini derhal kabul edip deliyi mes'ul tutmak hususunda heyeti hâkimeyi bir an tereddüde düşürmez.

Maamafih, şu noktayı da unutmamak lâzımdır ki, deli, deliliğini açığa vurmadıkça, teşhis koymak ve hüküm vermek, akıl hastalıkları mütehassısı için de o kadar kolay bir iş değildir. Hele, vereceği hükmün sonunda harekâtından mes'ul, deli taklidi yapan bir akıllıyı cezasız bıraktırmak, yahud gayrimes'ul bir zavallıyı, normal devresinde muayene etmek yüzünden belki de idama sürüklemek gibi iki başlı ağır bir mes'uliyet mevzuubahs olduğu düşünülürse, doktorun ne müşkül vaziyette kaldığını anlamak kolay olur.

Fransada, idam sehpasına çıkmasına ramak kalmış nice mahkûmlar, delilikleri birdenbire anlaşılarak tımarhaneye nakledilmiş; nice biçareler, haklarında verilen «akıllı» hükmüne kurban gitmişlerdir. Menesclan ismindeki sağır ve kekeme katil, hapishane hücresinin duvarına, en akıllı insan kafasından çıkmış sanılacak kadar vezni ve kafiyesi yerinde bir kıt'a yazdığı için, cinayet mahkemesi tarafından akıllılığına hükmedilmiş ve o sıfatla idam olunmuştu. Kafası kesildikten sonra beyni muayene edildiği zaman, harekâtından kat'iyyen gayrimes'ul bir zırdeli olduğu anlaşıldı.

Bu gibi hataların feci taraflarını mütalea etmeden evvel halli icab eden asıl mühim bir mesele vardır ki o da, katilin, deli de olsa, ölüm cezasına çarpılıp çarpılmaması meselesidir. İdam cezası, akıllılara bir ibret dersi olduğu gibi, deliler için de ayni tesiri gösteremez mi?

Üstad tanınmış bazı şahsiyetler, adam öldürmeye karar veren delinin hasta dimağında, bu öldürme arzusile mukavemet iradesi arasında daima bir mücadele geçtiğini ve ölüm cezası korkusunun, bu mücadele üzerinde müspet tesir yapabileceğini söylerler. Yani, katil bir delinin idamı, öteki delilere ibret teşkil edebilir.

Bu üstadlar derecesinde meşhur diğer bazı akıl hastalıkları mütehassısları da, delinin kafasındaki bu mücadelenin bir istisna teşkil ettiği fikrindedirler. Bunlar, deli dimağın herşeyden evvel cinnetin hükmü altında bulunduğunu, delinin, yaptığı cinayeti, bilmeden, rüyadan farksız bir halet içinde ika ettiğini söylerler. Bu

fikirde olanların kanaatince, deliyi idam etmek, ikinci bir cinayettir.

Bu iki tezin de ayni derecede mübalâğalı olduğu söylenebilir. Derinlikleri yeni yeni araştırılmaya başlanan, hatta, Mısırlılarla Geldanilerin, bugün bizlere meçhul birtakım usullerle istifade mevkiine koydukları şayanı hayret kuvvetler membaı olan insan tahteşşuurunun esrarengiz aksülâmellerini, mahdud nispette de olsa tanımak iddiası biraz fazla cüretkârlık olur.

Bir nevi delilik daha var. Cinayeti işlemeden uslu akıllı katiller vardır ki, cinayetin akabinde delilik alâmetleri gösterirler. Bu, delilikten ziyade bir nevi Amneji'dir. Katil, bu unutkanlığında samimidir. İşlediği cinayetin, dimağı üzerinde yaptığı sadme, orada bir ihtilâl uyandırmıştır. Doktorun ve adliyenin buradaki rolü de ayni derecede mühim ve büyük bir mes'uliyet hissesi taşır. Hafızasız katilin, bu bir nevi mecnunun, bu hastalıkla malûliyeti cinayetten evvelki zamana da raci olup olmadığını tayin meselesi karşısında kalan akıl hastalıkları mütehassısı, ayni ölçüsüz teşhisi koymak zaruretindedir.

Gene tekrar edelim, delilerin en tehlikelisi, illetini aşikâr ârazla gösteren zırdeli değil, zaman zaman deliren ve akıllanan hastalardır. Geçen sene, Fransada cereyan eden bir facia buna misal teşkil eder. Bir kadıncağız, tımarhaneye kapatılmasına teşebbüs edilen kocasını müdafaa etmiş, onun deli olmadığı iddiasile, bu harekete mâni olmuştu. Filhakika, adamın kimseye bir zararı yoktu. Kadının sözünü dinleyip adamı evinde bıraktılar. İki gün sonra, ağzı testere gibi çentikli bir bıçakla, karısının kafasını kesti.

Bu, aklı gelir gider takımdan delinin, tehlikeli buhran devresindeki marifeti. Bir de sık sık gelen, azdırmadıkça tehlikeli şekil almıyan buhran devresi vardır.

Bir Avrupalı gazeteci, tımarhaneyi gezerken, müdiriyet tarafından, yanına katılan rehber, altın çerçeveli gözlükleri, azametli edasile nazarı dikkatini celbetmiş. Bu rehberin bir doktor olduğuna hükmetmiş ve filhakika, muhtelif koğuşları dolaşırlarken, adamın türlü türlü delilikleri, ilmî ıstılâhlarla, gayet ustutuplu ve etraflı olarak izah etmesi, bu hükmünün doğruluğunu gösteriyormuş.

Vaktaki koğuşların hepsi gezilmiş ve gazetecinin, veda ve teşekkür ederek tımarhaneden ayrılması zamanı gelmiş, rehberine dönerek:

— Doğrusu, demiş, sizin kadar münevver bir rehberin delâletile bu müesseseyi dolaşacağımı hiç ümid etmemiştim. Çok müstefid oldum.

Doktor sandığı rehber, büyük bir hayretle gazetecinin yüzüne bakarak:

— Nasıl? demiş. Siz benim kim olduğumu bilmiyor musunuz? Size, Hazreti İsa olduğumu söylemediler mi?

Evet, bu da, buhranın tehlikesizi. Fakat, o esnada bir gardiyan işe müdahale edip gazeteciyi rehberinin refakatinden kurtarmamış olsaydı, iş belki de nübüvvet iddiasile kalmıyacaktı.

H. BİLGİÇ

Hindistanda asi kabileler

Londra, 31 (a.a.) — Simla (Hindistan) dan bildirildiğine göre İngiliz makamları Veziristan kabilelerine tahmil edilen hava ablukasını kaldırmışlardır. Fakir İpi'nin riyasetinde hareket eden Veziristan'ın âsi kabileleri hava ablukasının tat bıkı neticesinde İngiliz kuvvetlerinin kumandanile bir anlaşma yapmak mecburiyetinde kalmışlardır.

Yugoslavya Kral naibi Berlinde neler görüşecek

Prens Pol'un ziyareti şerefine Berlin bayraklarla süslendi, gazeteler hararetli neşriyat yapıyor

[Baştarafı 1 inci sahifede]

Naibi Prens Pol'la Prenses Olga'nın Berlini ziyaret programları resmen tebliğ edilmektedir.

Bu programa göre prensle prenses bu gün saat 20 de Alman hududuna muvasalat edecekler ve protokol şefi Baron Von Dörnberg'in riyasetinde bir ihtiram servisile Mareşal Göring'in ve Hess'in mümessilleri, Almanyanın Belgrad ve Yugoslavyanın Berlin elçileri tarafından karşılanacaklardır.

Prensle perensesi hâmil olacak olan hususî tren, perşembe günü saat 15,30 da Berline muvasalat edecektir. İstasyondan misafirlerin ikamet edecekleri Belvue şatosuna kadar giden yolda askerî kıt'alar selâm duracaktır.

Cuma sabahı Naib, harb maktulleri abidesine bir çelenk koyacaktır. Saat 10,25 te de Charlottenburg'da şerefine tertib edilecek olan bir geçid resminde hazır bulunacaktır.

Akşam operada gala suvaresi olarak «Les Maitreschanteurs de Nuremberg» temsil edilecektir.

Cumartesi sabahı prens, Berlin şehrinin hatıra defterini imza edecektir. Bundan sonra Potsdam'a giderek İkinci Frederik'in mezarına bir çelenk koyacaktır. Prens, öğle yemeğini Von Ribbentrop'la birlikte yiyecek, ikindi çayını Dr. Göbbels'le içecektir. Akşam yemeğini Kaiserhof otelinde tekrar Von Ribbentrop'la birlikte yiyecektir.

Pazar günü prens, öğle yemeğini Potsdam civarında kâin Gatox'da Göring'in ikametgâhında yiyecek ve akşam Charlottenburg şatosunun altın galerisinde verilecek ziyafette gene Göring'in misafiri olarak bulunacaktır.

Pazartesi günü müzelerin gezilmesine tahsis edilecektir. Misafirler, bundan sonra hususî mahiyette olarak perşembe gününe kadar ikametlerini uzatacaklar ve haziranın 8 inci günü akşamı Berlinden ayrılacaklardır.

Gazetelerin neşriyatı

Berlin 31 (a.a.) — «Europaische Revue» mecmuası haziran nüshasında Naib Prens Paul'un Berlin seyahati hakkında Yugoslavya Hariciye Nazırı Markoviç'in bir makalesini neşretmektedir.

Bu makalede şöyle denilmektedir:

«Yugoslavya ile Almanya dostluk bağlarile birleşmişlerdir. Avusturyanın Almanya ile birleşmesi üzerine Yugoslavya ile Almanya komşu olmuşlardır.

Yugoslavyanın menfaatlerine tamamen riayet edilmek şartile dostluk siyasetinin devam edeceğine dair Almanya tarafından verilen teminata karşı Yugoslavya tam bir itimad göstermektedir. Bu itibarla Yugoslavya Almanya ile arasındaki dostluk münasebetlerini inkişaf ettirmeğe devam edecektir.»

Yugoslavya «hayatî saha» dahilinde bulunuyormuş!

Berlin 31 (a.a.) — Diplomatische Korrespodenz, Yugoslavya Naibi, Prens Paul'un Berline yaptığı ziyareti mevzuu bahsederek diyor ki:

«Yugoslavya Naibinin bu ziyareti ispat ediyor ki, İngilterenin sarfettiği çember gayretlerinin yarattığı karışıklıklar içinde Yugoslav siyaseti hareket serbestliğini muhafaza etmiştir.

Diğer bazı memleketlerin hilâfına olarak Yugoslavyanın hattı hareketi prensiplerinde müstakil bulunduğunu gösteriyor. Bu prensipler başlıca Yugoslav menfaatlerini gözetmek ve dostlukları ve iktısadî münasebetlerinde bloklar harici olarak en tabiî ve en feyizli coğrafî, iktısadî ve tarihî yolu takib etmektir.

Uzun zamandanberidir ki, Yugoslavya ile Almanya arasındaki münasebetler hakikî bir dostluğa ve itimada dayanmaktadır. bilhassa ekonomik sahada iki komşu memleket münasebetlerini derinleştirmek arzusu Almanyada hâkimdir. Almanya, Yugoslav devletinin ve milletinin müttehid bir kütle halinde bulunmasını Balkanlarda sulhun bir garantisi olarak telâkki ediyor. Bu devletin ahenkli bulunması yeni Avrupa nizamı için de bir garantidir. Çünkü Yugoslavya Almanyanın hayatî sahasına temas etmektedir.»

Kıymetli bir san'at eseri

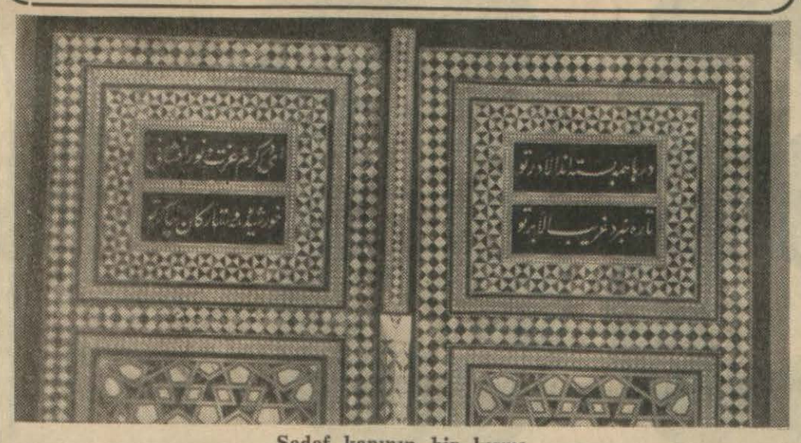

Sedef kapının bir kısmı

İstanbul Güzel San'atlar Akademisi Türk tezyini san'atlar şubesi sedef atölyesinde 600 sene evvele aid bir üslûbla çok güzel sedef kakmalı bir kapı meydana getirilmiştir.

Kapı, atölye profesörü Vasıf Sedefle talebelerinin müşterek mesaisinin mahsulüdür. 2,70 metre irtifaında ve 1,66 metre arzında olan kapı, iki kanadlıdır, cevizden yapılmıştır.. Üzerinde zemini altınla işlenmiş fildişi, bağa ve bilhassa sedef tezyinat gözalıcı bir güzellik arzetmektedir.

Bu kapı, eski Türk san'atının profesör Vasıf Sedefte hâlâ eski revnak ve şaşaasile yaşamakta olduğunu göstermektedir.

Esasen profesör Vasıf Sedef beynelmilel şöhreti haiz bir şahsiyettir. Fransız Güzel San'atlar Akademisi azasındandır.

San'at kıymeti takdir edilen mevzuubahs eser Maarif Vekilliğinin emrile Topkapı Saray Müzesine devir ve teslim edilmiştir.

Berlin - İstanbul hava seferleri dün başladı

(Baştarafı 1 inci sahifede)

bir tayyare de ayni tarikle akşam saat 5,45 te Yeşilköye gelecektir. Bu hattın açılış resmi münasebetile evvelki gün Berlinden kalkan Doyçe Huft Hanza şirketinin 3 motörlü alominyomdan yapılmış on dört yolcu istiabına elverişli büyük bir tayyaresi dün akşam saat 6,45 te Yeşilköye gelmiştir. Evvelki gün sabah saat onda Berlinden kalkan bu tayyare, Viyanaya inerek evvelki geceyi Viyanada geçirmiş ve dün saat 9 da Viyanadan kalkarak Belgrad ve Sofyada yarımşer saatlik bir tevakkuftan sonra yoluna devam etmiştir. Berlin sefareti müsteşarı Galib; üçüncü kâtib Cemal; Doyçe Loft Hanza müessesesinin siyasî büro şefi Vinterfeld, müessesenin matbuat müdürü ve dört gazeteci bu tayyare ile şehrimize gelmişlerdir. Bunlar yarın ayni tayyare ile Berline döneceklerdir. Berlin sefareti müsteşarımız Galib, dün Yeşilköyde kendisile görüşen bir muharririmize yolculuk intıbalarını şöyle anlatmıştır:

«— Yolculuğumuz çok rahat geçti. Hatta diyebilirim ki insan tayyareye alıştıktan sonra artık başka vasıtayı hatırına getirmiyecektir. Hava da fena değildi. Bilhassa memleketimize girince güzel güneşe ve denize kavuştuk. Mübalâğa etmiyorum; çünkü geçen yazdanberi güneş yüzü göremedik.»

Mumaileyh, bundan sonra Almanyadaki ahvale de temas ederek şunları söylemiştir:

«— Son Türk - İngiliz anlaşması münasebetile mekteblerde Türk talebe ile profesörler arasında geçen ve gazetelere intikal eden münakaşalar, kat'iyyen husumetkâr bir mahiyette değildir. Tamamile iki dost arasında yapılan hasbıhal ve münakaşalar kabilindendir. Ve şüphe yok ki Almanlarla münasebatımız her zaman olduğu gibi bugün de iyidir.»

Bir Rumen heyeti de Ankaraya gitti

Rumen havayollarına mensub bir heyet iki gün evvel şehrimize gelerek Ankaraya gitmişti. Bugün de Lârens Rumen şirketi mümessilleri gelerek bunlar da Ankaraya gideceklerdir. Mümessiller iki memleket arasında açılacak hava seferlerine aid mukavelenameyi imzaya salâhiyettar bulunduklarından birkaç güne kadar İstanbul - Bükreş hava seferleri de başlayacaktır.

Danzig ihtilâfı

Polonya son hadiselerin mes'uliyetini reddediyor

İngiltere, Leh ordusunun teslihine lâzım gelen parayı temin için meclisin muvafakatini alacak

Danzig 31 (a.a.) — Polonya âli komiseri Chodacki, Danzig senatosu reisi Greiser'e bir nota vererek Kalthof'da vukua gelmiş olan hâdiselerin bütün mes'uliyetlerini Danzig memurlarına yüklemiştir. Çünkü Danzig memurları, Polonya umumî komiserinin mükerrer müdahalelerine rağmen Danzig memurları umumî intizam ve asayişin ihlâline tasaddi edenlerin faaliyetlerini menetmek için hiçbir tedbir almamış oldukları gibi serbest şehir arazisi üzerindeki Polonya hududlarının emniyetini zamân altına almağı da düşünmüşlerdir.

Polonya hükûmeti, Polonya memurlarından Perkowski, Swida ve Dr. Schiller aleyhindeki muahezelerin muhik olduğunu kabul edemez.

Umumî komiser, bundan sonra bu memurların Kalthof'a hareket ederken silâhlanmalarının tabiî olduğunu, çünkü burada bir takım kargaşalıklar zuhur etmiş ve Danzig senatosunun bunları bastırmak için asla yardımda bulunmamış olduğunu beyan etmektedir.

Polonya hükûmeti, bu memurların herhangi bir kusur işlemiş oldukları fikrinde değildir ve Danzigdeki Polonyalı memurlardan şunun veya bunun geri çağırılmasının kendisinin hakkı takdirine bağlı bir şey olduğu mütaleasındadır.

Polonya hükûmeti, Danzig senatosunun bu babda mutalebat serdi hakkına malik olmasını kabul edemez. Eğer Danzig senatosu, ortadaki gerginliği hakikaten izale etmeğe azmetmiş ise umumî komiser, şimdiki havayı ıslaha yardım ve serbest şehirdeki Polonyalı memurların normal surette çalışmaları imkânını temin edecek ve ayni zamanda bu memurlarla Danzig makamatı arasındaki münasebatı ıslah eyliyecek mahiyetteki vesait ve teşebbüsler hakkında bir karar ittihazı için görüşmeğe amade bulunmaktadır.

Leh Almanlarının sadakati

Lodz 31 (a.a.) — Polonyadaki Alman federasyonunun organı olan Deutcher Wegweiser tarafından birkaç gün evvel Polonyadaki bütün Almanlara tevcih edilen ve onları Polonya devleti ve Polonyanın bugünkü siyaseti karşısındaki hattı hareketlerini tasrihe davet eden sualler münasebetile 40 senedenberi Lodzda intişar etmekte olan Neue Lodzer Geitung, ezcümle şöyle demektedir:

«Polonyadaki Almanların mukadderatı, Polonya devletinin mukadderatına bağlıdır. Polonyanın satveti, bütün vatandaşları himaye etmektedir. Biz, bir ecnebi devletin hikmeti hükûmeti menfaatine istihdam edilmemize müsaade etmiyecegiz ve Polonya cumhuriyetinin saadeti bizim de saadetimizdir.»

İngiliz askerî yardım projesi

Londra 31 (a.a.) — Varşovadaki İngiliz ataşemiliteri albay Clayton'un riyaseti altında bulunan İngiliz heyeti, Polonyanın harb malzemesine olan ihtiyacına müteallik anketini ikmal etmiş olduğundan yakında raporunu İngitere hükûmetine tevdi edecektir.

İngiltere hükûmeti, halihazırda Polonya teslihatı için lâzım olan parayı temin etmek meselesini tetkik eylemektedir. Polonyanın bu ihtiyaclarını temin edebilecek mevkide bulunan yegâne müessese olan hazinenin garantisini temin etmek maksadile parlamentonun tasvibi taleb olunacaktır.

Askerî görüşmeler

Paris 31 (a.a.) — Leh - Sovyet erkânıharbiyelerinin temasa geçmelerine intizaren muhtelit bir Fransız - İngiliz askerî komisyonu Polonyaya giderek hinihacette derhal yapılacak olan askerî yardımın ne şekilde tatbik edileceğini kararlaştıracaktır.

Molotofun beklenen nutku

(Baştarafı 1 inci sahifede)

laşmış bulunmaktayız. İngiltere ile ise müzakerelere devam etmekteyiz.

İtalya ile ticaret münasebatımız hissedilir derecede kesbi salâh etmiştir. Almanya ile ticaret müzakereleri inkıtaa uğramış olmakla beraber bunlara yakında yeniden başlanacağını ümid ediyoruz.»

Molotof, Uzakşark hâdiselerine temas ederek demiştir ki:

«— Sovyetler Birliğinin Çine yardım ettiğine dair çıkarılan şayialar tamamen asılsızdır. Mongolistan hududunda Japon tahrikâtına nihayet vermek zamanı hulûl etmiştir. Japonlar, bu gibi hareketlerden artık vazgeçmelidirler. Zira, Sovyetleri korkutmak kabil değildir. Sovyetler Birliği, her bakımdan kendini müdafaa edecek vaziyettedir.»

Molotof'un nutku şiddetli alkışlarla tasvib edilmiştir.

Halifaks'ın şahsî teminatı

Londra 31 (a.a.) — Daily Express gazetesine göre, Sovyetler Birliği bir taarruza uğradığı takdirde İngiliz yardımının otomatik olarak vuku bulacağına dair Lord Halifaks, Molotof'a şahsan kat'i teminat vermiştir.

Fransız gazetelerine göre

Paris 31 (a.a.) — İngiliz - Fransız - Sovyet anlaşması hakkında «Petit Parisien» diyor ki:

«Sovyet cevabının Paris ve Londraya bugün gelmesinin muhtemel olduğu söyleniyor. Bu cevabın gelmesine intizaren üç hükûmet arasında metin üzerinde noktai nazar teatileri yapılmaktadır. Bu konuşmalar her üç hükûmetin de istediğine uygun olarak karşılıklı yardım paktının akdine, meselenin esasına müteallik olmayıp paktın işlemesine aid bazı noktalar hakkındadır.

Bu noktalar arasında, Fransız - İngiliz pakt projesi de Milletler Cemiyeti paktının 16 ncı maddesinin mevzuu bahsedilişi zikredilebilir. Sovyetler bu maddenin mevzuu bahsedilmesini lüzumsuz görmekte ve bunun ileride bir kaçamak yolu olabileceği mütaleasını ileri sürmektedir. Halbuki, böyle bir şey varid değildir. Mademki İngiltere, Rusya ile bir tedafüî ittifak akdine karar vermiştir, demek ki giriştiği mes'uliyetin bütün akibetlerini tartmış ve taahhüd edilen şartlar içinde tam müzaherette bulunmağı kararlastırmıştır.»

«Times» in mütaleası

Londra 31 (a.a.) — Times gazetesi Sovyet büyük elçisi Maiski'nin dün Hariciye Nezaretine yaptığı ziyaret esnasında, Fransız - İngiliz projesinin bazı noktaları üzerine Lord Halifaks'ın nazarı dikkatini celbettiğini yazıyor ve diyor ki:

«Sovyetler, henüz resmen cevab vermiş değillerdir. Moskovadaki İngiltere büyük elçisi, Molotof ve Potemkin'le müzakerelere devam ediyor. Molotof, Fransız - İngiliz tekliflerinin neyi ifade ettiğine dair İngiliz sefirinden bazı şeyler sormuştur. İngiltere Hariciye Nezareti bu suallerin cevabını göndermiş bulunuyor.

Öğle anlaşılıyor ki, Sovyet hükûmeti, Baltık devletlerinin bitaraflıkları yüzünden sulh cephesinde bir gedik mevcud kalacağı kanaatindedir.»

Keklik yüzünden bir cinayet

Ermenak (Hususî muhabirimizden) — Ermenak kazasının Halimiye nahiyesinde bir keklik yüzünden bir cinayet olmuş, Osman Altın adında biri Mehmed Demirel adındaki adam tarafından öldürülmüştür. Hâdisenin asıl sebebi henüz kat'iyetle malûm olmamakla beraber bunun bir keklik yüzünden vukua geldiği kuvvetle tahmin edilmektedir. Osman Altın av meraklısıdır ve avcılıkta o havalide şöhreti olan bir de kekliğe sahibdir. Osman Altın bu keklik kafesini elinde alarak sık sık ava gider ve kekliği öterek diğer keklikleri başına toplamak hususunda meharet sahibi olduğundan daima bol avlarla evine dönermiş. O gün gene kekliğini alarak evinden çıkmış, fakat dönüş vakti hayli geçtiği halde evine gelmemiştir. Bu vaziyetten şüphelenen Osmanın kardeşi, avcıyı aramak için çıkmış ve av mahallinde sabahleyin kekliğini alarak neş'e içinde ava giden Osmanın ölüsünü görmüştür. Köye dönerek jandarmayı haberdar edince jandarma küçük bir tetkik yaparak Osmanın bu keklik için ayni köyden Mehmed Demirel tarafından av çiftesile öldürüldüğünü anlamıştır. Suçlu yakalanmıştır. Hâdisenin başka sebebleri ve Demirelın suç ortakları olup olmadığı araştırılmaktadır.

İtalyan akademileri birleştirildi

Roma 31 (a.a.) — Bu sabah saat 10 da Mussolini'nin riyasetinde toplanan nazırlar meclisince tasvib edilen bir kanun lâyihasına göre İtalyan kraliyet akademisile millî kraliyet akademisi «İtalya Kraliyet Akademisi» ismi altında birleşecektir.

Pragda nazi teşkilâtı

Prag 31 (a.a.) — Praguaki nazi partisi teşekkül devresini ikmal etmiştir. Pragda bulunan bütün Almanlar 12 kısma ayrılmış olan hususî deftere şimdi mukayyed bulunmaktadırlar. Her kısım bir Führere tâbidir. Bunlar da Prag Führeri Conshanta Hoen'nin emri atında bulunmaktadırlar.

GÜNÜN BULMACASI

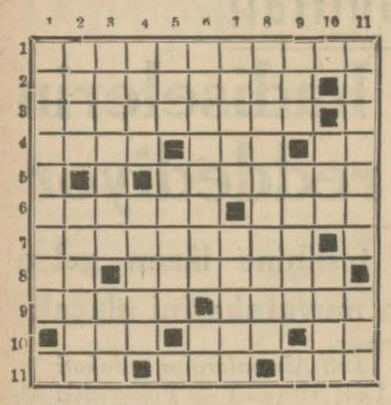

Soldan sağa:

1 — Doğru olmıyan bir söz fırlatarak (iki kelime). 2 — Habeşistanın merkezi. 3 — İçki bayilerinden (iki kelime). 4 — İmdad istiyenin feryadlarından, bir taraf, ters çevirin bir hayvan olur. 5 — Ekseriya mezelik olarak yenen bir hayvan. 6 — Büyük süslü sopa vücude getirl (mürekkeb emir), başka bir emir. 7 — Kulübeler (cemi). 8 — Derdlinin feryadı, zannederek. 9 — Otorulacak yerlerden, fıçı mantarı. 10 — Civcivin feryadı, bir hastalık, nota 11 — Bir emir, bir musiki aleti, misafirhane.

Yukarıdan aşağıya:

1 — Ankara vilâyetinin bir kazası. 2 — Yok, yalancı değil. 3 — Bir çeşid paralar (cemi), ters çevirin çivinin girinti ve çıkıntısı olur. 4 — Talik eden, memnun. 5 — İnsan, itenin arkadaşı. 6 — Bir cins kalın kumaş vücude getiren (iki kelime), bir harfin okunuşu. 7 — Türkün başka bir cinsi, güzel. 8 — Eskiden başa sarılan bir cins bez (iki kelime). 9 — Ters çevirin bir yemiş olur, tevakkuf mahalli. 10 — Madeni sicim, baş. 11 — Bir cins büyük bıçak fürüht et! (mürekkeb emir), çağırma vasıtalarından.

Evvelki bulmacanın halledilmiş şekli

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1	M	E	D	E	N	İ	Y	E	T	■	K
2	Ü	Ş	E	N	E	N	■	R	A	Ç	A
3	Z	İ	F	İ	R	■	F	İ	K	İ	R
4	A	Y	İ	N	■	K	A	Ş	I	M	A
5	Y	O	■	■	M	E	L	E	M	E	K
6	E	K	İ	N	E	K	E	N	■	N	U
7	D	■	K	A	■	E	R	■	M	■	L
8	E	S	A	F	İ	L	■	K	E	K	A
9	L	A	M	İ	S	E	■	E	R	İ	K
10	E	M	E	L	■	M	E	T	A	L	■
11	R	■	T	E	P	E	L	E	M	E	K

Ankara Borsası 31/5/939

KAPANIŞI

	Açılış	Kapanış
1 İngiliz lirası		5,93
100 Dolar		126,6425
100 Fransız frangı		3,355
100 Liret		6,66
100 İsviçre frangı		28,54
100 Holanda florini		68,0675
100 Ravhişmark		50,815
100 Belga		21,5625
100 Drahmi		1,0825
100 Leva		1,56
100 Pezeta		14,035
100 Zloti		23,845
100 Pengo		24,8425
100 Ley		0,905
100 Dinar		2,8925
100 Yen		34,62
100 İsveç kronu		30,535
100 Ruble		23,9025
Esham ve Tahvilât		
Ergani		19,—
Sıvas-Erzurum 1		19,61

OSMANLI BANKASI

İLÂN

Osmanlı Bankası hisse sahibleri, dahilî nizamnamenin 29 uncu maddesine göre, 20 Haziran 1939 salı günü saat on iki buçukta, Londrada, E. C. 2. Old Broad Street, Winchester House'da toplanacak yıllık umumî içtimaa davet edilir.

Müzakere ruznamesi:

1 — Umumî komitenin 1938 senesine aid raporu,
2 — 31 ilkkânun 1938 tarihinde rüyet edilen hesabların tasdikı,
3 — Temettü hissesinin tayini,
4 — Umumî komiteye aza intihabı.

Banka dahilî nizamnamesinin 27 nci maddesine göre, heyeti umumiye, en az 30 hisse senedi olan hisse sahiblerinden te rekküb eder. Ancak yalnız yevmi içtima olan 20 haziran 1939 dan en az on gün evvel hisselerini zirde gösterilen merkezlerle şubelere teslim eden hissedarlar bu içtimaa iştirak edebileceklerdir.

Pariste, Meyerbeer sokağında (IX e) 7 numaralı banka merkezine,

Londrada, Throgmorton Street (E.C. 2.) de 26 numaralı Banka merkezine,

İstanbulda, Banka idare merkezine ve Bankanın muhtelif şubelerine.

Deniz Kulubünden:

2 nisan 1939 tarihinde toplanan heyeti umumiye içtimaında verilen karar mucibince 4 haziran 1939 pazar günü saat 15 te Modada kâin kulüb merkezinde fevkalâde olarak umumî toplantı yapılacağını muhterem üyelerimize bildiririz.

Ruznamei müzakerat:

Nizamnamemizin tadili.

Zayi — 928 senesinde Sarıyer 36 ncı ilk okuldan aldığım şehadetnameyi kaybettim. Yenisini alacağımdan eskisinin hükmü yoktur.

Şarife Sabri

Üç aylıkların tediyesi

İstanbul Defterdarlığından:

Eyüp, Fatih, Eminönü, Beyoğlu, Beşiktaş, Üsküdar, Kadıköy Malmüdürlüklerinden Mütekaid dul ve yetimlerin Haziran, Temmuz, Ağustos 1939 üç aylık maaşlarının tediye günleri

Tarihi	Beşiktaş Malmüdürlüğünden Mülkiye yetim ve tekaüdleri	Beşiktaş Askeri yetim ve tekaüdleri	Beyoğlu Malmüdürlüğünden Mülkiye yetim ve tekaüdleri	Beyoğlu Askeri yetim ve tekaüdleri	Üsküdar Malmüdürlüğünden Mülkiye yetim ve tekaüdleri	Üsküdar Askeri yetim ve tekaüdleri	Eyüb Malmüdürlüğünden Mülkiye yetim ve tekaüdleri	Eyüb Askeri yetim ve tekaüdleri
3/6/939 cumartesi:	1-150	1- 350	1- 200	1- 600	1- 300	1- 600	1- 40	1-100
5/6/939 pazartesi:	151-350	351- 700	201- 550	601-1200	301- 600	601-1200	41- 80	101-200
6/6/939 salı:	351-500	701-1000	551- 800	1201-1800	601- 900	1201-1800	81-120	201-400
7/6/939 çarşamba:	501-650	1001-1300	801-1050	1801-2400	901-1201	1801-2400	121-160	401-500
8/6/939 perşembe:	651-800	1301-1600	1051-1300	2401-3000	1201-1500	2401-3000	161- ilâ	501-600
9/6/939 cuma:	801- ilâ	1601- ilâ	1301- ilâ	3001- ilâ	1501- ilâ	3001- ilâ	— —	601- ilâ

Tarihi	Eminönü Malmüdürlüğünden Mülkiye yetim ve tekaüdleri	Eminönü Askeri yetim ve tekaüdleri	Kadıköy Malmüdürlüğünden Mülkiye yetim ve tekaüdleri	Kadıköy Askeri yetim ve tekaüdleri	Fatih Malmüdürlüğünden Mülkiye yetim ve tekaüdleri	Fatih Askeri yetim ve tekaüdleri	1 inci gişe	Askeri yetim ve tekaüdleri 2 nci gişe
3/6/939 cumartesi	1- 400	1- 500	1- 250	1- 500	1- 500	1- 500		3001-3500
5/6/939 pazartesi:	401-1000	501-1100	251- 500	501-1000	501-1000	501-1000		3501-4000
6/6/939 salı:	1001-1400	1101-1600	501- 750	1001-1500	1001-1500	1001-1500		4001-4500
7/6/939 çarşamba:	1401-1800	1601-2100	751-1000	1501-2000	1501-2000	1501-2000		4501-5000
8/6/939 perşembe:	1801-2200	2101-2600	1001-1250	2001-2500	2001-2500	2001-2500		5001-5500
9/6/939 cuma:	2201- ilâ	2601- ilâ	1251- ilâ	2501- ilâ	2501- ilâ	2501-3000		5501- ilâ

1 — Zat maaşları sahiblerinin muayyen günlerde gişelere müracaatle maaşlarını almaları lâzımdır. Aksi takdirde istihkakları umumi tediyattan sonra verilecektir.

2 — Tadiyata sabahleyin saat dokuzdan itibaren başlanacak ve on ikiye kadar devam edilecek ve öğleden sonra saat on üçte tekrar başlanarak on yedide nihayet bulacaktır.

3 — Maaşlarını Emlâk Bankasından alacak olan zat maaşları sahiblerinin cüzdanlarının Malmüdürlüklerince vizesine lüzum yoktur. Bunlar doğrudan doğruya bankaya müracaatle istikrazatta bulunabilecekler dir.

Türkiye İş Bankası A.Ş. den:

Kasımpaşada Bedreddin mahallesinde 6, 8, 10 numarada mukayyed büyük ve küçük taraflı un fabrikası, mükemmel ve işler bir halde, bütün alât ve edevatı, bitişik iki deposile birlikte satılıktır.

1 — Bankamız, fabrikayı en müsaid ve haddi lâyikında görülen teklif sahibi lehine ihale edecektir.

2 — Talibler, müracaatten evvel fabrikayı iyice gezip göreb'lirler.

3 — Tekliflerin ilk ilân tarihi olan 1 haziran 939 tarihinden itibaren beş hafta zarfında yapılması lâzımdır.

4 — İsteklilerin bu müddet zarfında bankamıza müracaatleri ilân olunur.

Karahallı Belediyesinin Hamam ve Buğu Sandığı İnşaatının Kapali Zarf Usulile İlânı

A — İnşaatın keşif bedeli 10103 lira 10 kuruştur.

B — Muvakkat teminat 757 lira 73 kuruştur.

C — İhale 20 gün müddetle 4/6/939 gününden 23/6/939 cuma günü saat 15 te Karahallı Belediyesi binasında toplanacak olan Eksiltme Komisyonunda yapılacaktır.

D — Münakasaya iştirak edeceklerin bu işe ehil olduklarına dair fen dairelerinden ehliyeti olması lâzımdır.

F — İş bu inşaat ihalenin bitiminden altı ay sonra ikmal edilecektir.

G — Bu işe aid şartname plân vesairesi bilâbedel Karahallı Belediyesinden istenecektir.

Ç — Kapalı teklif zarfları muayyen gün ve saat 16 da Karahallı Belediyesine verilmiş olacaktır. (3768)

Konya C. Müddei umumiliğinden:

1 — Konya Cezaevinin bir yıllık ekmek ihtiyacı 5/6/939 gününden 26/6/939 gününe kadar (15) gün müddetle kapalı zarf usulile eksiltmiye konulmuştur.

2 — 30/6/939 tarihinde cuma günü saat (10) da Konya Cumhuriyet Müddeiumumiliği dairesinde icra kılınacaktır.

3 — Talibler teklifnamelerini o gün saat (9) dan evvel Komsyon Riyasetine vermiş bulunacaktır.

4 — Ekmek ikinci nevi yerli unundan has olacak ve talibler bedeli muhammeninin % 7,5 yüzde yedi buçuğu olan (1655) bin altı yüz elli beş lira (64) altmış dört kuruşluk teminatı muvakkatelerini teklifnamelerile birlikte Komisyona vermiş bulunacaktır.

5 — (4) üncü maddede nev'i gösterilen has ekmeğin kilosu şimdiki nark ile (9) dokuz kuruştur.

6 — İlân vesair bütün masraflar müteahhide aiddir.

7 — Fazla izahat almak ve şartnameyi görmek istiyenlerin Konya Cezaevi Direktörlüğüne müracaatleri ilân olunur. (3820)

Trabzon Belediye Encümeninden:

1 — Trabzon Belediye mezbahasının mevcud binası dahilinde, gümrük resmi haric olmak üzere 18,000 lira muhammen bedelli et ve muhtelif mevaddı gıdaiye için soğuk hava mahzenleri tesisatı ile buz istihsaline mahsus tesisat yaptırılacaktır.

2 — Bu işe aid olmak üzere, tanzim olunan mukavelename projesi, eksiltme şartnamesi. fennî şartname ve avan proje, parasız olarak Belediye Fen İşleri Müdürlüğünden alınabilir.

3 — İşbu tesisat on yedi gün müddetle ve kapalı zarf usulile eksiltmiye konulmuş olup, eksiltme 9 haziran 1939 cuma günü saat 14 de Belediye Encümeninde icra olunacaktır.

4 — Muvakkat teminat 1350 liradır.

5 — İbrazı icab eden vesaik eksiltme şartnamesinde gösterilmiştir.

6 — Teklif mektubları 9/6/1939 cuma günü saat 13 e kadar Eksiltme Komisyonu Rıyasetine tevdi edilmiş olacaktır. (3791)

Ankara Yüksek Ziraat Enstitüsü Rektörlüğünden:

Şimdiye kadar Ziraat, Veteriner, Orman Fakültelerinden mezun olan talebenin diplomaları tevzi edileceğinden alâkalıların aşağıdaki esaslar dahilinde Rektörlüğe müracaatleri ilân olunur. «1876» (3511)

1 — Fakülte kayıd numarası
2 — Açık künye ve soy adı
3 — Enstitüden aldığı vesikanın iadesi
4 — Bir liralık damga pulu
5 — 4 aded vesika fotoğrafı
6 — Taahhüdlü mektub için iktiza eden 12 kuruşluk posta pulu
7 — Açık adresleri.

Yarım litrelik şişesi perakende 100 kuruştur.

SATICILARA YÜZDE ON TENZİLÂT YAPILIR.

inhisar satış kamyonlarından, satış mağaza ve depolarından isteyiniz.

Parti Kurultayının dünkü celsesi çok hararetli oldu

[Baştarafı 1 inci sahifede]

miş olduğunuz karar dün Başvekil Refik Saydamın riyaseti altında ve delegeleriniz marifetile icra edilmiştir. Arzederim. Birçok tazim telgrafları gelmiştir. Heyetimiz namına divanı riyaset tarafından bunlara cevab verilmektedir.»

Bundan sonra Program ve Nizamname encümeninin raporu okundu. Raporu müteakib söz alan Parti Genel Sekreteri doktor Fikri Tuzer şu beyanatta bulundu:

Fikri Tüzerin beyanatı

«— Aziz arkadaşlarım,

Yüksek tasvibinize arzolunan yeni Parti program ve nizamnamesinin tetkikine başlanmazdan önce bundan evvelki kurultayınızın kabul etmiş olduğu program ve nizamnamenin bazı kısımlarında yapılan değişiklikleri ve konulan yeni hükümleri hulâsaten arzetmek ve bu değişikliklere sebeb olan hâdise ve mecburiyetlerle dört senelik müşahade ve tecrübelerimize müstenid kanaat ve düşüncelerimizi kısaca izah etmeyi lüzumlu ve faydalı bularak huzurunuza çıkmış bulunuyorum.

Arkadaşlar,

Hepinizce malûm olduğu üzere dördüncü büyük kurultayınızın Parti programımıza ilâveten koymuş olduğu ana prensiplerle Parti programımız cidden mütekâmil bir şekil almış, çalışma sistemimizi tayin ve gideceğimiz yolun istikametini sarih olarak tespit eden bir yasa mahiyeti iktısab etmiştir.

Keza, Parti nizamnamemizde iç çalışmalarımız için çok amelî ve tatbikat bakımından da o nispette faydalı bir şekil almıştır.

Bununla beraber umumî idare heyetiniz dördüncü büyük kurultaydan bugüne kadar geçen dört senelik müşahede ve tecrübeleri ve bilhassa değişmez Genel Başkanımızın yüksek ilham ve kıymetli irşadları neticesi olarak gerek programımızda ve gerekse nizamnamemizde bazı tadilâtın yapılmasını ve yeni bir iki esasın konulmasını lüzumlu görerek bu mevzulara aid hükümleri ve değişiklikleri ihtiva eden yeni program ve nizamname projelerini hazırlamış ve yüksek huzurunuza sunmuştur. Yüksek kurultayınızca tefrik edilen encümen tarafından tetkik ve yüksek tasvibinize arzedilen ve Partimizin program ve nizamnamesindeki esaslara dokunmıyan ve yalnız iç çalışmalarımıza ve Parti teşkilâtımızın organizasyonuna taallûk eden bu yeni hükümleri mucib sebeblerile ve sırasile mücmelen arzedeceğim:

Program

A — İktısad:

1 — Ziraî kredi:

Ziraî kredinin en büyük hedefleri olan çiftçinin işletme sermayesi unsurlarını tamamlamak, ziraî istihsali verimlendirmek ve ehilleştirmek, çiftçiyi toprağa ve ziraî işletme vasıtalarına sahib kılmak, ziraî mahsullerin sürüm ve satışını kolaylaştırmak ve artırmak hususlarına ciddî bir ehemmiyet verdiğimiz için bu cihetler 7 nci maddenin «B» fıkrasında yeni bir hüküm olarak tavzih edilmiştir.

2 — Ticaret mübadelesi:

12 nci maddenin eski şeklinde bulunan ve ticarî mübadeleyi alâkalandıran son fıkra, iktısadiyatımızın istikbali noktai nazarından faydalı görülmediği için kaldırılmıştır.

3 — El işleri ve küçük san'atlar:

El işleri de dahil olduğu halde küçük san'atlarımızın inkişaf ettirilmesi ve halkın mutad işler haricindeki vakitlerinin heder edilmiyerek kıymetlendirilmesi gibi zâhiren küçük görünen hususların hakikatte ne derecelerde mühim birer iktısadî amil oldukları meydanda olduğundan bu cihetler de programımıza yeni bir madde halinde ithal edilmiştir. (Madde 14)

4 — Şoseler, devlet yapıları ve şehircilik:

Memleketi iyi bir şose şebekesine kavuşturmak için yapılıp tatbik edilecek olan programda millî iktısad icablarile yurdun emniyet ve müdafaası düşüncesine dikkat edilmesi ve ehemmiyetle merkezleri bağlıyan ana yollardan bir kısmile büyük köprülerin devletçe yaptırılması, vilâyet yollarının umumî ve mıntakavî bakımlardan sınıflandırılarak iyi geçid verir bir halde bulunmaları için daimî tamir işlerine dikkat edilmesi ve devlet yapılarile şehircilik işlerinde teknik ve plânlı esaslara göre çalışılması hususlarındaki ehemmiyet gözönünde bulundurularak eski 26 ncı maddenin son fıkraları daha vâzıh bir şekle konmuş ve yeni 27 nci maddenin sonuna eklenmiştir.

B — Millî talim ve terbiye:

1 — İlk tahsil:

Aziz arkadaşlarımın da malûmu olduğu veçhile Millî Talim ve Terbiyede esas düsturumuz cehli gidermektir. Öğretmenlerimizin kifayetsizliğine ve köy okullarının azlığına rağmen partimizin bu yüksek emelini tahakkuk ettirebilmek için Maarif Vekâletiniz son senelerde bu mevzu üzerinde yaptığı tetkikat neticesinde köy eğitmenleri yetiştirip çalıştırmayı muvafık görmüş ve az zamanda önemli sonuçlar elde etmiştir. Öğretmen gönderilmesine imkân bulunmıyan köylerimizin öğretim ve eğitim işlerinde köylüye rehberlik etmek üzere hususî şekilde yetiştirilen ve yetiştirilecek olan bu köy eğitmenlerinin çalıştırılması ve sayılarının sür atle çoğaltılması muvafık görülerek köy ilkokul işini ve parti programımızın bu mevzua aid ana hükümlerini yerine getirmek için bu sistemin - ilk tahsil hakkındaki esaslar gözden uzaklaştırılmaksızın - tamim ve inkişaf ettirilmesi maksadile programın 45 inci maddesinde gördüğünüz «B» fıkrası tedvin edilmiştir.

2 — Yüksek tahsil:

Üniversitelerimizle yüksek okullarımızın kendilerinden beklenen ilim ve ihtisas elemanlarını yetiştirecek ve memleket dahilinde ilmî hareketlere destek ve kaynak olabilecek bir mükemmeliyete eriştirilmeleri ve bunların sayı itibarile de çoğaltılarak Maarif Vekâletinin idaresinde birleştirilmeleri maksadile 45 inci maddenin eski «P» fıkrası tevsi ve tavzih edilerek yerine «E» fıkrası ikame edilmiştir.

3 — Türk dili üzerinde çalışmalar:

A — Dil işi:

Programın 44 üncü maddesinin «G» ve «H» fıkralarından anlaşılacağı vech üzere millî dilin tekâmülü uğurunda şimdiye kadar sarfedilen hayırlı çalışmalara devam edilmekle beraber bu kutlu gayretler neticesinde elde edilecek semerelerden bütün ilim ve tedris müesseselerinin istifade edebilmesi için bu işin Maarif Vekâletince sıkı ve şümullü bir nezaret altında düzenlenmesi uygun görülmüştür.

B — Türk lûgat ve ansiklopedisi:

Şimdiye kadar tedvini müyesser olamıyan Türk lûgat ve ansiklopedisinin bir an evvel hazırlanabilmesi için eski 45 inci madde buna aid bir hüküm ilâvesile genişletilmiş ve bu suretle yeni 49 uncu maddede görülen şekle konmuştur.

4 — Halk terbiyesi:

A — Halk odaları:

Klâsik okul terbiyesinden başka yurd içindeki büyük kütlenin kültür seviyesini yükseltmek ve görüşlerini düzeltmek, inkılâbımızın kutsal hatıra ve heyecanlarını yaşatmak, Parti umdelerimizin temiz manalarile icablarını öğretmek, hulâsa, vatandaşları bir arada ve bir emel uğurunda yürütmek maksadile kurulmuş olan Halkevlerimizin meşkûr mesaisinden Halkevi açılmasına imkân olmıyan yerlerin de istifadesini temin etmek üzere halk odaları teşkilâtının yapılması lüzumlu görülerek programın 51 inci maddesinde bu noktaya da işaret edilmiştir.

B — Sinemalar:

Aramızda sinemanın, halk kütlelerinin ahlâk ve karakteri üzerinde yaptığı müspet ve menfi tesirler gözönüne getirilerek milletimizin yüksek ahlâkını ve salâbetli karakterini ifsad etmiyecek ve bilâkis manevî bünyemizin sıhhat ve selâmetini temin edecek bir terbiye vasıtası olarak inzibata alınması ve alâkadar makamlarca daha sıkı bir murakabeye tâbi tutulabilmesi için eski 50 nci madenin bu işe aid fıkrası tevsi ve yeni program projesinde 30 uncu madde olarak tesbit edilmiştir.

C — Adlî işler:

Tevkifane ve hapisaneler:

Hapisanelerimizin tevkifanelerden ayrılması hakkında ötedenberi güttüğümüz noktai nazarı muhafaza etmekle beraber genc yaştaki mevkuf ve mahkûmların büyüklerden ayrı bulundurulması hususunun temin edilmesi lüzumu da 64 üncü maddenin son fıkrasında tasrih edilmiştir.

Ç — Hayır cemiyetleri:

Âmme hizmeti gören hayır cemiyetlerimizin ve bilhassa bunlardan umumî, hususî ve belediî bütçelerden yardım görenlerinin gelişi güzel sarfiyat ve israfatta bulunmalarına mâni olacak bir şekilde murakabeleri lüzumlu ve faydalı görüldüğünden bu cihet de yeni tedvin edilen 68 inci maddede tebarüz ettirilmiştir.

Nizamname

Aziz arkadaşlar,

Programda yapılan değişikliklerin ve yeniliklerin nelerden ibaret bulunduğunu arzetmiş bulunuyorum. Sözlerime nihayet vermeden biraz da nizamnamede göreceğiniz yeni maddeler hakkında marazatta bulunacağım:

Bilirsiniz ki, şimdiye kadar mer'î olan nizamnamede genel başkan vekilliğinin kime tevcih edileceğine dair hiçbir kayıd mevcud değildi. Bu cihetin vâzih ve her türlü tereddüde mâni olmasındaki ehemmiyet izaha muhtac olmadığından 27 nci madde bu maksadı temin için ilâve edilmiştir.

Nizamnamenin 28 inci maddesi de yeni bir hüküm olarak nazarı dikkatinizi celbedecektir. Hükûmet ve Parti birliğine dair Genbaşkur tarafından 18/6/936 tarihinde ittihaz edilen kararın tatbik mevkiinde kaldığı üç seneye yakın bir zaman zarfındaki müşahedeler, bu vaziyetin idamesinde bir fayda olmadığı kanaatini tevlid etmiş ve bir murakabe cihazı olan Partiye daha emin ve salim bir faaliyet imkânı temin edebilmek için evvelemirde genel sekreterlikle Dahiliye Vekâletinin birbirinden ayrılmasına lüzum görülmüştü. Ayni sebebin vilâyetlerdeki teşkilâtlar üzerinde müessir olması icab edeceğinden vilâyat Parti reisliklerinin de valiliklerden tefrik edilmesine zaruret hasıl olacağını takdir buyurursunuz. Esasen Genbaşkurun yukarıda arzettiğim kararından kasdedilen gaye, hükûmet ve Parti işlerinin bir ahenk dahilinde sevk ve idare edilmesi imkânının temininden ibaret iken maksadın hasıl olamaması ve buna mukabil matlûb ahengin behemehal tesis ve teminine zaruret bulunması genel sekreterlik makamında bulunacak zatın Parti kabinesinde yer almasını icab ettirmiştir. Bu suretle genel sekreterin, halkın şikâyet, dilek ve ihtiyaclarına müteallik meseleleri kabinedeki arkadaşlarile görüşüp anlaşarak halletmesi ve devletin iç ve dış politikası üzerinde devamlı bir surette tenevvür ederek Parti işlerini ona göre sevk ve idare edebilmesi mümkün olacağı gibi Parti başkanlıklarından ayrılan valilerin de Parti işlerini az çok bir devlet işi addederek bu işlerle alâkalarını temin edecektir.

Nizamnameye koyduğumuz yeni hükümlerden birkaçı da Partimizin B. M. Meclisindeki ana grupundan başka «Parti müstakil grupu» adı ile yepyeni bir mürakabe uzvunun doğmasını temine matuf olanlarıdır. Partimizi, tıpkı diğer gruplarınız gibi B. M. Meclisinde temsil edecek olan müstakil grupun ne surette teşekkül edeceğine, vazife ve salâhiyetlerinin nelerden ibaret olacağına müteallik tafsilâtı nizamnamenin 117 nci maddesile 124 üncü maddesi arasındaki 6 maddede bulacaksınız.

Aziz arkadaşlarım,

Çeyrek as rlık siyasî tarihimizin pek dağ dağalı geçen safahatı gözönüne getirilirse tek fırkalı kalmanın, aziz ve mübarek vatanımızın yüksek menfaatlerine en uygun bir siyaset olduğu teslim edilir. Fakat buna mukabil tek bir siyasî teşekküle mensub azadan vücud bulan bir Mecliste kendi kendini tenkid ve mürakabe imkânlarının da teminine zaruret bulduğu red ve inkâr edilemez bir hakikattir. Yüksek tasvib ve müzaheretinize mazhar olduğu takdirde «Parti müstakil grupunun» bu pek mühim ve hayatî vazifeyi tamamile başarabilecek dinc bir kuvvet ve zinde bir uzviyet olacağına kani bulunuyorum.

Aziz ve muhterem arkadaşlarım,

Nizamnamenin şimdi sıra itibarile 138 inci olan eski 128 inci maddesine de nazarı dikkatinizi celbetmek isterim. Bu maddenin Partili meb'us arkadaşlarımızı birtakım memnuiyetlere riayetle mükellef tuttuğunu bilirsiniz. Bundan maksad olan gaye, arkadaşlarımızı haddizatında belki pek meşru olan birtakım haklardan mahrum etmekten ziyade, aziz Partimizin yüksek otoritesini ve alâkalı arkadaşların şahsî şeref ve haysiyetlerini korumaktan ibarettir. Bunun da yüksek tasvibinize lâyık görüleceğini ümid ederim.

İşte aziz arkadaşlar, gerek program ve gerekse nizamnameye konan belli başlı hükümleri arzetmiş bulunuyorum. Diğer ufak tefek tay ve ilâveler hakkında ayrıca izahat verip de kıymetli vakitlerinizin israf edilmesine meydan vermiyeceğim. Maruzatıma nihayet verirken hepinizi hürmet ve muhabbetle selâmlar, partimizin tekâmül ve inkişafına pek müessir birer âmil olacaklarına emin bulunduğum bu lâyihaların yüksek tasvibinize iktiran etmesini temenni ederim. (Alkışlar).

Hikmet Bayurun mütaleaları

Beyanattan sonra ilk söz alan Hikmet Bayur (Manisa) müstakil grup hakkında bazı noktaların tenevvürü için sualler sordu ve ezcümle dedi ki:

«— Şimdiye kadar mühim ve esaslı meseleler Parti grupunda mevzuu bahsolur, orada istenildiği kadar müzakere ve münakaşa edilir, varılan netice Parti meb'uslarını bağlardı. Partide müzakere edilmemiş olan meseleler hakkında ise Mecliste herkes tabiî malûm ve muayyen olan hududlar dahilinde her tenkidi yapmakta herşeyi söylemekte serbestir. Vaziyet böyle idi. Şimdi Partide karara bağlanmamış meseleleri mevzuu bahsetmek, sual sormak, tenkid yapmak, yalnız seçilecek 21 kişiye mi mahsus olacak, yoksa eskisi gibi mi? (Eskisi gibi sesleri). Fakat bunda sarahat yoktur. Dolayısile eskisi gibi olacağı akla geliyorsa da konuşurken bazı arkadaşlarda tereddüd gördüm. Sonra şimdiye kadar esaslı ve mühim meselelerde Partide karar alınırdı. Şimdi bu 21 arkadaş Partide bu kararın alınması esnasında reylerile müesir olamıyacaklardır. Bu 21 arkadaştan bu hakkı nezzetmeğe hakkımız var mıdır? Benim söylemek istediğim şudur: İstiyenler arasında bir seçim yapılsın. Sonra deniyor ki, bunlar vekil olamazlar. Bu da doğru değildir. Mademki bunlar da Parti tarafından tercih edilmiş arkadaşlardır, böyle bir takyid doğru olamaz.»

Partiye gireceklerin yaşları

Manisa delegesi Haşim, herhangi Partili arkadaşı grupta fikrini müdafaa etmek hakkından nezzetmek doğru olmadığını kaydettikten sonra dedi ki:

«— Eski ahkâma göre 18 yaşını bitirmiş ve Parti nizamnamesinde yazılı evsafı haiz bulunanlar Partiye kaydedilebilirlerdi. Şimdi bu madde (22 yaşını ikmal eden) tarzında tashih edilmiştir. 18 yaşını bitiren bir genc, evleniyor, gene ayni yaştakilere meselâ İş kanununda büyük işçilere tahmil edilen işler verilebiliyor, neden Partiye giremesin?»

Haşim Manisa, Parti nizamnamesinde rozet ve marş kaydı bulunduğundan ve bunların nedense çıkarılmadığından bahsile nizamnamedeki Parti marşının (Atatürk marşı) şeklinde zikredilmesini temenni etti.

Çanakkale delegesi Ali, büyük kurultay münasebetile ihtisaslarını anlattıktan sonra tedili teklif edilen maddelerden 21 kişilik müstakil gurubun teşekkülü ile ilyön kurulu başkanlığının valilerden alınması yolundaki kararın isabetli olduğunu izah etti.

Refik İnce (Manisa) heyeti umumiye hakkında söylenecek sözlerin ancak tadillere müteallik olmasını usule daha uygun buldu.

Sırrı İçöz (Yozgad) müstakil meb'uslar hakkında Hikmet Bayurun temas ettiği noktalara dair mütalealarını söyledi. Memurların Partiye intisab edebilmesi için ancak tekaüd veya istifa suretile meslekten ayrılmaları şartını (hükûmet, Parti hükûmeti, memur da onun memuru) olduğundan doğru bulmadı.

Kayseri delegesinin temennileri

Kayseri delegesi Şükrü Nayman dedi ki:

«— 1936 mayısının dokuzuncu günü Ebedî Şef Atatürkün çevresinde dördüncü büyük kurultayı açtığımız gün, bugün tadilile uğraştığımız eski tüzük o kurultayın tasvibine sunulmuştu. Tüzük o zaman Türkün kaybolan ana dilinde aranmış, bulunmuş birçok ıstılahlarla kurultay huzuruna sevkedilmişti. Yeni nizamnamede bu ıstılahlar hemen tamamen değiştirilmiştir. Eğer eski ıstılahlar dilimizin ana bünyesine uygun değil idiyse o gün niçin alkışlarla kabul ettik? Gerçi Türkçede (yanlış hesab Bağdaddan döner) diye bir darbımesel varsada bu Atatürkün eseridir, Yanlış hesab değildir ve bundan dönülmez.»

Mümtaz Ökmen, umumî idare heyetinin ihzarî mahiyetet tanzim ettiği bu nizamname projesinin tetkik eden encümenin malı olduğunu söze başlarken kaydettikten sonra Hikmet Bayurun mütalealarına cevab vererek dedi ki:

«— Müstakil grup, Parti manzumesinden ayrı başlı başına ve müstakil siyasî bir mevcudiyet irae eden ayrı bir teşekkül değildir. Parti teşkilâtı içindedir. Azaları da Parti azalarıdır. Her meb'us gibi bu arkadaşlar da millet kürsüsünden istediklerini söyliyebilir.»

Mazbata muharririnin izahatı

Encümenin mazbata muharriri Mehmed Ali (Samsun) da bu mevzu üzerinde izahat verdi.

Manisa delegesi Cehdi Çetin dedi ki:

«— Genel Sekreterin bir tamimile spor kulüblerine kayıdlı 18-19 yaşlarındaki Türk genclerini Partiye aza kaydettik. Şimdi yaşınız müsaid değil, sizi çıkarıyoruz, diyecek olursak zannederim ki gencleri gücendirmiş olacağız.»

Ali Yürüker (Samsun), İsmail Kemal (Çorum) da söz aldılar. Bundan sonra maddelere geçildi.

10 uncu maddede Haşim (Manisa) nın takriri üzerine Refik İnce:

«— Parti demek zaten Atatürk demektir. İmkân var mıdır ki, Parti denince Atatürk hatıra gelmesin. Bu sebeble ayrıca Atatürk için marşa lüzum yoktur, dedi. Takrir sahibi ısrar etti. Reye konan takriri kabul etmedi.

30 uncu maddede Afyon Karahisar delegesi Galib Demirel şu suali sordu:

— Genel sekreter kabinenin tabiî azası olarak kaydediliyordu. Genel başkan vekili neden azası değildir? Bunda bir tezad görüyorum.

Refik İnce — Partimizin nizamnamesi mevcud hükme ve kanunlara asla muhalif düşmez. Genel sekreterin kabinenin tabiî azası telâkki etmekle kendisine kabinede bir sandalye işgal etmek salâhiyeti verilmiş olmaz.

Encümenin mazbata muharriri bu madde üzerinde izahat vererek, dedi ki:

«— Genel Başkan vekili meb'uslardan biri olacaktır. Meb'us olduğu gibi, başka bir sıfatı da haiz bulunabilir. Bunu takdir, doğrudan doğruya Genel Başkana aiddir. Genel Başkan vekilinin kabineye girmesine gelince: Buna hiçbir mâni yoktur. Fakat böyle bir kayıd korsak, kabineye girecek sıfatı haiz olmıyan bir zatın Genel Başkan tarafından lüzumu halinde vekil tayin edilmemesine sebeb olur. Genel Sekreterin kabineye girmesi devlet vekili sıfatile olup, diğer Vekillerin salâhiyetini haiz bulunacaktır.

General Ahmed Yazgan — Mes'uliyet kabul edecek mi?

— Evet.

İbrahim Rauf Ayaşlı (Ankara) — Teşkilâtı esasiye ile telif edilebilir mi?

Mazbata muharriri devamla — Prensip mahiyetinde programda birçok esaslar kaydedilmiştir. Tatbikatı için icab eden kanunî yollara tevessül edilir.

Cevdet Kerimin mütaleaları

Cevdet Kerim İncedayı — Burada iki mesele üzerindeyiz. Biri Genel Başkan Vekili, Başvekil olmıyan Partinin mebuslarından biri olduğu takdirde, ki Genel Sekreter kabineye giriyor. Ondan daha üstün bir mercide bulunduğu halde, Heyeti Vekileden olmıyan Genel Başkan Vekili giremiyor. Heyeti aliyenize sunulan programın hazırlığında idare heyetinde bulunmam hasebile çalışmış bir arkadaşınız sıfatile şunu arzedeceğim ki biz Genel Başkanlık vekilliği mevkiini Parti teşkilâtının kademesi içinde çok yüksek bir makam olarak ele aldık. Onun için bu mevkiin sıfat ve salâhiyetinin ve değişmez Genel Başkan adına vazife eda edici vasıflarının Parti kabinesinin haricinde ve üstünde mahfuz kalmasını düşündük. Zaten Genel Başkan azasından ve nihayet değişmez Genel Başkan ve onun vekilliğinden sonra faal vazife ifa eden Genel Sekreter daima kabinede bulunur, orada cereyan eden vaziyetleri doğrudan doğruya kendisine aksettireceği için bu yüksek makamı elinde tutan zatın Heyeti Vekilenin günlük mesaisine iştirakine lüzum görmedik. Onun haricinde daha yüksek bir vaziyette bulunmasını esas maksada ve düşünceye uygun bulduk. Sonra kabine, Parti kabinesi olduğuna göre, Genel Başkanın memleket işlerinin icab ettirdiği herhangi bir meselede gidip kabinede bulunmasına ve beraber çalışmasına hiçbir mâni yoktur.

İkincisine gelince: Bu, genel sekreterin kabinenin daimî azası olması keyfiyetidir. Biz burada teşkilâtı esasiyeye akis yapmasını icab ettiren bir düşünce ile bu hükmü koymuş değiliz. Parti nizamnamesinin verdiği salâhiyetle, Heyeti Vekile içtimalarına muntazaman iştirak ve orada dahilî ve haricî vaziyette cereyan eden müzakerlere daha yakından vukuf ve daha isabetli bir iştirak şekli ele almdı. Bu hal, hükûmet ve Parti arasında karşılıklı menfaatleri telif için yapılmıştır. Bu vaziyet şimdiki kanunlar ahkâmına muhalif değildir ve Teşkilâtı Esasiyede de bir reaksiyonu mucib olmıyacaktır. Esasen genel sekreterin beyanatında da bunun mucib sebebleri esaslı olarak izah edilmiştir.»

59 uncu maddede kaza idare heyetleri müddetlerinin bir veya iki sene olması cihetti üstünde müzakereler açıldı .Süreyya Örgeevren iki sene olmasının tercih sebebleri hakkında esbabı mucibenin ikna edici olmadığını kaydederek maddedeki şekilde bir seneyi kâfi gördü.

Antalya delegesi Kâzım Ahmed, kaza idare heyetlerinin yapacağı vazifeleri tesbit edinciye kadar 7-8 ay hazırlık devresi geçirdiklerinden bunun iki sene olmasını müdafaa etti, verdiği bir takrirle köy nahiye kongrelerinin her sene, kaza kongrelerinin iki senede bir, vilâyet kongrelerinin dört senede bir toplanmasını teklif etti ve takririnde ısrar etti. Reye kondu. Takrir kabul edilmedi. Madde kabul olundu.

62 nci maddede memurların fırkaya girmesi işi üzerinde müzakere açıldı. Sırrı İçöz (Yozgat) fıkranın tayinini istedi. Encümen mazbata muharriri ve Reisi izahat verdiler. Sırrı İçözün takriri kabul edilmedi. Madde kabul olundu.

Nizamnamede müstakil grupa ayrılacak azaların grupdan ayrılış tarzları tespit edilmemiş olduğu ileri sürülerek bu noksanın tamamlanması temennisine mukabil, Şemseddin Günaltay tekrar izahat vererek, bunun Partinin hususiyetine aid bir şey olduğunu, müstakil grup azasının Kurultayda intihab edileceğini beyan etti.

Başvekilin verdiği izahat

Başvekil Dr. Refik Saydam da kürsüye gelerek: «Müstakil grup kurultay tarafından intihab olunacaktır. Altıncı Kurultay toplanıncaya kadar, ayni vazifeyi ifa edeceklerdir. İstifaları mevzuu bahs değildir.» dedi.

Diğer bir maddenin müzakeresinde Refik İnce Genel Başkan vekilliğinin ihdasını nizamnamede muvafık bulduğu işlerden biri olarak kaydettikten sonra, bu husustaki mütalealarını söyledi ve 105 inci maddede Parti grupuna değişmez Genel Başkan veya vekili reislik etmedikleri halde reisliğe, grup reis vekilleri geçer ibaresi bulunduğunu söyledi ve buna göre Başvekil, Parti grupunun reisidir, kaydının kaldırıldığını zannettiğini ve tutulan mesai tarzına göre, bunun muvafık olduğunu beyan etti.

Receb Pekerin sözleri

Receb Peker söz alarak kürsüye geldi ve Refik İncenin ince bir noktanın müzakeresine vesile olduğundan bahsetti ve mütalealarını söyledi. Mümtaz Ökmen tekrar izahatta bulundu. Receb Peker bu devletin bekasına hayat kaynağı olacak esas usulleri koymak hususunda en yüksek salâhiyeti olan makamın parti büyük kurultayı olduğunu tekrardan sonra birbirile alâkalı iki üç maddenin bir arada konuşulması lüzumunu duyduğunu kaydetti. Mümtaz Ökmen Umumî Reis Vekilliği, Umumî Reis tarafından intihab edilen, ancak onun tespit edeceği işleri gören bir makamdır diyerek, «bunun abes bir makam olduğunu ifade etmedim, lûtfen tashihi zehab etsinler. Receb Peker diyor ki: «İcra Vekilleri heyetinden olan bir zat reisi umumî vekili olamasın» biz, takyid etmek doğru değildir, nizamname bu şekilde kalsın, diyoruz.

Receb Peker — Takrirle bir teklif yapmıyorum, çünkü madde, daha evvel kabul edilmiştir ve o maddeyi öylece kabul edenler, onun İcra Vekilleri heyeti arasından olmıyacağını düşünmüşlerdir.

Refik İnce — Hepimiz öyle anladık.

Receb Peker (devamla) — Usul yüzünden maddenin yeniden müzakeresi icab etmezse bile, bu temayülün ifadesi kâfidir.

Müzakereye bir müddet daha devam edildi. Bundan sonra 104 üncü madde reye kondu, kabul edildi. Programın diğer maddeleri üzerinde de müzakerelere geç vakte kadar devam olundu. Kurultay heyeti umumiyesi yarın saat 15 te toplanacaktır.

Teşri ve murakabe hayatımızda inkişaf

[Başmakaleden devam]

met başında bulunduğu zamanlardanberi hep Mecliste mümkün olduğu kadar çok konuşulmasını ister, bunu açıktan açığa teşvik eder, ve ne zaman herhangi bir meseleden dolayı fazla konuşulursa bilhassa memnun ve adeta mes'ud olur.

Ona göre: Millet işlerinin doğru görülmesi esastır. Münakaşalar sonunda doğru olarak taayyün eden şekil en muvafıktır, bir. Bir de millet işlerinin icab eden yerlerinde alenen incelenmesi efkârı umumiye için teminattır. Millet Meclisi kürsüsünden Meclise değil, daha ziyade millete hitab olunmuş olur da onun için.

Türkiye Büyük Millet Meclisi çalışmaz ve konuşmaz mı? Bütün milletle beraber bütün dünya hergün görüyor ki bu Meclis pekâlâ konuşur, ve bilhassa çalışır. Türkiye Büyük Millet Meclisinin bilhassa encümen çalışmaları çok ciddî, devamlı ve verimlidir. Bu şekil Fransada uzun müddet meb'uslar meclisi reisliği yapmış olan M. Bouisson'a göre en ideal tarzdır. Fransız meclisinde çok konuşulduğundan şikâyet eden bu zat hatibler yekdiğerlerini fazla takib ettikleri zamanlarda ikide bir reislik makamından:

— Arkadaşlar meselelerle encümenlerde alâkadar olsalar burada bu kadar fazla söze lüzum kalmazdı.

Der dururdu.

Bizim Meclisimizde arkadaşlar meselelerle encümenlerde alâkadar olurlar, hatta fazla meşgul olurlar. Ancak Fransız meclisi eski bir meclistir, Türkiye Büyük Millet Meclisi demokrasi yolunda tekâmüller temin etmeğe mecbur yeni bir Meclis.

Bir de yeni hayatın bizden istediği bir konuşma tekâmülü vardır, ki o da filen tatbik oluna oluna tahakkuk edecektir. Münakaşa olunan ihtilâflı fikre bir nevi şahsî husumet başlangıcının sertliğini ve katılığını karıştırmamak lâzımdır. Fikirler ve meseleler, karşılıklı hürmet çerçevesi dahilinde, mücerred fikirler ve meseleler olarak mütalea edilebilmeli, bundan dolayı iki tarafın yekdiğere karşı beslediği sevgi ve saygıya asla eksiklik gelmemelidir.

İngiliz devletinde ve binnefis iktidarda bulunan hükûmetin nazarında muhalefetin muvafakat kadar kıymet ve ehemmiyeti vardır. Demokrasinin menşei sayılan o memlekette parlamento konuşmalarının alelekser çok itinalı bir nezaket gazesi içinde yapılması adeta ikinci tabıat haline gelmiştir.

Yukarıki mülâhazalar ayni parti içinde müstakil bir grup teşkilinin manasını daha etraflı anlamağa yardım eder sanırız. Müstakil grup meb'usları, meseleler bilhassa kritik edilebilecek cephelerinden mütalea etmeğe davet olunuyorlar demektir. Bu, onların hakikat öyle icab ettiği zaman tasvib edici mütalealarına asla mâni değildir. Nitekim öte tarafta Meclis ekseriyetinin tenkid ve tasvib hakları olduğu gibi mahfuz kalmaktadır.

YUNUS NADİ

M. Herriot bir otomobil kazasında yaralandı

Paris 31 (a.a.) — Meb'usan meclisi reisi Herriot, Montaragis civarında geçirdiği bir otomobil kazasında yaralanmıştır.

Herriot, derhal Parise doğru yoluna devam edebilmiştir.

Ağacı Türk Tutkalı Türk
ve Türk işçisi elinden çıkan üç karıncalı

Marka kızıl ve Karaağaçtan mamûl kontrplâkları tercih ediniz.
Kat'iyyen yırtılmaz, açılmaz, sıcaktan ve rutubetten kabarmaz.
Halk kontrplâk ve kaplama fabrikası
TÜRK LİMİTED ŞİRKETİ
İSTANBUL: Fabrika Eyüp Bahariye caddesi Tel: 20590
Yazıhane Rizapaşa caddesi Tel: 23141

Askerî Okullara Talebe Alınıyor

1 — 939 - 940 ders yılı için Kuleli, Maltepe, Bursa Askerî liselerile Konya ve Erzincan Askerî orta okullarının bütün sınıflarına, Kırıkkale San'at lisesinin 1. sınıfile Kayseri Zencidere Gedikli Erbaş Hazırlama orta okulunun 1. sınıfına talebe alınacaktır.

2 — Kabul şartları Askerlik şubelerile birinci maddede yazılı okullarda mevcuddur. Ne suretle müracaat edileceğini anlamak üzere istekllilerin Askerlik şubelerine baş vurmaları lâzımdır.

3 — İstekliler aşağıdaki yazılı hususları da göz önünde bulundurmalıdırlar.

A — Askerî okullara girmek istiyenlerin müracaatleri 1 haziradan 10 ağustosa kadar kabul edilir. Askerî liselerin yalnız III. sınıfları için seçme sınvaı 15 ağustosta başlar. 20 ağustosa kadar devam eder. Liselerin diğer sınıflarile orta okulların bütün sınıfları ve san'at lisesi I. sınıfı için seçme sınavı 1 eylûle kadar devam eder. Sınav neticeleri bu tarihten bir iki gün sonra ilân ve kabul edilmiş olanlara tebligat yapılır.

B — Kayseri Zenciderede bulunan gedikli erbaş hazırlama orta okuluna alınacak okurların seçme sınavları 1 eylûlde başlıyacaktır.

C — İsteklilerin kaydı kabul kâğıdlarını mümkün mertebe kısa zamanda tamamlamaya çalışmaları ve tamamlanan kâğıdlarının Askerlik şubesinden girmek istedikleri okula vaktile gönderme işini takib etmeleri ve okuldan çağırılmadıkça hiç bir isteklinin okulun bulunduğu mahalle gitmemesi lâzımdır. Şarkî Anadolu ve Orta Anadolu halkı Erzincan orta okuluna, Garbî Anadolu ve Trakya halkının da Konya orta okuluna alınmaları esas olduğundan bu suretle müracaat edilmesi lâzımdır.

D — İsteklinin Askerî okula girinceye kadar yol, iaşe ve okulun bulunduğu şehirdeki otel sair her türlümasrafları kendisine aiddir. Okurun valisi tarafından bu masrafların temin edildiği Askerlik şubelerince tahkik olunacaktır.

4 — İstekli okula kabul edilmediği takdirde hiç bir hak iddia edemez. Okullar yatılı ve parasızdır. Talebenin iaşesinden başka giydirilmesi, teçhizatı okula aid olduğu gibi ayrıca her ay bir miktar maaş da verilir.

5 — Askerî liseleri muvaffakiyetle bitirenlerden arzu edenler müsabaka sınavına girerek kazandıkları takdirde Askerî Yüksek Mühendis yetiştirilmek üzere Avrupaya tahsile gönderilir. «1004» (3413)

İnhisarlar Umum Müdürlüğünden:

I — Şartname ve nümunesi mucibince 18,000 kg. baş ipi kapalı zarf usulile eksiltmiye konmuştur.

II — Muhammen bedeli 9900, muvakkat teminatı 742,50 liradır.

III — Eksiltme 13/VI/939 pazartesi günü saat 15 te Kabataşta Levazım ve Mubayaat Şubesindeki Alım Komisyonunda yapılacaktır.

IV — Şartname ve nümunesi hergün sözü geçen şubeden parasız alınabilir.

V — İsteklilerin mühürlü teklif mektubunu kanunî vesaikle % 7,5 güvenme parası makbuzu veya banka teminat mektubunu ihtiva edecek kapalı zarflarını ihale günü eksiltme saatinden bir saat evveline kadar mezkûr Komisyon Başkanlığına makbuz mukabilinde vermeleri lâzımdır. (3737)

I — 11/V/939 tarihinde 7 aded tahammür kabına talib zuhur etmediğinden şartname ve plânı mucibince yeniden pazarlıkla eksiltmiye konmuştur.

II — Muhammen bedeli 23000 lira, muvakkat teminatı 1725 liradır.

III — Pazarlık 12/VI/939 pazartesi günü saat 15 te Kabataşta Levazım ve Mubayaat Şubesindeki Alım Komisyonunda yapılacaktır.

IV — Şartnameler hergün sözü geçen şube ile İzmir ve Ankara Başmüdürlüklerinden 115 kuruş bedel mukabilinde alınabileceği gibi plânı da görülebilir.

V — Münakasaya iştirak etmek istiyen firmalar verecekleri malzemenin teferrüat ve evsafını gösterir tekliflerini münakasa tarihinden 10 gün evveline kadar İnhisarlar Umum Müdürlüğü Müskirat Fabrikaları şubesine vermeleri ve münakasaya iştirak vesikası almaları lâzımdır.

VI — Eksiltmeye gireceklerin % 7,5 güvenme paralarile birlikte mezkûr komisyona gelmeleri. (3653)

I — Şartname ve keşfi mucibince parlayıcı ve patlayıcı maddeler naklinde kullanılmak üzere 1 aded saç tekne kapalı zarf usulile eksiltmiye konmuştur.

II — Keşif bedeli 16442,64, muvakkat teminatı 1233,19 liradır.

III — Eksiltme 16/VI/939 cuma günü saat 11 de Kabataşta Levazım ve Mubayaat Şubesindeki Alım Komisyonunda yapılacaktır.

IV — Şartname, plân ve keşifnameler 82 kuruş mukabilinde Ankara ve İzmir Başmüdürlüklerinden ve Kabataşta Levazım veznesinden alınabilir.

V — İsteklilerin, mühürlü teklif mektublarını kanunî vesaikle birlikte % 7,5 güvenme parası makbuzu veya banka teminat mektubunu ihtiva edecek kapalı zarfların ihale saatinden bir saat evveline kadar (saat 10 a kadar) mezkûr Komisyon Başkanlığına makbuz mukabilinde vermeleri lâzımdır. (3789)

I — 29/V/939 tarihinde ihale edilemiyen 300 top kırmızı sarma kâğıdının eksiltmesi 10 gün müddetle eski şeraiti dairesinde temdid edilmiştir.

II — Muhammen bedeli 4350, muvakkat teminatı 326,25 liradır.

III — Eksiltme 8/VI/939 perşembe günü saat 14,30 da Kabataşta Levazım ve Mubayaat şubesindeki Alım Komisyonunda yapılacaktır.

IV — Şartname ve nümuneler hergün sözü geçen şubeden parasız alınabilir.

V — İsteklilerin eksiltme için tayin olunan günde % 7,5 güvenme parasile mezkûr Komisyona gelmeleri. (3867)

I — «192,000» takım likör etiketi müteahhid hesabına pazarlıkla eksiltmiye konmuştur.

II — Pazarlık 5/VI/939 pazartesi günü saat 16 da Kabataşta Levazım ve Mubayaat şubesindeki Alım Komisyonunda yapılacaktır.

III — Şartnameler hergün sözü geçen şubeden parasız alınabileceği gibi nümuneler de görülebilir.

IV — İsteklilerin pazarlık için tayin olunan gün ve saatte % 7.5 güvenme paralarile mezkûr Komisyona gelmeleri ilân olunur. (3631)

Deniz Gedikli Erbaş Orta Okul Müdürlüğünden:

1 — Bu yıl Deniz Gedikli Erbaş orta okulunun her üç sınıfına da İstanbul ve diğer mahallerden talebe alınacaktır. İstidaya şunlar bağlanacaktır:

A — Fotoğraflı nüfus cüzdanı veya noterlikce musaddak sureti. «Yaş düzeltenler veya tashih edilmiş nüfus cüzdanı kabul edilmez».

B — Beş sınıflı ilk okul sehadetnamesi veya orta okul tasdiknamesi «üzerlerinden bir sene geçmemiş olmak».

C — Üzerinden bir sene geçmemiş çiçek aşısı kâğıdı.

D — Gerek kendisinin ve gerekse ailesinin kötü ahlâk ve fena şöhret sahibi olmadıkları ve mahkûmiyetleri bulunmadıkları hakkında hüsnühal kâğıdı.

2 — 3 inci sınıf için yas 12 yi bitirmiş ve 16 yı bitirmemiş olmak.

3 — 2 nci ve 3 üncü sınıflara yukarıda gösterilen yaşlardan birer farkla doğrudan doğruya sınıf geçmiş olarak tasdiknamesi bulunmak.

4 — Gedikli er olarak da ayrıca orta okul mezunları alınarak doğruca donanmaya gedikli erbaş yetiştirilmek üzere gönderilir.

5 — Kayıdlara 1 haziran 939 dan 20 temmuz 939 a kadar devam olunacağından müracaatlerin İstanbulda Kasımpaşadaki Dz. Gedikli Okulu Müdürlüğüne ve diğer mahallerdeki müracaatlerin mensub oldukları askerlik şubelerine yapılması. (3793)

Memur aranıyor

İstanbul banliyösünde mühim bir şirkette çalışmak üzere fransızcaya vâkıf, muhasebeden anlar ve steno-daktilo bilir Türk tabiiyetinde bay veya bayan bir memura ihtiyac vardır.

İsteklilerin hal tercümelerini ve istedikleri ücretleri bildirir bir mektubla posta kutusu 1040 adresine (memur) rümuzu altında müracaatleri.

Zonguldak Valiliğinden:

Zonguldak vilâyeti içinde Bartın - Amasra yolunda yapılacak «16723» lira keşif bedelli şose esaslı tamiri işi kapalı zarf usulile eksiltmiye konulmuştur.

Eksiltme 15/6/939 günü saat 11 de Zonguldak Vilâyet Daimî Encümeninde yapılacaktır.

Eksiltme şartnamesi ve buna müteferri diğer evrak Zonguldak Nafıa Müdürlüğünde ve Daimî Encümen kaleminde görülebilir. Muvakkat teminat «1254» liradır.

Eksiltmiye girmek istiyenlerin ihale gününden sekiz gün evvel Zonguldak Vilâyetine müracaat ederek Vilâyet makamından alınmış müteahhidlik ehliyet vesikasile Ticaret Odasından bu yıl içinde alınmış vesika ve muvakkat teminatlarile birlikte teklif mektublarını yukarıdaki günde ihale saatınden bir saat evveline kadar Vilâyet Daimî Encümen Reisliğine vermeleri ilân olunur. (3837)

Satılık Köknar Tomruğu

Devlet Orman İşletmesi Karabük Revir Âmirliğinden:

1 — Karabüke 24 kilometre mesafede bulunan büyük düz bölgesinin uzun güveç deposunda istifte mevcud kamyonla nakliyata müsaid «2184» aded muadili «1781» metre mikâb «624» desimetre mikâb köknar tomruğu açık arttırma ile satılacaktır.

2 — Tomrukların ayrıca baş kesme payları mevcud ve kabukları soyulmuş olup hacim orta kutur üzerinden hesablanmıştır.

3 — Tomruklara aid şartname Ankarada Orman Umum Müdürlüğünde ve Ankarada İstanbul Orman Başmühendisf Muavinliklerinde ve Karabükte Devlet Orman İşletmesi Revir Âmirliğinde görülebilir.

4 — Tomrukların muhammen bedeli «9» lira «90» kuruştur.

5 — İsteklilerin % 7,5 muvakkat pey akçesile 13/6/1939 günü saat (11) de Karabükteki Revir merkezine müracaatleri. (3760)

Türkiye Şeker Fabrikaları Anonim Şirketinden:

Kesme ve kristal 5,000 (beş bin) ton kadar ecnebi şekeri satın alınacaktır. Tediye serbest dövizledir. En geç temmuz 1939 sonuna kadar cif İstanbul teslimi teklif edenler arasında. fiat ve en kısa teslim müddetliler tercihan nazarı dikkate alınacaktır.

Teklif mektubları, 6 haziran salı günü saat 15 te Bahçekapı, Taş han 42 numarada teklif sahiblerinin önünde tetkik edilecek ve en geç 7 haziran 1939 çarşamba günü saat 12 ye kadar karar verilecektir.

Ankara Cezaevi Direktörlüğünden:

1 — Ankara Cezaevinin haziran 939 iptidasından mayıs 940 sonuna kadar bir senelik ihtiyacı olan beheri (960) gram itibarile şartnamesinde yazılı şartlar dahilinde birinci nevi ekmek 21 gün müddetle ve kapalı zarf usulile münakasaya çıkarılmıştır.

2 — İhale 21 haziran 939 tarihine raslıyan çarşamba günü saat 15 te Ankarada Cumhuriyet Müddeiumumiliğinde toplanan Komisyonda yapılacaktır.

3 — İstekliler muhammen bedelin % 7,5 u olan 2424 lira 33 kuruşluk muvakkat teminat verecektir

4 — Eksiltmeden mütevelild rüsum, tekâlif ve damga resmi ilân ücretleri ve indelhace ekmeğin tahlil ücret masarifi vesair bilcümle masarif müteahhide aiddir.

5 — Teklif mektubları 21 haziran 939 çarşamba günü saat 14 e kadar sıra No.lı makbuz mukabilinde ikinci maddede yazılı Komisyon Reisliğine verilecektir.

6 — Şartnameyi görmek ve fazla izahat almak istiyenler mesai saati zarfında Cebecide Cezaevi Direktörlüğüne müracaatleri ilân olunur. «1961» (3657)

Çanakkale Belediyesinden:

Belediyemiz kadrosunda 98 lira ücretli bir veterinerlik münhaldir. Talib olanların vesaiki lâzımelerile birlikte Belediye Riyasetine müracaatleri ilân olunur. (3771)

Kan

Hayatın kaynağıdır

Dikkat ve istifade ile okumağa cidden lâyık bir mektub:

«Aylarca iştahsızlık ve bu yüzden artan yorgunluktan sonra artık yatağa düşmeme pek az bir şey kalmıştı. Gözlerim sık sık kararıyor, arasıra baş ağrıları, hızlı yürüdükçe çarpıntılar, sebebsiz nefes darlığı ve tıkanma ile hayatım zehir ve zindan oluyordu.

Doktorum DESCHİENS ŞURUBU tavsiye etti. Bu tedaviye dikkatle devam ettim. Çok kısa bir zamanda şikâyetlerimden eser kalmadı. Şimdi sakin müsterih ve vücudce topluyum. Rengim herkesin beğendiği bir revnak aldı.

Hiç mübalâğasız, hayat ve saadetimi, doktorumun tavsiye ettiği DESCHİENS ŞURUBU'na borcluyum.»

Filhakika DESCHİENS ŞURUBU kanın cevheri olan HEMOGLOBİNE'i ihtiva ettiği için gerek kanı ve gerekse vücudün tekmil nesiçlerini besler, tazeler, yeniler ve en kıymetli hayati unsurlarla zenginleştirir.

Sizin de muhtac olduğunuz bu değil mi?

DESCHİENS ŞURUBU her eczanede mutlaka bulunur.

Satılık Kotra

Kâmilen İngiliz meşesinden mamûl ve yardımcı makineli KETCH. 42 ton. tul 19, arz 4, su kesimi 2 metre. Omurga safrası 7 ton kurşun. Kamara 2. yatak 4. Büyük mahon salon. DİEZEL makinesi 26 beygir. Tam yelken 6. Sandal 1. İstinyede (Levend) kaptanı Vasil'e müracaat.

PIRLANTA TEKTAŞ KÜPE

On bir kıratlık çok temiz ve nadide bir çift pırlanta tektaş küpeye, Belediye Mezad İdaresi tarafından (3800) lira kıymet takdir edilmiştir. Küpeler Sandal Bedestenindeki vitrinde teşhir olunmaktadır. Haziranın beşinci pazartesi günü saat on dörtte satılacaktır.

Isparta Şehri İçme Suyu Tesisatı Şebekesinin Tevsii İşi Kapalı Zarf Usulile Eksiltmiye Konulmuştur

Isparta Belediye Reisliğinden:

1 — İşin muhammen bedeli 52314 lira 64 kuruştur.

2 — İstekliler bu işe aid şartname, proje vesair evrakı bilâbedel 262 Ankarada Dahiliye Vekâleti Belediyeler İmar Heyeti Fen Şefliğinden veya Isparta Belediyesinden alabilirler.

3 — Eksiltme 17 temmuz 939 tarihine raslıyan pazartesi günü saat on beşte Isparta Belediyesinde toplanacak Eksiltme Komisyonunda yapılacaktır.

4 — Eksiltmiye girebilmek icin isteklilerin aşağıda yazılı teminat ve vesaiki ayni gün saat on dörde kadar Komisyon Reisliğine teslim etmiş olmaları lâzımdır.

A — 2490 sayılı kanunun 16 ve 17 nci maddelerine uygun 3685 lira 75 kuruşluk muvakkat teminat.

B — Kanunun tavin ettiği vesikalar,

C — Kanunun 4 üncü maddesi mucibince eksiltmiye girmiye bir mânii bulunmadığına dair imzalı bir mektub.

D — Münakasaya iştirak edecek müteahhidlerin su tesisatı işleri yapmış olduklarına dair vesikalarını teklif zarflarile beraber vermeleri lâzımdır.

5 — Teklif mektubları ihale günü saat on dörde kadar makbuz mukabilinde Belediye Reisliğine verilecektir.

Posta ile gönderilecek teklif mektublarının iadeli taahhüdlü olması ve nihayet bu saate kadar Belediyeye gelmiş bulunması lâzımdır.

Bu iş hakkında fazla izahat almak istiyenlerin Belediyeler İmar Heyeti Fen Şefliğine ve Isparta Belediyesine müracaat etmeleri.

«2058» (3830)

Devlet Demirvolları İşletme U. Müdürlüğünden:

26/5/939 tarihinde Ankaradan ve 27/5/939 tarihinde Haydarpaşadan hareket etmek üzere Haydarpaşa - Ankara ve Ankara - Haydarpaşa arasında 3005 - 3006 numaralı gündelik munzam bir yolcu katarı işlemeğe başlıyacaktır. Bu tren Haydarpaşadan 14,05 te hareketle saat 6,55 te Ankaraya varacak ve Ankaradan saat 16,42 de hareket ederek saat 8,20 de Haydarpaşaya varacaktır. (3635)

Devlet Demiryolları Haydarpaşa İşletmesi için (150.000) aded adi kerpiç tuğlası açık eksiltme ile satın alınacaktır.

Bin adedinin muhammen bedeli on dört lira ve tutarı iki bin yüz liradır.

Tuğlalar Haydarpaşa - Ankara hattı üzerindeki istasyonlardan birinde vagon dahilinde teslim edilecektir.

Eksiltme 16/6/939 tarihindeki cuma günü saat on birde Haydarpaşada İşletme binasında yapılacaktır.

Kanunî evsafı haiz isteklilerin eksiltme saatinden evvel muvakkat teminatlarını veznemize yatırmaları ve eksiltme saatinde Komisyona müracaat etmeleri lâzımdır.

Şartname ve mukavele projeleri parasız olarak Yol Başmüfettişliğinden alınır. (3815)

Beyoğlu Vakıflar Direktörlüğü İlânları

Muhammen kıymeti Lira	
350	Boğaziçinde Emirgânda Mektebirüştiye sokağında eski 9 yeni 27 No.lı hane ankazı bilmüzayede mahallinde bir heyet huzurunda kaimen satılacağından taliblilerinin 5/6/939 tarihine musadif pazartesi günü saat 14 te mahallinde mevcud bulunmaları ilân olunur. (3854)

KELEPİR SATILIK HARMAN MAKİNESİ

105 santimetre baraban genişliğinde pirinç ve buğday tertibatlı İngiliz markalı mükemmel işletme halinde bütün teferrüat ve kayışlarile ve 25 beygir kuvvetinde bir lokomobilile satılıktır.

Müracaat yeri: Bursa Hisarasker sokak No. 6 ya.

Devlet Demiryolları işletme U. Müdürlüğünden:

Derince tahmil ve tahliye ameliyesinin bir sene zarfında yapılan tahmin ton miktarile tahmin fiatları gösterir cetveldir

Ameliyenin nev'i	Maden kömürü krom ve emsali dökme cevher Ton	Beheri tonu Ku.	Kok kömürü briket ton	Beher tonu Ku.	Muhtelit malzeme eşya ve emtia Ton.	Beher tonu Ku.
1 — Ambar dahilinde supalana hazırlamak ve vapur dahilinde vinçle supalana yapmak veya hab veyahud istif yapmak bu ameliyede rıhtım veya silo iskelesine veya vapur güvertesine vermek ve bırakmak da dahildir, ve mütekabilen.	Maden kömürü ve emsali dökme cevher Krom 46407	10 15	—		—	23
2 — Supalandan açık vagona tahmil ve mütekabilen de vagondan supalana ve idare vincile vagondan denize vermek veya mütekabilen denizden almak.	26189	4,5	4992	9	—	9
3 — Vinc iştiraki olmaksızın rıhtım veya silo iskelesine veya güverteden alarak vagona tahmil etmek veya mütekabilen.	44993	17	5526	22	11776	14
4 — Supalandan alınıp açık araziye nakil ve istif etmek ve mütekabilen.	12325	23	—	23	975	18
5 — Silo iskelesine yanaşmış vapur güvertesinden veya silo iskelesinden nakil ve yerleştirmek.	—	5	—	9	—	16
6 — Vinç iştiraki olmaksızın vagondan tahliye ve açık araziye mağazalara nakil ve istif ve mütekabilen.	25140	8	2103	24	8904	23
7 — Vagondan idare vinçile açık araziye tahliye, istif ve mütekabilen	—	7	—	5	475	14
8 — Vinçsiz merakibi bahriyeden küfelerle veya arkalık ile ve el ile çıkarılarak vagona tahmil, açık araziye mağaza, mağazalara nakil ve istif etmek ve mütekabilen.	269	20	195	24	277	18
9 — Vagondan olukla tahliye.	20411	5	—	7	—	9
10 — Saatle müteahhidden alınacak amele.	268	18	—	—	—	—
11 — Yevmiye ile alınacak amele.	18	120	—	—	—	—

(25595) lira (9) kuruş muhammen bedeli bulunan Derince limanı tahmil ve tahliye işi kapalı zarf ususile eksiltmeye konmuştur. Eksiltme 22/6/939 tarihine raslıyan perşembe günü saat 11 de Haydarpaşa gar binası dahilinde birinci işlteme komisyonu tarafından yapılacaktır. Taliblerin (1919) lira (63) kuruş muvakkat teminatla ayni gün saat 10 a kadar komisyon kalemine teklif mektublarını vermeleri lâzımdır. Bu işe aid şartname Haydarpaşa Liman Başmüfettişliğinden ve Ankara ve İzmir İşletme müdürlüklerinden parasız olarak alınabilir. (3681)

Yavrunun gürbüz, tombul, sağlam, neşeli olmasını istersen **Fosfatin Necati** yedir. Bahçekapı **Salih Necati**

KESKİN KAŞELERİ; Kırıklık, Nezle, Grip, Romatizma, baş ve diş ağrılarına birebirdir. İstanbul Bahçekapı **SALİH NECATİ**

MEMUR ALINACAK

Türkiye Demir ve Çeilk

Fabrikaları Müessesesi Müdürlüğünden:

Karabük Demir ve Çelik fabrikalarında istihdam edilmek üzere türkçeden ingilizceye ve ingilizceden türkçeye tercüme yapabilecek kudrette imtihanla memur alınacaktır.

Seçme imtihanı 12 haziran 939 pazartesi günü saat 10 da Ankarada Sümer Bank Umumî Müdürlüğünde ve İstanbulda Sümer Bank İstanbul şubesinde yapılacaktır.

İmtihana girebilmek için isteklilerin birer dilekçe ile Sümer Bank Umumî Müdürlüğüne veya İstanbul Şubesi Müdürlüğüne müracaatle alacakları matbu iş talimatnamesini kendi el yazılarile cevablandırmaları ve icab eden vesaikin asıl veya musaddak suretlerini de ekliyerek 10/6/939 tarihine kadar Umumî Müdürlük veya İstanbul Şubesi Müdürlüğüne tevdi etmeleri lâzımdır.

Lise veya muadili mekteb mezunlarile askerlik ödevini ikmal edenler, büro işlerine vâkıf bulunanlar ve daktilo bilenler tercih edilecektir

Verilecek ücret imtihan neticesinde alınacak neticeye göre tayin edilecektir.

Nafıa Vekâletinden:

Eksiltmiye konulan iş:

1 — Horsunlu - Nazilli sulama kanalile Pirlibey sulama kanalına su vermek üzere büyük Menderes nehri üzerinde inşa edilecek olan Feslek regülâtörile Akedüğü inşaatı keşif bedeli «431,787» lira «45» kuruştur.

2 — Eksiltme 20/6/939 tarihine raslıyan salı günü saat 11 de Nafıa Vekâleti Sular Umum Müdürlüğü Su Eksiltme Komisyonu odasında kapalı zarf usulile yapılacaktır.

3 — İstekliler eksiltme şartnamesi, mukavele projesi, bayındırlık işleri genle şartnamesi. fennî şartname ve projeleri «21» lira «60» kuruş mukabilinde Sular Umum Müdürlüğünden alabilirler.

4 — Eksiltmiye girebilmek için isteklilerin «21,021» lira «50» kuruşluk muvakkat teminat vermesi ve eksiltmenin yapılacağı günden en az sekiz gün evvel ellerinde bulunan vesikalarla birlikte bir dilekçe ile Nafıa Vekâletine müracaat ederek bu işe mahsus olmak üzere vesika almaları ve bu vesikayı ibraz etmeleri şarttır. Bu müddet içinde vesika talebinde bulunmıyanlar eksiltmeye iştirak edemezler.

5 — İsteklilerin teklif mektublarını ikinci madedde yazılı saatten bir saat evveline kadar Sular Umum Müdürlüğüne makbuz mukabilinde vermeleri lâzımdır.

Postada olacak gecikmeler kabul edilmez. «1840» (3404)

Çanakkale Nafıa Müdürlüğünden:

1 — Eksiltmiye konulan iş: Çanakkale - Balya yolunun 1 + 000 — 15 + 030 kilometreleri arasındaki 13265 metroluk şose tamiratı esasiyesi olup keşif bedeli 29011 lira 65 kuruştur.

2 — Bu işe aid evrak ve şartname şunlardır:

A — Eksiltme şartnamesi
B — Mukavele projesi
C — Bayındırlık isleri genel şartnamesi
D — Tesviyei turabiye, şose ve kârgir inşaata aid fennî şartname
E — Hususî ve fennî şartname
F — Keşif cetveli, metraj cetveli ve fiat bordrosu
G — Malzeme grafiği.

İstekliler bu şartnameleri ve evrakı Çanakkale Nafıa Müdürlüğünden bedelsiz olarak görebilirler.

3 — İhale 15/6/939 tarihine raslıyan perşembe günü saat 15 te Nafıa Müdürlüğü binasında toplanacak Komisyon huzurunda yapılacaktır.

4 — İnşaat müddeti mukavele tarihinden itibaren 180 iş günüdür.

5 — Eksiltme kapalı zarf usulile yapılacaktır.

6 — Eksiltmiye girebilmek için taliblerin 2175 lira 87 kuruşluk muvakkat teminat vermeleri ve ihale gününden nihayet 8 gün evveline kadar Vilâvet Makamına müracaatle alacakları ehliyeti fenniye vesikasile 939 yılına aid Ticaret Odası vesikasını Komisyona vermeleri lâzımdır.

7 — Teklif mektubları yukarıda yazılı gün ve saatten bir saat evveline kadar makbuz mukabilinde Komisyona verilmesi lâzımdır. Posta ile gönderilecek mektubların nihayet saat 14 e kadar gelmiş olmaları lâzımdır. Postadaki olan gecikmeler kabul edilmez. (3692)

Yüksek Mühendis Mektebi Satınalma Komisyonundan:

Münakasaya konulan erzakın cinsi	Miktarı	Muhammen bedeli	Pey akçesi	Eksiltme Ta.	Saat	Eksiltmenin şekli
İzmir, Adana bakla	1500 K.	15,00				
Yerli bakla	1500 K.	4,00				
Sakız kabağı	6500 K.	6,50				
Dolmalık domates sırık	3000 K.	6,50				
Domates kır	2600 K.	5,00				
Taze bamya	600 K.	14,00				
Patlıcan	55000 A.	3,00				
Enginar	7500 A.	6,00				
Taze barbunya fasulye	1900 K.	9,25				
Çalı fasulye	1700 K.	11,00				
Ayşekadın fasulye	4000 K.	12,00				
Semizotu	1500 K.	3,75	483,80	21/6/939	15,00	Açık
Ispanak	8000 K.	5,00				
Kök kereviz	1500 K.	8,00				
Pırasa	9500 K.	4.00				
Lahna	5000 K.	3,75				
Salça	550 K.	15,00				
Maydanoz	13000 D.	1,00				
Taze soğan	2000 D.	1,00				
Dereotu	5500 D.	1,00				
Tuz	2000 K.	4,50				
Karnabahar	1000 A.	12,00				
Limon	30000 A.	2,50				

1 — Mektebin 939 malî senesi zarfındaki yaş sebze ihtiyacları bir şartname ile açık eksiltmiye konulmuştur.

2 — Bu ihtiyacların cins ve miktarlarile muhammen bedelleri ve ilk teminatları. eksiltmenin tarih ve şekilleri hizalarında gösterilmiştir.

3 — İstekliler 939 malî senesine aid Ticaret Odası vesikalarını göstereceklerdir.

4 — Şartnameleri görmek istiyenlerin hergün ve eksiltmiye girecek-lerin de muayyen gün ve saatte Gümüşsuyunda mekteb binası dahilindeki Komisyona müracaatleri ilân olunur. (3868)

Başvekâlet Beden Terbiyesi Genel Direktörlüğünden:

1 — Genel Direktörlükçe İstanbulda Çengelköyünde altı ay müddetli bir leylî beden terbiyesi ve spor eğitmen kursu açılmıştır.

2 — Bu kursa imtihanda en iyi derecede muvaffak olanlardan sırasile azamî «50» kişi alınacaktır.

3 — 26 haziran 939 pazartesi günü tedrisata başlıyacak olan bu kursa girmek istiyenler. Beden Terbiyesi Bölge Başkanlıklarından kursa girme ve diğer şartları öğrenebilirler.

4 — Müracaat müddeti 15 hazirana kadardır. «2020» (3773)

İnşaat Sahiplerine Müjde:

Tepebaşındaki GARDEN BAR Yıkılıyor.

Yıkılan Gardenbardan çıkan nadide keresteler, 22 Radiyatorlu Kalörifer, Duvar tezyinatı, oluklu saç ve saire ucuz satılmaktadır. yıkım yerine müracaat.

Telefon: 22574

Türkkuşu Genel Direktörlüğünden:

1 — Genel Kurmay Başkanlığının tensiblerile Türkkuşu Genel Direktörlüğünün emri altında bu yıl açılmakta olan (Hava Gedikli Hazırlama Yuvasına) orta okul mezunları alınacaktır.

2 — Hava Gedikli Hazırlama Yuvasına girmek istiyenlerde aranacak belli başlı şartlar aşağıda gösterilmiştir.

A — Türk olmak, anası ve babası Türk ve Türk soyundan olmak.
B — Bekâr olmak ve yaşı en az 16, en çok 18 olmak.
C — Sağlık durumu uçuculuğa elverişli olmak.
D — İyi hal sahibi bulunmak.
E — Ana ve babasının yoksa, velisinin rızasını gösteren vazıh adresli vesika göstermek.
F — Hava Gedikli Hazırlama Yuvasını ve hava okullarını bitirdikten sonra hava birliklerinde 12 yıl hava gedikli erbaş olarak vazife görmeği taahhüd etmek (Bu taahhüd gedikli hazırlama yuvasına geldikten ve hava sağlık heyetince yapılacak kat'i muayene iyi netice verdikten sonra masrafı Türkkuşunca ödenmek suretile yapılacaktır.).

3 — Gedikli olmadan evvel ve olduktan sonra alınacak aylık ve tayyareci zamlarının miktarlarile diğer esas ve şartlar hakkında daha fazla malûmat almak istiyenler orta okul, lise ve kültür direktörlüklerine, askerlik şubeleri başkanlıklarına, Türk Hava Kurumile Tükkuşu şubelerine gönderilen matbu broşürleri görebilirler.

4 — Kayıd muamelesine 30 haziranda son verilecektir. Lâzım gelen şartları haiz olduğu görülen gencler temmuz ayı içinde Ankarada Türkkuşuna sevkedilecektir.

5 — Hava Gedikli Hazırlama Yuvasına girmek istiyen orta okul mezunları kaydedilmek üzere Türk Hava Kurumu şubelerine, Ankarada Türkkuşu Genel Direktörlüğüne müracaat edilmelidir. (3845)

Zonguldak Valiliğinden:

Zonguldak vilâyeti içinde Bartın - Safranbolu yolunda yapılacak «21881» lira keşif bedelli şose esaslı tamiri işi kapalı zarf usulile eksiltmiye konulmuştur.

Eksiltme 15/6/939 günü saat 11 de Zonguldak Vilâyet Daimî Encümeninde yapılacaktır.

Eksiltme şartnamesi ve buna müteferri diğer evrak Zonguldak Nafıa Müdürlüğünde ve Daimî Encümen kaleminde görülebilir. Muvakkat teminat «1641» liradır.

Eksiltmiye girmek istiyenlerin ihale gününden sekiz gün evvel Zonguldak Vilâyetine müracaat ederek Vilâyet makamından alınmış müteahhidlik ehliyet vesikasile Ticaret Odasından bu yıl içinde alınmış vesika ve muvakkat teminatlarile birlikte teklif mektublarını yukarıdaki günde ihale saatinden bir saat evveline kadar Vilâyet Daimî Encümen Reisliğine vermeleri ilân olunur. (3835)

İstanbul Belediyesi İlânları

Florya palâjları kiraya veriliyor

Tahmin bedeli 18 bin lira olan Florya plâjları 939 senesi birinciteşrin sonuna kadar kiraya verilmek üzere kapalı zarfla arttırmıya konulmuştur. Arttırma 16/6/939 cuma günü saat 15 te Daimî Encümende yapılacaktır. İstiyenler şartnameyi 90 kuruş mukabilinde Emlâk Müdürlüğünden alabilirler. İstekliler 2490 sayılı kanunda yazılı vesika ve 1350 liralık ilk teminat makbuz veya mektubile beraber teklif mektublarını havi kapalı zarflarını yukarıda yazılı günde saat 14 e kadar Daimî Encümene vermelidirler. Bu saatten sonra verilecek zarflar kabul olunmaz. «B.» (3874)

Otobüs imtiyazının kısa bir zaman zarfında Belediyece doğrudan doğruya icrasına kadar devam etmek üzere Taksim - Yenimahalle arasında işliyen otobüşlerin noksanını telâfi etmek ve ruhsatla işlemek üzere altı aded otobüse ihtiyac vardır.

Burada otobüs işletmek istiyen ve herhangi bir hatta çalışma ruhsatı bulunmıyan otobüs sahibleri haziranın onuna musadif cumartesi günü akşamına kadar tasarruf vesikaları bağlı olduğu halde bir istida ile Belediye Reisliğine müracaat etsinler. (3872)

Senelik muhammen kirası 48 lira olan Rumelikavağında Kavak caddesinde 2, 2/1 numaralı dükkân teslim tarihinden itibaren bir sene müddetle kiraya verilmek üzere açık arttırma gününde isteklisi bulunmadığından pazarlığa çevrilmiştir. Şartnamesi Levazım Müdürlüğünde görülebilir. İstekliler 3 lira 60 kuruşluk ilk teminat makbuz veya mektubile beraber 12/6/939 pazartesi günü saat 14.30 da Daimî Encümende bulunmalıdırlar. «B.» (3745)

Antalya Valiliğinden:

1 — Vilâyet emlâkinden Antalya iskelesinde günde otuz ton buğday öğüten un fabrikasının mülkiyeti yüz yirmi bin lira muhammen bedelle 1 haziran 939 dan 31 temmuz 939 pazartesi günü saat 12 ye kadar kapalı zarf usulile arttırmıya konulmuştur.

2 — Muvakkat teminat yedi bin iki yüz elli liradır.

3 — İhale bedeli peşin olduğu gibi senelik yüzde altı faize tâbi olmak üzere sekiz senede ve sekiz müsavi taksitte de ödenebilir.

4 — Taliblerin teklif mektublarını 2490 sayılı kanunun tarifatı dairesinde o gün saat 11 e kadar Antalya Vilâyet makamına vermeleri lâzımdır.

5 — Taliblere kolaylık olmak üzere şartnamenin birer sureti Ankara, İstanbul, İzmir, Seyhan, Isparta, Burdur, Denizli. Muğla Vilâyetlerine de gönderilmiştir. (3553)

Bursa Cumhuriyet Müddeiumumiliğinden:

Bursa Cezaevinin 939 senesi haziran ayı iptidasından bir haziran 940 gününe kadar 939 malî senesi zarfında Bursa Cezaevinin ekmek ihtiyacı aşağıdaki şartlar dairesinde kapalı zarf usulile eksiltmiye çıkarılmış ve ihale gününün 24/5/939 çarşamba günü saat 16 da yapılacağı ilân edilmiş ise de bazı noksanlı muamele dolayısile yevmi mezkûrda ihale yapılamadığından yeniden ilânat icrası komisyon kararı iktizasından bulunmakla keyfiyet aşağıda yazılı olduğu üzere ilân olunur.

1 — Safi buğday unundan yapılmak ve Belediyenin piyasada ikinci nevi addedeceği ekmekten olmak ve ayni şerait dahilinde pişirilmek üzere beheri 960 gram itibarile hergün için en az 300 en çok 900 ekmek teslim edilecektir.

2 — Ekmekler sabahları saat 9 da Cezaevine teslim edilmiş olacaktır.

3 — Evsafı ve miktarı gösterilen ekmeğin rayici hazırasına göre muhammen bedel üzerinden alınması iktiza eden yüzde yedi buçuk nispetindeki muvakkat teminat akçesi 1977 lira 94 kuruş olarak tespit olunmuştur.

4 — Teminat: Banka mektubu veya Malsandığına yatırılan nakid veya tahvilâta aid nakid ve ayniyat makbuzunu ibrazı.

5 — İhale 15/6/939 perşembe günü saat 16 dadır.

6 — İhale Bursa Cumhuriyet Müddeiumumiliğinde yapılacaktır.

7 — Müracaat: Talibler teklif mektublarını ve teminatlarını ayrı ayrı zarflara koyarak 15/6/939 da Bursa Cumhuriyet Müddeiumumiliğinde toplanacak Komisyona saat 16 ya kadar vermeleri lâzımdır. Bu müddet geçtikten sonra yapılacak teklifler kabul edilmiyecektir.

8 — Bu hususa aid masraflar ve ilân ücretleri alıcıya aid olacaktır.

9 — Kanunî evsaf ve şeraiti haiz olup da münakasaya iştirak edeceklere fazla malûmat almak ve bu işe aid şartnameyi görmek ve anlamak üzere Bursa Cumhuriyet Müddeiumumiliğine veya Bursa Cezaevi Direktörlüğüne müracaat etmeleri ilân olunur. (3786)

Nafıa Vekâletinden:

Eksiltmiye konulan iş:

1 — Kocaçay ıslah ve sulamasile Mürüvvetler deresi ıslah işleri keşif bedeli «433,639» lira «61» kuruştur.

2 — Eksiltme 16/6/939 tarihine raslıyan cuma günü saat 11 de Nafıa Vekâleti Sular Umum Müdürlüğü Su Eksiltme Komisyonu odasında kapalı zarf usulile yapılacaktır.

3 — İstekliler eksiltme şartnamesi, mukavele projesi, bayındırlık işleri genel şartnamesi, fennî şartname ve projeleri «21» lira «70» kuruş mukabilinde Sular Umum Müdürlüğünden alabilirler.

4 — Eksiltmiye girebilmek için isteklilerin «21,095» lira «60» kuruşluk muvakkat teminat vermesi ve eksiltmenin yapılacağı günden en az sekiz gün evvel ellerinde bulunan vesikalarla birlikte bir dilekçe ile Nafıa Vekâletine müracaat ederek bu işe mahsus olmak üzere vesika almaları ve bu vesikayı ibraz etmeleri şarttır.

Bu müddet içinde vesika talebinde bulunmıyanlar eksiltmeye iştirak edemezler.

5 — İsteklilerin teklif mektublarını ikinci maddede yazılı saatten bir saat evveline kadar Sular Umum Müdürlüğüne makbuz mukabilinde vermeleri lâzımdır.

Postada olan gecikmeler kabul edilmez. «1790» (3330)

Yüksek Mühendis Mektebi Satınalma Komisyonundan:

Münakasaya konulan erzakın cinsi	Miktarı	Muhammen bedeli	Pey akçesi	Eksiltme Ta.	Saat	Eksiltmenin şekli
Ekmek	65,000 K.	9,50	463,15	19/6/939	11	Kapalı
Toz şeker	12,500 K.	26,50	248,50	19/6/939	14,30	Açık
Pirinç	7500 K.	27.25	153,30	19/6/939	14,45	Açık
Silivri yoğurdu	9000 K.	16,00	108,00	19/6/939	15,00	Açık
Zeytin	3500 K.	26,00	327,75	19/6/939	15,30	Açık
Zeytin yağ	4500 K.	52,00				
Sabun	3500 K.	32,00				
Kaşar peyniri	1500 K.	72,00	207,00	19/6/939	16	Açık
Beyaz peynir	4800 K.	35,00				
Süt	15000 K.	10,00	118,15	19/6/939	16 45	Açık
Kâse yoğurt	1500 A.	5,00				
Sade yağ	8500 K.	100,00	637,50	20/6/939	11,00	Kapalı
Yumurta	70,000 A.	1,60	203,65	21/6/939	11,00	Açık
Soğan	11,000 K.	7,25				
Patates	11,000 K.	7,25				
Kuru fasulye	5000 K.	15,25	97,80	21/6/939	11,15	Açık
Kuru barbunye	1200 K.	12,00				
Nohud	1500 K.	17,00				
Siyah mercimek	600 K.	15,00				
Kırmızı mercimek	500 K.	10,50				
Un	7500 K.	15,50	131,55	21/6/939	11,30	Açık
Makarna	1200 K.	25,00				
İrmik	650 K.	16,50				
Şehriye	400 K.	25,00				
Pirinçunu	350 K.	24,00				

1 — Mektebin 939 malî senesi zarfındaki yiyecek ihtiyacları eksiltmiye konulmuştur.

2 — Bu ihtiyacların cins ve miktarlarile muhammen bedelleri ve ilk teminatları eksiltmenin tarih ve şekilleri hizalarında gösterilmiştir.

3 — Kapalı zarf usulile yapılacak eksiltmeler için isteklilerin teklif mektublarını 2490 sayılı kanunun emrettiği diğer vesikalarla beraber muayyen saatten bir saat evvel makbuz mukabilinde Komisyon Reisliğine vermeleri muktazidir.

4 — İstekliler 939 malî senesine aid Ticaret Odası vesikalarını göstereceklerdir.

5 — Şartnameleri görmek istiyenlerin hergün ve eksiltmiye girecek-lerin muayyen gün ve saatte Gümüşsuyunda mekteb binası dahilindeki Komisyona müracaatleri ilân olunur. (3870)

Zonguldak Valiliğinden:

Zonguldak Vilâyeti içinde Ereğli limanı - Devrek yolunda yapılacak 18641 lira keşif bedelli şose esaslı tamiri işi kapalı zarf usulile eksiltmiye konulmuştur.

Eksiltme 15/6/939 günü saat 11 de Zonguldak Vilâyet Daimî Encümeninde yapılacaktır.

Eksiltme şartnamesi ve buna müteferri diğer evrak Zonguldak Nafıa Müdürlüğünde ve Daimî Encümen kaleminde görülebilir. Muvakkat teminat «1398» liradır.

Eksiltmiye girmek istiyenlerin ihale gününden sekiz gün evvel Zonguldak Vilâyetine müracaat ederek Vilâyet makamından alınmış müteahhidlik ehliyet vesikasile Ticaret Odasından bu yıl içinde alınmış vesika ve muvakkat teminatlarile birlikte teklif mektublarını yukarıdaki günde ihale saatinden bir saat evveline kadar Vilâyet Daimî Encümen Reisliğine vermeleri ilân olunur. (3836)

Diyarıbakır İnhisarlar Başmüdürlüğünden:

Diyarıbakır istasyonundan İnhisarlar ambarına ve bu ambar veya istasyondan Mardin - Cizre - Nusaybin - Kızıltepe - Midiyat - Silvan - Ergani ve Çermik İnhisarlar idaresi ambarlarına 939 malî yılı zarfında çoğalıp azalmak üzere tahminen bir buçuk milyon kilo tuzun nakliyesi açık eksiltmiye konulmuştur.

Muhammen bedel: Yirmi beş bin liradır.

İlk pey akçesi 1875 liradır.

Eksiltme 12/6/939 pazartesi günü saat 10 da Diyarbakır İnhisarlar Başmüdürlüğünde yapılacaktır. (3687)

HORNYPHON

6 AY VERESİYE

6 AY VERESİYE

12 AY VERESİYE

4 - 6 AY VERESİYE

18 AY VERESİYE

6 AY VERESİYE

OSMAN ŞAKAR

Müessesesinde

TAKSİTLE Satış

ve

Alman KAPPEL yazı makineleri

6 AY VERESİYE

GALATA: Bankalar Cad. No. 47, Voyvoda han zemin kat, Tel: 42769
BEYAZIT: Üniversite caddesi No. 28
KADIKÖY: İskele caddesi No. 33-2
Diğer satış yerleri: Beyoğlu İstiklâl cad. 316 Foto Spor mağazası (Şark pazarı yanında) Büyükada iskelesi Gülistan cad. No. 2 Ligeros mağazası

Erdek Belediye Reisliğinden:

Erdek kasabasının 105 hektarlık kısmının hali hazır hartaları işi talib çıkmadığından tekrar ve kapalı zarf usulile eksiltmiye çıkarılmıştır. İşin maktu bedeli «2000» liradır. Eksiltme 7 haziran 939 çarşamba günü saat 15 te Erdek Belediyesindeki Komisyonda yapılacaktır. Muvakkat teminat «150» liradır. Şartnameler bedelsiz olarak Ankarada Belediyeler İmar Heyeti Fen Şefliğinden ve Belediyemizden alınabilir. Tekliflerin tayin edilen günde saat 14 e kadar Erdek Belediyesine verilmiş veya posta ile bu saate kadar gönderilmiş olması lâzımdır. (3643)

Banyo için — Saçlar için — Çamaşır için — Bulaşık için — Yemeklerin Pişirilmesi için

"Permutit"

Tatlı Su Cihazları

PERMUTIT tatlı su cihazları evinizin ihtiyacı için lazımgelen miktar suyu size bol bol temin eder.
Her ailenin kolaylıkla temin edebileceği Amerikan fenninin harikası bu yeni ihtira, memleketimizin her tarafındaki kireçli sularını içme, yıkanma ve yıkama hususuna elverişli bir hale koymakla en büyük hayati ihtiyaçlarından birini sureti katiyede haletmiştir.

TEKNOFON

Galata-Hezaren Caddesi No. 84

Erzurum İmar Birliği Başkanlığından:

Erzurumda Ilıca nahiye merkezine dört kilometre mesafedeki Ağviran köyünden on santim kutru dahili çelik borular içinde getirilecek içme su yolunun inşaatının 7870 liralığı keşif mucibi kapalı zarf usulile eksiltmiye konulmuştur. Eksiltme 7 haziran 939 çarşamba günü saat 15 te Erzurum Belediye Başkanlık odasında teşekkül eden İmar Birliği Komisyonunda yapılacaktır. İstekliler teklif mektublarını ve Ticaret Odası vesika ve 590 lira 25 kuruşluk muvakkat teminat mektub veya makbuzunu ve bu işe aid Nafıa Vekâletinden 1939 takvim yılına mahsus müteahhidlik vesikalarile birlikte ihale günü saat 14 de kadar İmar Birliği Başkanlığına vermeleri ve bu zarfların iyice mühür mumile kapatılmış olması lâzımdır. Mektubların postada gecikmesi kabul edilmez. Evrakı fenniye ve keşfi on lira bedel mukabilinde İmar Birliği Mühendisliğinden alınabilir. (3655)

Körting

Radyoları

UCUZLADI

"Honoris» 117 lira

NECİP ERSES
SESLİ HAN
ZULFARUZ S.
GALATA

Darphane ve Damga Matbaası Müdürlüğünden:

Darphanede (30) lira asli maaşlı üç ustabaşılık açıktır.

San'at mektebleri torna ve tesviyecilik muallimliğini yapmış ve yaşı otuz beşten dun ve memurin kanunundaki şeraiti haiz bulunmuş olanların vesikalarile Müdürlüğe müracaatleri Avrupa teknikomlarından mezun olanlar tercih edilecektir. (3724)

Â L Â

ALEM RAKISI

Rakımıza gösterilen rağbet üzerine, büyük bir fedakârlıkla ve modern teşkilâtla sıhhî şerait altında temiz ve itinalı çekilen ÂLEM RAKISINI yeni etiketle piyasaya çıkardığımı sayın müşterilerime saygılarımla bildiririm.

Güzelliğiniz için

KREM BALSAMİN KANZUK

Bütün dünyada takdir edilmiş sıhhî güzellik kremleridir. Gece için yağlı, gündüz için yağsız ve halis acıbadem çeşidleri, hususî vazo ve tüblerde satılır.

İNGİLİZ KANZUK ECZANESİ
BEYOĞLU - İSTANBUL

Bayanlara mahsus 14 ayar altın saatlerin çok zarif yeni modelleri gelmiştir. Fiatları 44 ilâ 68 liradır.

Ayda 3 Lira Taksitle

Sirkecide Liman hanı sırasında Yelkenci han No. 8, saat 9 - 14 te müracaat.

DEMİ İKTİDAR
BEL GEVŞEKLİGİ
DERMANSIZLIK
VÜCUT ve DİMAĞ YORGUNLUKLARI

SEKSÜLİN

SEKSÜLİN

KUTUSU 200 KURUŞ.

BEŞİR KEMAL ECZANESİ
MAHMUT CEVAT
SİRKECİ — İSTANBUL

Kaput Bezi ve iplik

Malatya Bez ve iplik Fabrikaları T.A. Şirketinden:

Yeni tesisatla faaliyete geçen Adana fabrikamızın silindirli 75 ve 90 santim B. (Tip 2 çifçi) kaput bezi, 4, 6, 10, 12 numara vater iplikleri imalâtı piyasaya arzedilmiştir. Siparişler bir hafta içinde gönderilir.

Sipariş için Adana fabrikamıza veya Ankara Atatürk bülvarı And apartıman No. 4 daireye müracaat edilmesi.

Telgraf adresi: Çeşid - Ankara.

Emniyet Sandığı müdürlüğünden:

Üsküdar Sultantepe Elmasçı sokak No. 4 te Bay Hamid, 17 temmuz 935 tarihinde Sandığımıza bıraktığı para için verilen 87596 numaralı vadesiz cüzdanını kaybettiğini söylemiştir. Yenisi verileceğinden eskisinin hükmü olmıyacağı ilân olunur.

Minimini yavrunuzun sıhhatini düşununüz. Onlara çocuk arabalarının kraliçesi olan ve en iyi imal edilmiş, en fazla tekemmül ettirilmiş en sıhhî arabayı alınız. Yeni gelen 1939 modelinin 50 den fazla çeşidi vardır. Her yerden ucuz fiat ve müsaid şartlarla yalnız,

BAKER MAGAZALARINDA

bulabilirsiniz.

Satılık Kârgir ev

Cağaloğlunda Arifipaşa sokağında 10 numaralı kârgir 4 oda, banyo, terkos, havagazi, elektriği bulunan ev satılıktır. İçindekilere müracaat.

Baker Ayakkabıları

Rahat ve sağlamdır.

Bu ayakkabıları almakla iktısad etmiş olacaksınız. Hali hazırda yerli ve ecnebi malı zengin çeşidlerimiz vardır. Geliniz, görünüz ve intihab ediniz.

Sahib ve Başmuharriri: Yunus Nadi
Umumi neşriyatı idare eden Yazı İşleri Müdürü: Hikmet Münif Ülgen

Cumhuriyet matbaası

TABİÎ SESİN HAKİKÎ TİMSALİ

FOTOFON

RCA

EN TABİÎ SEDA

Sabit ve Seyyar RCA FOTOFON Sinema tesisâtı

Sesin ve Resmin Tabiî Mâkesi

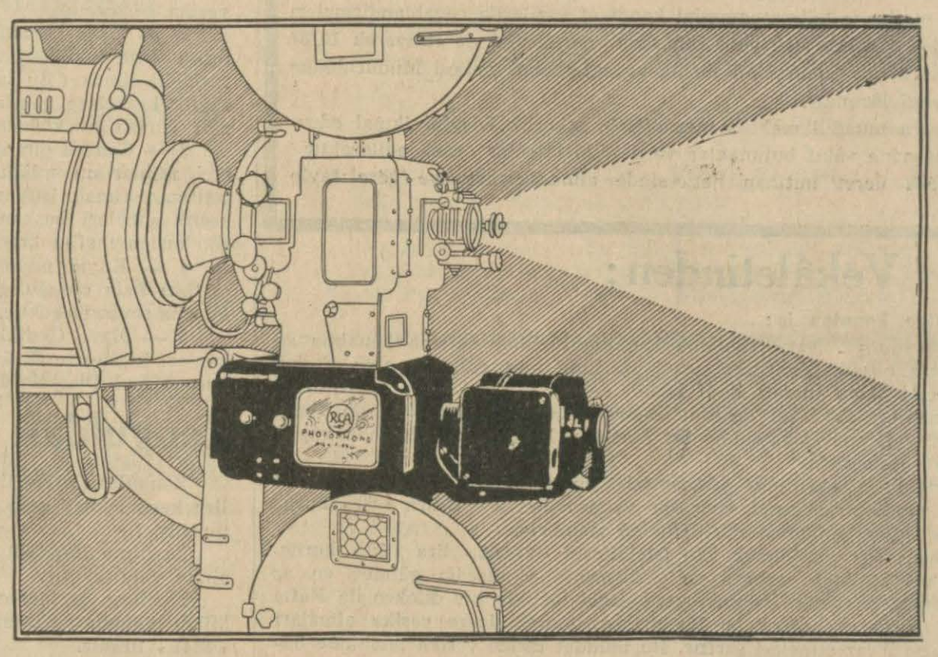

Daima istok bulundurulur

BOURLA BİRADERLER

İSTANBUL — ANKARA — İZMİR

Bütün Ada çamlarının ve lâvanta çiçeklerinin sıhhî kokularını terkibinde saklayan

VENÜS ÇAM Kolonyası

ciğerleri zayıf ve sinirleri bozuk olanların kalbine ferahlık verir ve gönlünü açar. VENÜS ÇAM KOLONYASI'nin formülü bir sırdır. Taklidleri onuu yerini tutamaz.

Umumî deposu: Nureddin Evliyazade, Alât, Ecza ve Itriyat deposu. İstanbul

Ankara Belediye Reisliğinden:

Belediye Su İşleri İdaresi için bir muhasibi mes'ul ve bir ayniyat muhasibi alınacaktır.

Muhasibi mes'ule 175 ve ayniyat muhasibine 150 lira aylık ücret verilecektir.

İsteklilerin bu işlerde çalışmış olmaları ve 45 yaşından yukarı olmamaları ve aşağıda yazılı mevzulardan imtihan vermeleri şarttır.

1 — Muhasebei umumiye, arttırma ve eksiltme, bütçe, harcirah, maaş kanunları,
2 — Kazanc, buhran, muvazene, nakliye ve hava vergileri kanunları,
3 — Hesab (faiz),
4 — Yazı usulü,
5 — Usulü defterî (malî ve ticarî)

İmtihan 9/6/939 tarihine raslıyan cuma günü saat 18 de Belediyede içtima salonunda yapılacaktır.

İmtihana girecekler şu vesikaları getireceklerdir:

1 — Nüfus tezkeresi,
2 — Sağlı raporu,
3 — Hüsnühal şehadetnamesi,
4 — 6 × 9 eb'adında dört fotoğrafı,

«2029» (3762)

İhtira beratı devri

«Kıvrılmış sun'i eğirme liflerinin istihsaline mahsus usul ve tertibat» hakkında alınmış 2293 numaralı ihtira beratının işletilmesi şahsı âhara devrü ferag edileceğinden isteklilerin şu adrese tahriren müracaatleri. ALA, Potsdamer Str, 68, Berlin W 35

Zayi — Bursa Malmüdürlüğünden almakta olduğum 521 numaralı maaş kuponumu kaybettim. Yenisini çıkaracağımdan hükmü yoktur.

Orhaneli sulh hâkimi Merhum Ali Rıza zevcesi Fatma

ÇOCUKLARINIZIN SAGLIGI İÇİN

Bütün Münevver Anneler FOSFATİN'i Bilirler.

FOSFATİN:
Fosfatlı, Vitaminli bir gıdadır.

FOSFATİN:
Çocukların, 3 aylıktan itibaren tagaddilerini karşılar.

FOSFATİN:
En kuvvetli çocuk gıdasıdır.

FOSFATİN:
Renksiz yanakları pembeleştirir.

FOSFATİN:
Canlı, kanlı, kuvvetli yavrular yetiştirir.

FOSFATİN: Fransadan gelir, taklidlerinden sakınınız.

FOSFATİN FALYER Markasile isteyiniz.

Bütün eczahane ve büyük bakkallarda vardır.